

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 18 września 2023 r.

Poz. 8342

UCHWAŁA NR LXXVIII/670/2023 RADY MIEJSKIEJ GMINY POBIEDZISKA

z dnia 31 sierpnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz.40 ze zm.) w związku z art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j.Dz.U. z 2022 r. poz.840), Rada Miejska Gminy Pobiedziska uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023 - 2026”, zaopiniowany pozytywnie przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Pobiedziska.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska
(-) Józef Czerniawski

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Pobiedziska 2022

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Zamawiający:
Gmina Pobiedziska
ul. Kościuszki 4
62-010 Pobiedziska

Wykonawca:
Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej –
Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Ewelina Ziółkowska – Analityk

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Spis treści

Spis treści	3
1. Wstęp.....	4
2. Podstawa prawna opracowania programu opieki nad zabytkami	5
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce	7
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	9
4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.....	9
4.2. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu.....	11
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.....	15
5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie Gminy Pobiedziska (analiza dokumentów programowych gminy).....	15
5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego Gminy.....	17
5.2.1. Zarys historii obszaru Gminy	18
5.2.2. Krajobraz kulturowy	23
5.2.3. Zabytki nieruchome	26
5.2.4. Zabytki ruchome	26
5.2.5. Zabytki archeologiczne	27
5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych	29
5.2.7. Dziedzictwo niematerialne	32
5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony.....	35
5.4. Zabytki w wojewódzkiej ewidencji zabytków	43
5.5. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków	45
5.5.1 Stan zachowania zabytków znajdujących się Gminnej Ewidencji Zabytków	46
5.6. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla Gminy	47
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego – analiza szans i zagrożeń	75
6.1 Stan zachowania dziedzictwa archeologicznego oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych.....	77
7. Założenia programowe	78
7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami	78
7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki.....	78
8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami	81
9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami	82
10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami	83
11. Załączniki.....	86
Załącznik 1. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Pobiedziska, w których zawarto zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	87
Załącznik 2. Wykaz zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz w rejestrze zabytków z terenu gminy	114
Spis tabel, rysunków, załączników	155

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

1. Wstęp

Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń, a także dorobek czasów współczesnych. Jest to wartość materialna i niematerialna określająca nasze pochodzenie i kulturę. Na dorobek ten składają się zarówno elementy przyrodnicze jak również wytwory i osiągnięcia cywilizacyjne ludzkości, m.in. w zakresie nauki, sztuki, architektury czy techniki. Elementem dziedzictwa kulturowego są zabytki, w tym: zabytki ruchome, zabytki nieruchome oraz zabytki archeologiczne. Są one nie tylko cennym źródłem informacji nt. życia naszych przodków, ale również ważnym elementem rozwoju społeczno-gospodarczego, bowiem bogate i różnorodne dziedzictwo kulturowe stanowi, istotną dla rozwoju lokalnych samorządów, atrakcję turystyczną. Dziedzictwo kulturowe jest zatem fundamentem tożsamości danej społeczności, dlatego ważna jest jego ochrona w celu zachowania tego dorobku dla przyszłych pokoleń.

Obowiązek sporządzenia programu opieki nad zabytkami wynika z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Przyjęty w formie uchwały program stanowi element polityki samorządowej i służy podejmowaniu działań w zakresie inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego, a także promowania dziedzictwa kulturowego. Powinien być narzędziem mającym na celu eksponowanie walorów krajobrazu kulturowego, jak również wykorzystanie dorobku kulturowego na cele społeczne, gospodarcze i edukacyjne. Głównym odbiorcą programu jest lokalna społeczność, w tym właściciele i użytkownicy obiektów zabytkowych, ale także wszyscy mieszkańcy danej jednostki samorządu terytorialnego, którzy poprzez swoją działalność, wpływają na zachowanie i pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego danego obszaru.

Celem opracowania Programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026 jest dążenie do poprawy stanu zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego, a przez to zachowanie piękna krajobrazu kulturowego. Program ma pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe Gminy Pobiedziska. Wskazane w Programie działania są skierowane na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Głównymi odbiorcami niniejszego dokumentu są mieszkańcy gminy, którzy bezpośrednio odczują efekty jego wdrażania. Poprzez działania edukacyjne, realizacja Programu może budzić w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej, roli i znaczenia lokalnych wartości. Wspólna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości oraz zacieśnia procesy integracyjne w społeczności lokalnej.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Reasumując, przedmiotem niniejszego opracowania jest dziedzictwo kulturowe w granicach administracyjnych Gminy Pobiedziska, a celem jest określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami.

2. Podstawa prawna opracowania programu opieki nad zabytkami

Podstawą prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce i opracowania programu opieki nad zabytkami jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2022 poz. 840). Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania programów przez samorzady, zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym. W myśl art. 87 ustawy, programy opieki nad zabytkami opracowywane są na 4 lata i mają na celu w szczególności:

1. uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
2. zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
3. wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
4. podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
5. określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
6. podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Z realizacji programu zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) co 2 lata sporządza sprawozdanie, które przedstawia odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Kolejne sporządzane programy opieki powinny uwzględniać pojawiające się nowe uwarunkowania prawne i administracyjne, zmieniające się warunki społeczne, gospodarcze i kulturowe, nowe kryteria oceny i aktualny stan zachowania zasobu oraz prowadzone okresowo oceny efektów wdrażania programu.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Dotychczas na terenie gminy obowiązywał Program opieki nad zabytkami Gminy Pobiedziska na lata 2012-2015 stanowiący załącznik do uchwały nr XVI/167/2012 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26 stycznia 2012 r.

Z budżetu gminy przyznawane są corocznie dotacje celowe na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Dotacje te są udzielane osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym posiadającym tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego, jeżeli zabytek ten jest:

- usytuowany na terenie gminy Pobiedziska,
- wpisany do rejestru zabytków,
- posiada istotne znaczenie historyczne lub artystyczne dla gminy Pobiedziska.¹

Od 2016 roku przyznano dotacje celowe na remont następujących zabytków:

- rok 2016:
 - dla Parafii p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Węglewie na zadanie „Odrzybianie i odrobaczanie więźby dachowej i stropu drewnianego w kościele p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Węglewie”,
 - dla Parafii św. Stanisława Biskupa i Męczennika we Wronczynie na zadanie „Piaskowanie, szlif marmuru, prace murarskie, ułożenie płyt granitowych, naprawę łańcuchów oraz montaż”,
- rok 2017:
 - dla Parafii p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Węglewie na zadanie „Prace konserwatorsko-remontowe kościoła – całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic” - etap I”,
 - dla Parafii p.w. św. Michała Archanioła na zadanie „Wykonanie remontu elewacji zachodniej i wschodniej kościoła pw. Michała Archanioła w Pobiedziskach”,
 - dla właścicieli dworku w m. Kowalskie, na zadanie „Wymiana drzwi wejściowych i piwnicznych, odnowienie elewacji budynku w części frontowej ok. 40 m² – ETAP I”,
- rok 2018:
 - dla Parafii p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Węglewie na prace remontowo-konserwatorskie przy drewnianym kościele – zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej,
 - dla Parafii p.w. św. Michała Archanioła na prace remontowo-konserwatorskie przy kościele św. Michała – remont dachu na zabytkowym kościele,

¹ <http://www.pobiedziska.pl/dotacje-remont-zabytku/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- dla właścicieli dworku w m. Kowalskie na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkowym dworku m.in. renowacja murów fundamentowych,
- rok 2019:
 - dla Parafii p.w. św. Michała Archaniola na prace remontowo-konserwatorskie przy kościele św. Michała – remont wschodniej połowy południowej połączy dachu kościoła,
 - dla właścicieli dworku w m. Kowalskie na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkowym dworku m.in. renowacja murów fundamentowych,
- rok 2020:
 - dla Parafii p.w. św. Michała Archaniola na prace remontowo-konserwatorskie przy kościele św. Michała – wykonanie izolacji ściany południowej korpusu kościoła,
- rok 2021:
 - dla Parafii p.w. św. Michała Archaniola na prace remontowo-konserwatorskie przy kościele św. Michała – wykonanie izolacji ściany północnej korpusu kościoła,
- rok 2022:
 - dla Parafii p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Węglewie na prace remontowo-konserwatorskie przy drewnianym kościele – wymiana pokrycia dachowego na nowe z gontu łupanego,
 - dla Parafii p.w. św. Michała Archaniola na prace remontowo-konserwatorskie przy kościele św. Michała – wykonanie izolacji ścian prezbiterium i zakrystii na zabytkowego kościoła,
 - dla właścicieli dworku w m. Kowalskie na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkowym dworku m.in. renowacja murów fundamentowych.²

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Zabytki w Polsce objęte zostały ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela. Art. 5 Konstytucji RP brzmi: *„Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”*. Zaś w art. 6 ust. 1 Konstytucji RP czytamy: *„Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju”*. Natomiast art. 86 Konstytucji RP wskazuje, że *„każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie”*.

² <http://www.pobiedziska.pl/otrzymac-dotacje-remont-obiektu-zabytkowego-roku-2019/>, dane Urzędu Miasta i Gminy Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest wspomniana ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2022 poz. 840). Ustawa określa m.in. przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi. Zgodnie z art. 3 ww. ustawy zabytek to „nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”. Zabytki dzielą się na trzy zasadnicze grupy:

- zabytki nieruchome – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości;
- zabytki ruchome – rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych;
- zabytki archeologiczne – zabytki nieruchome, będące powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożone z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytki ruchome, będące tym wytworem.

Wykonywanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków jest ustawowym zadaniem samorządów. Zadania publiczne o charakterze ponadgminnym określa ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2022 poz. 559 ze zm.).

Z punktu widzenia niniejszego opracowania istotne jest uwzględnienie innych uregulowań prawnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, które znajdują się w wielu obowiązujących ustawach, w tym w:

- ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2022 poz. 503 ze zm.),
- ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. 2021 poz. 2351 ze zm.),
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 ze zm.),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2022 poz. 916 ze zm.),
- ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2021 poz. 1899 ze zm.),
- ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. 2020 poz. 194),
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. 2022 poz. 1327 ze zm.).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach zostały określone w:

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. 2022 poz. 385),
- ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. 2019 poz. 1479 ze zm.).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 2020 poz. 164 ze zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022

Program stanowi załącznik do uchwały nr 82 Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 808). Jest kluczowym dokumentem strategicznym określającym cele administracji rządowej oraz podległych jej służb i instytucji w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, a także środki służące do realizacji wyznaczonych celów.

Głównym celem projektu Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022 jest stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami, poprzez realizację trzech celów szczegółowych, podzielonych na następujące kierunki działań i zadania:

Cel szczegółowy 1: „Optymalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego”

- Kierunek działania 1.1.: Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie lokalnym

Zadania:

- Szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym, w tym pracowników merytorycznych, z uwzględnieniem zagadnień z zakresu planowania przestrzennego i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami,
- Budowanie zasobu wiedzy o ochronie dziedzictwa kulturowego na poziomie lokalnym, regionalnym i centralnym,
- Merytoryczne wsparcie procesu planowania i rewitalizacji w gminach,
- Konkurs Generalnego Konserwatora Zabytków nagradzający gminy za modelowe wdrażanie programów opieki nad zabytkami.

- Kierunek działania 1.2.: Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie centralnym;

Zadania:

- Wspieranie rozwijania kompetencji zawodowych przez pracowników służb konserwatorskich,
- Ewaluacja stosowanych standardów i metod konserwatorskich,
- Wsparcie działań dokumentacyjnych zasobu zabytkowego,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- Powołanie Centrum Architektury Drewnianej.

Cel szczegółowy 2: „Wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami”

- Kierunek działania 2.1.: Merytoryczne wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami;

Zadania:

- Upowszechnianie standardów i metod konserwatorskich dla wybranych zasobów zabytkowych (wybór zasobów, wypracowanie zaleceń dla opiekunów zasobu zabytkowego dotyczących metod konserwacji, adaptacji, dokumentacji i badań, upowszechnianie przez bazę wiedzy).

- Kierunek działania 2.2.: Podnoszenie bezpieczeństwa zasobu zabytkowego;

Zadania:

- Podniesienie bezpieczeństwa zabytków ruchomych przez sprzyjanie intensyfikacji współpracy z opiekunami zabytków przez właściwe służby i instytucje

Cel szczegółowy 3: „Budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa”

- Kierunek działań 3.1.: Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa i jego wartości;

Zadania:

- Upowszechnianie standardów i metod konserwatorskich dla wybranych zasobów zabytkowych (wybór zasobów, wypracowanie zaleceń dla opiekunów zasobu zabytkowego dotyczących metod konserwacji, adaptacji, dokumentacji i badań, upowszechnianie przez bazę wiedzy),
- Tworzenie narzędzi edukacyjnych dla szkół i instytucji kultury, z uwzględnieniem aspektu profilaktyki w dziedzinie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

- Kierunek działań 3.2.: Tworzenie warunków dla sprawowania społecznej opieki nad zabytkami.

Zadania:

- Program dotacyjny dla organizacji pozarządowych w zakresie popularyzowania i upowszechniania wiedzy o dziedzictwie kulturowym, budowania świadomości lokalnej, a także włączania społeczeństwa w opiekę nad zasobem dziedzictwa kulturowego.

Cele Gminy Pobiedziska w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego są spójne z celami na szczeblu krajowym i wpisują się przede wszystkim w cel strategiczny 2 i 3 oraz wzmocniają realizację kierunków działań w nich zawartych. Zaplanowane działania w niniejszym Programie prowadzą do podniesienia bezpieczeństwa obiektów zabytkowych, budowania i poprawy świadomości społecznej na temat dziedzictwa i jego wartości oraz przede wszystkim ich ochronę i poprawę stanu.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

„Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030” przyjęta została uchwałą nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060). Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 jest jednym z instrumentów realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz jedną z dziewięciu horyzontalnych zintegrowanych strategii rozwoju.

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Projekt Strategia zakłada trzy cele szczegółowe, które obejmują:

1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne poprzez: usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami oraz rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej,
2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich poprzez: tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dzieł kultury, digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury, umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę oraz wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą,
3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne poprzez: wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju, rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych oraz wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

Założenia „Programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026” wpisują się w cele i założenia przyjęte w „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego”, głównie poprzez realizację celu szczegółowego 2.

4.2. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Dokument przyjęty został uchwałą nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r. opublikowanej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

Misją Samorządu Województwa jest umacnianie krajowej i europejskiej pozycji Wielkopolski, rozwój jej potencjału społecznego i gospodarczego, podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz dbanie o środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe regionu dla dobra jego obecnych i przyszłych pokoleń w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Natomiast wizja rozwoju brzmi następująco: Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.

Cel generalny jest tożsamy z wizją rozwoju. W Strategii wyróżniono cztery następujące cele strategiczne, a w ich obrębie jedenaście celów operacyjnych.

1. Wzrost gospodarczy wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców:
 - 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki region,
 - 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,
 - 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.
2. Rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu:
 - 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,
 - 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom,
 - 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu.
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego wielkopolski:
 - 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa,
 - 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
 - 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem:
 - 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług,
 - 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Realizacja „Programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026” przyczyni się przede wszystkim do realizacji celu operacyjnego 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu. Zakłada on m.in. wzmacnianie potencjału kulturowego i infrastruktury kultury. Oba dokumenty są zatem ze sobą zgodne.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+ ustanowiony został uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. opublikowaną w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

W ramach dokumentu określono 8 następujących celów polityki przestrzennej, dla których określono kierunki zagospodarowania przestrzennego:

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej:
 - a) Podnoszenie konkurencyjności ośrodków miejskich i ich najbliższego otoczenia;
 - b) Kształtowanie przestrzeni osadniczej.
2. Ochrona walorów przyrodniczych:
 - a) Ochrona różnorodności biologicznej;
 - b) Ochrona obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych;
 - c) Zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego województwa.
3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego:
 - a) Ochrona zasobów leśnych;
 - b) Ochrona zasobów wód;
 - c) Ochrona powierzchni ziemi;
 - d) Ochrona złóż kopalin.
4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji:
 - a) Wzmacnianie tożsamości narodowej i regionalnej;
 - b) Rozwój zróżnicowanych form turystyki i rekreacji.
5. Zrównoważony rozwój rolnictwa:
 - a) Kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
 - b) Rozwój innowacyjnego sektora rolno-spożywczego i sieci obsługi rolnictwa;
 - c) Rozwój odnawialnych źródeł energii pochodzenia rolniczego.
6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa:
 - a) Kształtowanie spójnego systemu komunikacji województwa.
7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej:
 - a) Poprawa bezpieczeństwa energetycznego;
 - b) Rozwój infrastruktury komunalnej;
 - c) Poprawa dostępności infrastruktury teleinformatycznej;
 - d) Rozwój produkcji i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom:
 - a) Zapewnienie bezpieczeństwa ludzi i mienia;
 - b) Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska.

„Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026” uwzględnia założenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Działania ustalone w ramach Programu wykazują spójność z celem 4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji, gdyż działania ujęte w Programie mają na celu ochronę wartości obszarów cennych kulturowo. Oba dokumenty

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

przyczynią się do poprawy środowiska kulturowego na terenie należącej do województwa wielkopolskiego.

Program opieki nad zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2021-2024

Dokument został przyjęty uchwałą nr XXXVII/714/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. opublikowaną w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

Głównym zamierzeniem "Programu opieki nad zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2021-2024" jest określenie warunków organizacyjnych i finansowych w zakresie leżącym w kompetencjach Samorządu Województwa Wielkopolskiego, służących polepszeniu stanu zachowania zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego Wielkopolski.

W Programie zostały określone następujące cele szczegółowe:

- zahamowanie procesów degradacji zabytków, popraw ich stanu zachowania oraz optymalizacja skuteczności systemu ochrony dziedzictwa materialnego i niematerialnego województwa wielkopolskiego,
- budowanie tożsamości regionalnej i narodowej oraz świadomości społecznej mieszkańców Wielkopolski w oparciu o wartości dziedzictwa kulturowego,
- włączenie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego w rozwój społeczny, kulturowy i ekonomiczny województwa,
- rozwijanie przedsięwzięć ułatwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami,
- podejmowanie i określanie warunków współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych.

Celem działania Samorządu Województwa jest zharmonizowanie polityki ochrony przestrzeni kulturowej z polityką rozwoju regionalnego i strategią zrównoważonego zagospodarowania województwa. Prowadzenie spójnej polityki i zintegrowanej ochrony dziedzictwa kulturowego oraz współdziałanie wszystkich szczebli jednostek samorządu terytorialnego w województwie z instytucjami rządowymi i organizacjami pozarządowymi, podmiotami gospodarczymi, posiadaczami i użytkownikami zabytków umożliwi osiągnięcie wyznaczonych celów i zamierzeń określonych w dokumencie programowym. Działania Gminy Pobiedziska uwzględniają plany Samorządu Województwa Wielkopolskiego odnośnie ochrony obiektów zabytkowych i elementów dziedzictwa kulturowego regionu. Jednocześnie działania te są spójne, dlatego założenia na szczeblu gminnym są skorelowane z wojewódzkimi działaniami.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie Gminy Pobiedziska (analiza dokumentów programowych gminy)

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Pobiedziska na lata 2016-2023 (LPR)

W LPR przyjętym uchwałą nr LI/474/17 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 23 listopada 2017 r. wyznaczono następujący cel główny: „Aktywizacja mieszkańców poprzez zwiększenie partycypacji w życiu społecznym ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz rozwój dzieci i młodzieży”. Cel ten będzie realizowany poprzez szereg kierunków działań.

Zapisy zawarte w „Programie opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026” wpisują się w następujący kierunek działań „Rozwój i modernizacja infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej oraz gospodarczej”, który obejmuje zadania infrastrukturalne uzupełniające działania społeczne. Realizacja zamierzonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma na celu poprawę spójności społecznej poprzez umożliwienie dogodniejszego dostępu do usług społecznych, kulturalnych oraz rekreacyjnych, co jest zgodne z zapisami zawartymi w „Programie opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026”.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Pobiedziska (SUiKZP)

SUiKZP zostało przyjęte uchwałą nr V/40/2011 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 24.02.2011 r.

Na terenie gminy Pobiedziska do obszarów o znaczących uwarunkowaniach historycznych należą chronione układy urbanistyczne wsi Góra, Jankowo, Jerzyn, Kociąkowa Górka, Krześlice, Latalice, Łagiewniki, Pomarzanowice, Promno, Węglewo, Wronczyn, Złotniczki oraz część miasta. Strefa ochrony konserwatorskiej w Pobiedziskach obejmuje centrum miasta oraz część budynków zgromadzenia SS Najświętszego Serca Jezusa (Sacre Coeur). Nowe i modernizowane niezabytkowe budynki powinny nawiązywać do cennej zabudowy istniejącej. Istotą dalszych przekształceń obszarów zurbanizowanych miasta jest zachowanie właściwej skali zabudowy oraz pozostawienie w historycznym kształcie obiektów zabytkowych. Na terenie podlegającym ochronie konserwatorskiej niezbędne jest respektowanie stałych zasad kształtowania architektury w odniesieniu do zabytkowej zabudowy miejskiej. Dla nowych obiektów w obrębie historycznego śródmieścia plany miejscowe winny określać sposób sytuowania budynku na działce, liczbę kondygnacji, rodzaj i sposób ustawienia kalenic, możliwe do zastosowania materiały budowlane z preferencją dla materiałów tradycyjnych,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

zastosowanie określonych detali architektonicznych. Podobne zasady powinny obowiązywać także w stosunku do małej architektury.

Na obszarach wsi o typowo rolniczym charakterze forma zabudowy nowych zagród oraz rozbudowa już istniejących nie powinna stanowić elementu dysharmonizującego, powinna nawiązywać do tradycyjnej architektury wiejskiej, do historycznego typu niskiego domu nakrytego dachem dwuspadowym. Rozwój przestrzenny wsi, w których chroniony jest układ urbanistyczny, powinien być podporządkowany zachowaniu i – tam, gdzie to niezbędne – odtworzeniu tego układu, także poprzez wyznaczanie nowych dróg. Szczególnej ochronie muszą podlegać zespoły dworsko – parkowe wraz z zachowanymi jeszcze zabudowaniami folwarcznymi. Traktowane jako całość, tworzą wyróżniającą się na tle zabudowy wiejskiej historyczną przestrzeń zurbanizowaną. Wskazane jest zachowanie dawnych funkcji poszczególnych części zespołów. Tereny zabytkowych założeń zieleni (parki, cmentarze) należy zachować w historycznych granicach, bez możliwości dokonywania podziałów na działki użytkowe, w miarę możliwości zachowując całość jako jedną własność.

Aleje i szpalery drzew należy konserwować, odtwarzając i uzupełniając ubytki tymi samymi gatunkami drzew. Wokół wszystkich zabytkowych parków należy zachować 100 m strefę ochrony konserwatorskiej, w której lokalizacja budynków i innych obiektów wymaga uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W sąsiedztwie parków nie należy lokalizować inwestycji mogących niekorzystnie wpływać na warunki mikroklimatyczne panujące w parkach oraz stan zieleni, powodujących degradację obszarów parkowych i ich otulin poprzez źródła zanieczyszczeń, takich jak: środki ochrony roślin, zrzuty ścieków na łąki, nielegalne składowiska odpadów.

- w sąsiedztwie wszystkich obiektów zabytkowych oraz w strefach ochrony konserwatorskiej należy: wykluczyć zabudowę oraz nasadzenia drzew zakłócające ekspozycję zabytku,
- zakazać lokalizacji wolno stojących nośników reklamowych uniemożliwiających wgląd w eksponowany zabytek,
- wykluczyć lokalizację obiektów o formach i kubaturze obcych w historycznie ukształtowanej przestrzeni (itp. urządzenia przemysłowe, duże fermy zwierzęce, wieże telefonii komórkowej).

Niezmiernie ważne jest wykluczenie wszelkich budynków i budowli wpływających deprecjonująco na panoramę miejscowości i zespołów zabytkowych, potencjalnie stanowiących konkurencję dla zabytkowej architektury – wież kościołów, będących historycznymi dominantami obszarów wiejskich.

Ochronie konserwatorskiej podlegają także nawarstwienia kulturowe układów urbanistycznych, ruralistycznych, założeń pałacowo – parkowych i zabytkowych cmentarzy.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Z tego względu podczas inwestycji budowlanych związanych z pracami ziemnymi, podejmowanych na terenach i przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków istnieje obowiązek prowadzenia badań archeologicznych, na które należy uzyskać pozwolenie właściwego miejscowo konserwatora zabytków przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

Na terenie stanowisk archeologicznych występujących w gminie, wpisanych do rejestru zabytków i objętych ścisłą ochroną konserwatorską, zakazuje się prowadzenia wszelkich robót budowlanych, a prace porządkowe prowadzone w ich obrębie wymagają uzgodnienia z WKZ. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w Studium wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, w których przedmiotem ochrony są zewidencjonowane stanowiska archeologiczne. W granicach „stref ochrony stanowisk archeologicznych” wprowadzono obowiązek prowadzenia badań archeologicznych podczas realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, a wymagających prac ziemnych. Na prowadzenie badań archeologicznych inwestor winien uzyskać pozwolenie właściwego miejscowo konserwatora zabytków przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy i Pobiedziska (MPZP)

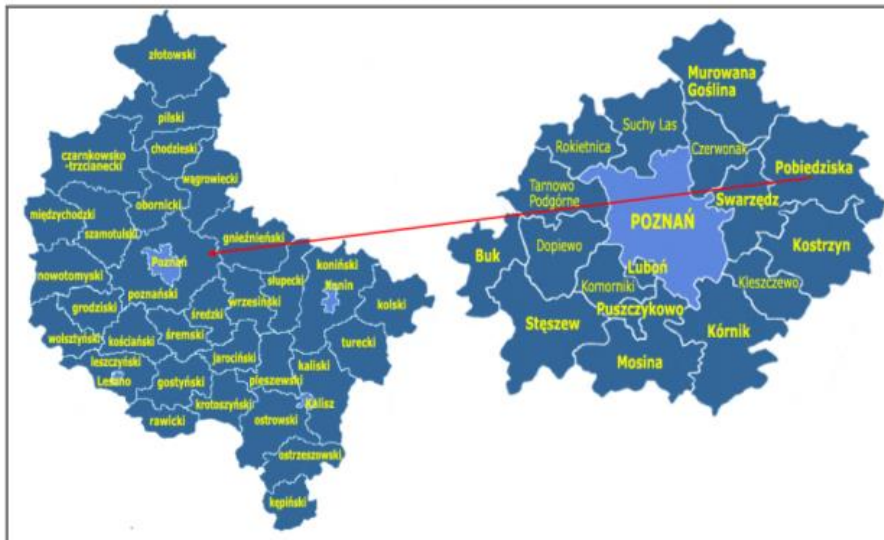
Na terenie gminy Pobiedziska obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których zawarte zostały ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Zapisy dotyczące ochrony terenów i obiektów środowiska kulturowego uwzględniają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przedstawione w Załączniku nr 1 do niniejszego Programu.

5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego Gminy

Gmina miejsko – wiejska Pobiedziska jest położona w północno-wschodniej części powiatu poznańskiego oraz w centralnej części województwa wielkopolskiego.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 1. Położenie gminy Pobiedziska na tle powiatu poznańskiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: www.gminy.pl

Gmina Pobiedziska jest największą gminą powiatu poznańskiego usytuowaną na prastarym Szlaku Piastowskim, w odległości 27 km od Poznania i 25 km od Gniezna. Granice gminy wyznaczają dwa charakterystyczne punkty zlokalizowane przy drodze krajowej: od strony Poznania – wiatrak koźlak z początku XIX wieku, a od strony Gniezna cmentarny kurhan z charakterystyczną kapliczką. W granicach administracyjnych gminy, pomiędzy rozległymi lasami Puszczy Zielonki, bogactwem historycznym Lednickiego Parku Krajobrazowego oraz pagórkami Parku Krajobrazowego Promno zlokalizowanych jest 25 jezior i 250 oczek wodnych. Natomiast w północno-zachodniej części gminy znajduje się park krajobrazowy „Puszcza Zielonka”.³

5.2.1. Zarys historii obszaru Gminy

W 1048 roku niewielkiej osadzie leżącej na Szlaku Piastowskim między Poznaniem a Gniezdem, niedaleko Ostrowa Lednickiego Kazimierz Odnowiciel nadał nazwę wywodzącą się od słowa „pobieda” (zwycięstwo). Jest ona prawdopodobnie związana ze zwycięską bitwą, którą stoczył książę Kazimierz w okolicach Pobiedzisk ze zbuntowanym namiestnikiem Mazowsza Masławem.

³ Raport Burmistrza Miasta i Gminy w Pobiedziskach o stanie o gminy Pobiedziska za rok 2021.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

W 1257 roku Przemysław I nadał Pobiedziskom prawa miejskie, co uniezależniło je od kasztelani na Ostrowie Lednickim. W 1331 roku Krzyżacy splądrowali i zniszczyli miasto, co wstrzymało jego rozwój na dość długi okres.

Pobiedziska często odwiedzał król Władysław Jagiełło. W 1418 roku witał na jej terenie delegację wracającą z soboru w Konstancji, a w 1423 roku ufundował kościół św. Ducha oraz szpital dla ubogich. W 1458 roku (w okresie wojny 13-letniej) za panowania Kazimierza Jagiellończyka, Pobiedziska wysłały na pomoc Malborkowi 15 uzbrojonych ludzi, podczas gdy Gniezno 20. Ze względu na ówczesne kosztowne uzbrojenie jednego człowieka fakt ten świadczy o bogactwie miasta.

Przez prawie cały okres swojego istnienia Pobiedziska były miastem królewskim, za wyjątkiem lat 1471-1497, w których należały do poznańskiego rodu Górków.

W 1513 roku miasto otrzymało przywilej organizowania cotygodniowych (czwartkowych) targów oraz jarmarku w dniu 24 marca. W drugiej połowie XVI wieku rozpoczął się okres upadku gospodarczego Pobiedzisk. Pożary w roku 1561 i 1579, epidemia cholery (1625), potop szwedzki (1655), powojenna anarchia oraz kolejna epidemia przerwały rozwój Pobiedzisk na długie lata. Dopiero pod koniec XVII wieku do miasta i okolic napłynęli osadnicy, którzy zaczęli budować nowe domy, warsztaty i sklepy oraz zagospodarowywać leżącą odlegoziem. Proces odbudowy i stabilizacji gospodarczej przerwała wojna północna (1700-1721). Jednak pod jej koniec na lokalne tereny napłynęli nowi osadnicy ze Śląska i Niemiec, którzy założyli osady nazywane Ołędrami, co znów pobudziło rozwój miasta, a w szczególności handlu i rzemiosła.

Podczas drugiego rozbioru Polski w 1793 r. i wkroczeniu do Pobiedzisk wojsk pruskich, na ich obszarze funkcjonowało 106 warsztatów rzemieślniczych, 2 gospody z zajazdami, 3 młyny wodne oraz 2 szkoły. Wszystkie ulice były brukowane, a władze miejskie reprezentowało 11 urzędników. Lokalna ludność dzielnie walczyła w latach niewoli o zachowanie polskości, podejmując różnorodne inicjatywy, m.in.:

- założenie w 1866 roku przez Maksymiliana Jackowskiego Kółka Rolniczego w Pobiedziskach, którego głównym celem było upowszechnianie wiedzy rolniczej i udzielanie pomocy małym gospodarstwom rolnym,
- założenie w 1908 roku Spółdzielni Rolniczo-Handlowej Rolnik,
- powstanie w 1905 roku Banku Ludowego,
- prowadzenie aktywnej działalności przez towarzystwa patriotyczne, takie jak Towarzystwo Gimnastyczne Sokół, Towarzystwo Czytelni Ludowych, Koło Śpiewacze im. B. Dembińskiego oraz Katolickie Towarzystwo Robotników i Towarzystwo Przemysłowców.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

29 grudnia 1918 roku mieszkańcy Pobiedzisk podjęli spontaniczną akcję przejmowania władzy od niemieckich urzędników oraz rozbrajania policjantów i osadników. Dnia 4 stycznia 1919 roku wyruszył z miasta pierwszy oddział powstańczy, który wziął m.in. udział w walkach o Inowrocław. Wkrótce oddziały powstańcze zostały przekształcone w regularną armię. Batalion z Pobiedzisk (około 400 osób) złożył na Rynku w dniu 13 kwietnia 1919 roku uroczystą przysięgę, którą odbierał generał Józef Dowbor Muśnicki

Dwudziestolecie międzywojenne to okres ogólnego zubożenia ludności. Szalejące bezrobocie pogłębiało kontrasty i budziło niezadowolenie społeczne. Mimo to w mieście pobudowano strażnicę, strzelnicę, boisko sportowe oraz urządzono plażę i przystań wodną nad Jeziorem Biezdrucho. Wybudowano również ratusz w stanie surowym, wykonano kanalizację burzową oraz ułożono płyty chodnikowe na głównych ulicach. Przed wybuchem wojny miasto liczyło 4 255 mieszkańców, z których 157 było narodowości niemieckiej i 4 żydowskiej, a na jego terenie działalność prowadziło ponad 70 warsztatów rzemieślniczych i 67 sklepów.

13 września 1939 r. w godzinach przedpołudniowych do miasta wjechały jednostki Wehrmachtu, które w porozumieniu z miejscową ludnością niemiecką zaczęły od razu wdrażać politykę terroru i eksterminacji. Przejawiała się ona wysiedleniami, zsyłką do obozów koncentracyjnych oraz karami śmierci i więzienia. Z rąk hitlerowskiego wymiaru sprawiedliwości zginęło w okresie okupacji ponad 50 mieszkańców, wśród nich ostatni przedwojenny burmistrz, Jerzy Mroziński (aresztowany 17.05.1940 r., a zamordowany w Mauthausen – Guzen 3.04.1941 r.). 22 stycznia 1945 r. 45 Brygada Pancerna Gwardii, dowodzona przez płk. Nikitę Morgunowa, wyzwoliła Pobiedziska, wkraczając do miasta od strony Gniezna.

Po wojnie miasto rozwijało się bardzo wolno. Dopiero w połowie lat siedemdziesiątych nastąpiło jego widoczne ożywienie gospodarcze, które zostało przyspieszone w 1990 r. na skutek przywrócenia samorządności, umożliwiającej gminie gospodarowanie własnymi środkami finansowymi.⁴

Herb Gminy

Herb Miasta i Gminy Pobiedziska przedstawia na tarczy dwudzielnej w słup:

- w polu prawym czerwonym, orzeł piastowski bez korony (książęcy), ze złotym dziobem i szponami,
- w polu lewym srebrnym, postać klęcząca w błękitnym habicie zakonnym z kapturem. Postać symbolizuje księcia Kazimierza Odnowiciela, legendarnego założyciela miasta Pobiedziska.

⁴ <http://www.pobiedziska.pl/turysci/miasto-pobiedziska/historia/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 2. Herb Miasta i Gminy Pobiedziska

Źródło: <http://www.pobiedziska.pl/>

Logo i hasło promocyjne Miasta i Gminy Pobiedziska

Uchwałą nr LXII/617/10 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 9 listopada 2010 roku ustanowiono logo Gminy Pobiedziska, którym jest symbol graficzny przedstawiony na poniższym rysunku oraz hasło promocyjne "Pobiedziska-moc inspiracji". Logo i hasło promocyjne Gminy Pobiedziska stanowią własność Gminy i podlegają ochronie jako dobra osobiste Gminy.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 3. Logo Miasta i Gminy Pobiedziska

Źródło: Załącznik nr 1 do uchwały nr LXII/617/10 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 9 listopada 2010 roku

Historyczne układy przestrzenne

Na obszarze gminy znajduje się zabytkowy, historyczny układ urbanistyczny miasta Pobiedziska, który na podstawie decyzji z dnia 4 grudnia 2006 r. wpisano do rejestru zabytków (nr 434/Wlkp/A). W obrębie tego układu można wyróżnić mniejsze zespoły – m.in. miasto lokacyjne, zespół kościoła parafialnego i zespół dworca kolejowego.

Na obszarach wiejskich gminy historyczna zabudowa zachowana jest bardzo nielicznie. Oprócz zabudowy wchodzącej w skład zespołów pałacowo – parkowych lub dworsko – parkowych do rejestru zabytków wpisana jest także zabytkowa architektura sakralna. Cenne historycznie są układy urbanistyczne następujących wsi: Góra, Jankowo, Jerzyn, Kociałkowa Górka, Krzeńlice, Latalice, Łagiewniki, Pomarzanowice, Promno, Węglewo, Wronczyn, Złotniczki, w tym:

- układy wsi parcelacyjnych z łańcuchowym układem osadniczym w miejscowościach: Latalice i Łagiewniki,
- układy wsi z dominującym założeniem dworsko-folwarcznym, tj. składające się z dworu/pałacu, parku, folwarku i czworaków w miejscowościach: Kociałkowa Górka, Kowalskie, Krzeńlice, Pomarzanowice, Wronczyn,
- dawny majątek w Złotniczkach, który w roku 1912, jako jeden z czterech pierwszych polskich majątków ziemskich w Wielkopolsce i na Pomorzu Gdańskim, został wywłaszczony przez pruską Komisję Kolonizacyjną w celu parcelacji i osiedlenia kolonistów niemieckich. Z dawnego majątku zachował się dwór z resztkami parku, spichlerz i dwa domy mieszkalne. Natomiast układ majątku jest obecnie przemieszany z nowymi drogami i gospodarstwami, tworząc wrażenie chaosu przestrzennego.

Ważny element przestrzenny gminy stanowi również linia kolejowa Poznań – Gniezno, która ze względu na swoją rangę była poddawana wielokrotnym modernizacjom. W związku z tym,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

historyczny charakter jest dziś czytelny tylko w poszczególnych budynkach, np. ciąg domów dróżników, typowy dla pierwszych linii kolejowych, a nie w całości układu.

Żaden z wymienionych powyżej historycznych układów przestrzennych nie został wpisany w całości do rejestru zabytków, oprócz zabytkowego układu urbanistycznego miasta Pobiedziska.

5.2.2. Krajobraz kulturowy

Środowisko kulturowe gminy determinowane jest występowaniem na jej terenie: zabytków archeologicznych, zabytków architektury, założeń parkowych oraz wartości niematerialnych, do których zaliczyć można krajobraz oraz kulturę ludową. Warto podkreślić, że zachowane zasoby dziedzictwa kulturowego gminy stanowią wartości podlegające ochronie prawnej i pozwalają tym samym na wyodrębnienie obszarów o istotnych walorach środowiska kulturowego. Ochrona dóbr kultury materialnej i niematerialnej jest celem polityki przestrzennej, a kształtowanie środowiska kulturowego wpływa na rozwój pozostałych dziedzin regionu, takich, jak: turystyka, rekreacja, osadnictwo czy leśnictwo.

Na terenie gminy Pobiedziska działalność kulturalną prowadzą:

- Pobiedziski Ośrodek Kultury będący samorządową Instytucją Kultury,
- sieć bibliotek w gminie obejmująca pięć placówek bibliotecznych: dla dorosłych, dla dzieci i młodzieży w Pobiedziskach oraz filie w Biskupicach, Pobiedziskach – Letniku i Pomarzanowicach.⁵

Przy filiach bibliotecznych działają Kluby Seniora w: Biskupicach, Pobiedziskach – Letniku, Pomarzanowicach. Natomiast filia biblioteki w Jerzykowie współpracuje z Klubem Seniora „Wrzosi”.

Na obszarze gminy działa również Izba Pamięci Spółdzielczej w Pobiedziskach, prowadzona przez Spółdzielnię Rolniczo – Handlową „Rolnik”. Gromadzone są w niej pamiątki pokazujące historię Spółdzielni i jej działaczy oraz życie mieszkańców Gminy Pobiedziska.⁶ Spółdzielnia Rolniczo – Handlowa „Rolnik” jest też wydawcą lokalnego czasopisma pt.: „Lokalne Wiadomości Spółdzielcze ROLNIK Pobiedziska”, które łączy historię, współczesność i tradycję oraz talenty wielu osób w różnym wieku. W Spółdzielni prowadzone są również spotkania historyczne „Ocalić od zapomnienia”, na których przedstawiana jest historia osób, które swoją postawą i pracą zasługują na umieszczenie ich w sposób szczególny na kartach historii. Spółdzielnia wydała w 2018 roku książkę dr Karola Górskiego pt.: „Pobiedziska- Gniezno – Poznań Impresje z dalszej i bliższej przeszłości”.⁷

⁵ <http://www.pobiedziska.pl/mieszkanicy/kultura/>

⁶ Dane Urzędu Miasta i Gminy Pobiedziska.

⁷ <http://www.pobiedziska.pl/izba-pamieci-spoldzielczej/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Życie kulturalne na terenie gminy i miasta prowadzone jest również w świetlicach wiejskich oraz w remizach Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na krajobraz kulturowy Gminy Pobiedziska składają się również miejsca pamięci narodowej, które upamiętniają ważne postacie i wydarzenia dla narodu polskiego, do których należą m.in.:

— Pobiedziska:

- pomnik Powstania Wielkopolskiego 1918-1919,
- pomnik Najświętszego Serca Jezusowego,
- pomnik Kazimierza Odnowiciela,
- płyta upamiętniająca uczestników Powstania Wielkopolskiego, związanych z Ziemią Pobiedziską,
- kamień Dąbrówki,
- kamień z tablicą pamiątkową poświęconą Marianowi Sypniewskiemu,
- kamień z tablicą pamiątkową poświęconą bł. Michałowi Kozalowi,
- tablice upamiętniające: Antoniego Pallutha, Jerzego Mrozińskiego, ks. Kazimierza Schulerta, 900-lecie Pobiedzisk oraz 80. rocznicę pierwszego transportu z wysiedlonymi mieszkańcami Pobiedzisk i powiatu Poznań-Wschód do Generalnego Gubernatorstwa,

— Promno:

- głaz narzutowy i tablica upamiętniająca prof. Zygmunta Czubińskiego,

— Węglewo:

- kamień z tablicą pamiątkową poświęconą Józefowi Kostrzewskiemu,

— Kowalskie:

- kamień z tablicą upamiętniającą gen. Ludwika Mierosławskiego.⁸

Przez malownicze tereny gminy Pobiedziska wyznaczone zostały liczne trasy turystyczne przeznaczone dla pieszych i miłośników nordic walking, kajakarzy, rowerzystów oraz osób uprawiających jeździectwo. Dla dzieci i młodzieży stworzone zostały natomiast ścieżki dydaktyczne.

Krajobraz kulturowy determinowany jest poniekąd również przez środowisko naturalne i występujące na danym obszarze tereny i obiekty podlegające ochronie. Formami ochrony przyrody w granicach gminy są:

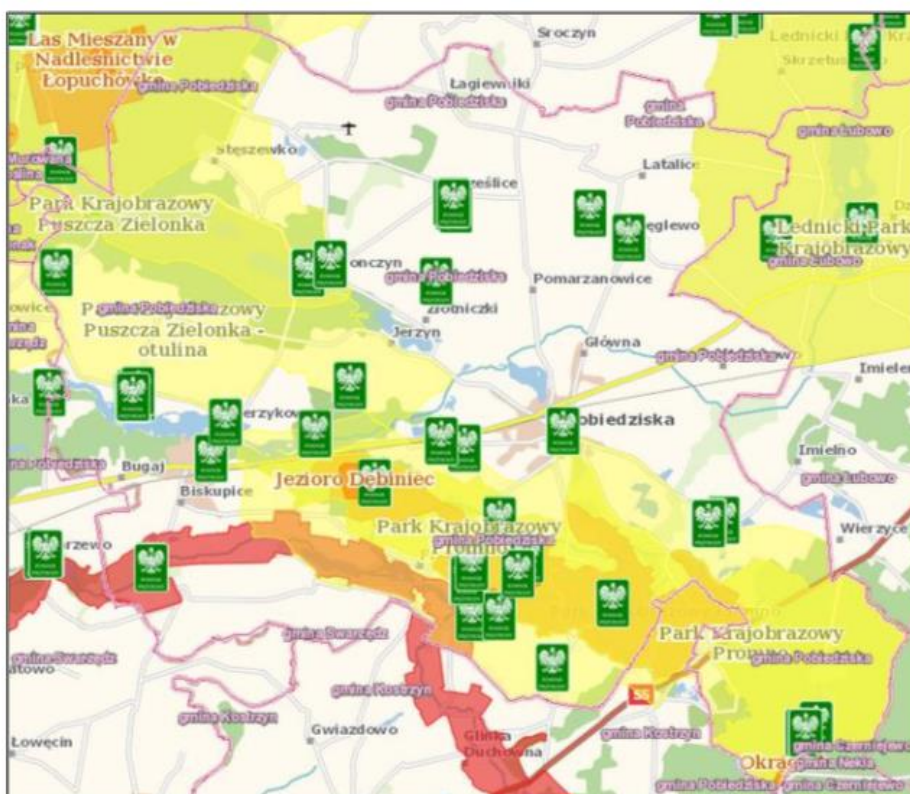
- Rezerваты przyrody: Jezioro Dębiniec, Okrągłak, Las Liściasty w Promnie i Jezioro Drążynek,

⁸ Dane Urzędu Miasta i Gminy Pobiedziska.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- Parki Krajobrazowe: Lednicki Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka oraz Park Krajobrazowy Promno,
- Obszary Natura 2000: Uroczyska Puszczy Zielonki, Dolina Cybiny i Ostoja koło Promna,
- 67 pomników przyrody: 66 drzew objętych ochroną jako pomniki przyrody ożywionej oraz 1 pomnik przyrody nieożywionej – głaz narzutowy (granit drobnoziarnisty o obwodzie 850 cm i wysokości 140 cm; nr 1165/00),
- użytek ekologiczny: Łąka storczykowa w Tucznie.⁹

Rysunek 4. Formy ochrony przyrody w granicach gminy Pobiedziska

⁹ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody: <https://crfop.gdos.gov.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Legenda:

- Pomniki Przyrody
- Użytki Ekologiczne
- Rezerваты
- Parki Krajobrazowe
- Parki Narodowe
- Obszary Chronionego Krajobrazu
- Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe
- Natura 2000 - obszary ptasie
- Natura 2000 - obszary siedliskowe
- Stanowiska Dokumentacyjne

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

W granicach administracyjnych gminy znajdują się również liczne cmentarze rzymskokatolickie i cmentarze ewangelickie oraz jeden cmentarz żydowski.

5.2.3. Zabytki nieruchome

Na terenie gminy Pobiedziska występują zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego prowadzonego przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Poza obiektami wpisanymi do rejestru zabytków, na obszarze gminy znajduje się szereg obiektów i zespołów zabytkowych o dużych wartościach architektonicznych i historycznych oraz o istotnym znaczeniu dla tożsamości kulturowej gminy. Zostały one ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków i gminnej ewidencji zabytków.

W Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej dla części obiektów zabytkowych. Natomiast dla pozostałych wprowadzono zapisy chroniące pełne zachowanie obiektów stanowiących wartość historyczną i kulturową. Dla stanowisk archeologicznych występujących na obszarze gminy wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych.

Zabytki nieruchome ujęte w gminnej ewidencji zabytków z terenu gminy Pobiedziska przedstawiono w załączniku nr 2 niniejszego Programu.

5.2.4. Zabytki ruchome

Rejestr zabytków ruchomych prowadzony jest przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu. Do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Do rejestru nie są wpisywane obiekty wpisane do inwentarza muzeum lub wchodzące w skład narodowego zasobu bibliotecznego. Zasoby muzealne i archiwalne chronione są na podstawie odrębnych przepisów.

Na terenie gminy znajduje się jeden zespół zabytków ruchomych wpisany do rejestru zabytków. Jest to zespół wystroju i wyposażenia kościoła pw. św. Michała Archanioła w Pobiedziskach (łącznie 42 obiekty) – nr rejestru zabytków 211/Wlkp/B.¹⁰

5.2.5. Zabytki archeologiczne

Obszar gminy Pobiedziska został przebadany metodą archeologicznych badań powierzchniowych na tzw. obszarach „Archeologicznego Zdjęcia Polski” (AZP).

Historyczne osadnictwo na terenie gminy skupione było wokół sieci hydrograficznej, przede wszystkim wzdłuż:

- doliny rzeki Główna wraz z jeziorem Kowalskie (obecnie spiętrzonym),
- doliny rzeki Cybiny wraz z jeziorem Góra,
- ciągu jezior przebiegających z zachodu na południowy wschód (Kołatkowskie, Stęszewskie, Wronczyńskie, Jerzyńskie, Biezdruchowo, Małe, Dobre) powiązanych z doliną rzeki Główny.

Wymienione wyżej obszary wraz z terenami wokół licznych dopływów rzeki Główny i Cybiny, to główne rejony koncentracji stanowisk archeologicznych.

Wokół rzeki Główny występują stanowiska archeologiczne z okresu neolitu i wczesnej epoki brązu (Główienka, Główna, Kocanowo, Węglewo), stanowiska kultury łużyckiej (Złotniczki, Główienka, Główna, Pomarzanowice, Węglewo, Latalice) oraz stanowiska kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich. Natomiast wśród stanowisk wczesnośredniowiecznych można wyróżnić stanowiska wczesnych lat tego okresu (Złotniczki, Główna, Kocanowo) i stanowiska z późniejszych lat położone w tych samych miejscowościach, ale związane już z grodem w Moraczewie. Pod koniec okresu wczesnośredniowiecznego rozwijało się ponadto osadnictwo w Węglewie, Latalicach, Pomarzanowicach, Krześlicach, Głowience i Podarzewie, a przez omawiany obszar przebiegał szlak Poznań – Pobiedziska – Ostrów Lednicki – Gniezno, na którego trasie znajdował się gród w Pobiedziskach.

W południowej części gminy, w sąsiedztwie doliny Cybiny intensywne osadnictwo występowało pomiędzy miejscowościami Biskupice, Jankowo i Promno. Ponadto wiele

¹⁰ Pismo Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 23.09.2022 r.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

stanowisk archeologicznych pradziejowych i wczesnośredniowiecznych występuje w rejonie Kociałkowej Górki i Wagowa.¹¹

Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków wskazano w rozdziale 5.3.

Poszczególne zasady ochrony stanowisk archeologicznych są doprecyzowane w procesie formułowania ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem indywidualnej specyfiki danego stanowiska archeologicznego oraz przy rozpoznaniu możliwych do niego zagrożeń.

W celu ochrony stanowisk archeologicznych oraz średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych założeń urbanistycznych niezbędne jest ujmowanie zagadnień związanych z ochroną zabytków archeologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, warunkach zabudowy i inwestycjach celu publicznego. Ponadto niezbędne jest ich uzgadnianie i wypełnianie przez inwestorów obowiązku prowadzenia badań archeologicznych – prace ziemne w obecności archeologa, który wykonuje zdjęcia, rysunki i zabezpiecza materiał archeologiczny.

Wszelkie inwestycje prowadzone na stanowiskach archeologicznych, które znajdują się na terenie gminy Pobiedziska i zostaną ujęte w gminnej ewidencji zabytków archeologicznych, bezwarunkowo podlegają uzgodnieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

Najistotniejszymi zagrożeniami dla stanowisk archeologicznych na terenie gminy są przede wszystkim prace rolnicze oraz inwestycje budowlane, ponieważ zdecydowana większość stanowisk nie posiada własnej formy terenowej. Wiąże się to z nieświadomością mieszkańców istnienia i wartości znalezisk archeologicznych. Wiele z nich jest nieświadomie niszczone lub nie są one zgłaszane według obowiązujących przepisów. Zachowanie takie powoduje nieodwracalne uszczuplenie zasobów dziedzictwa archeologicznego na terenie gminy.

Wprawdzie według art. 108 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2022 poz. 840) niszczenie lub uszkodzenie zabytków, świadomie bądź nieświadomie jest przestępstwem, to bez zaangażowania i wsparcia świadomych mieszkańców gminy, bardzo trudno jest egzekwować ich prawną ochronę.

Do najważniejszych działań gminnych opieki nad nimi zaliczyć można:

- sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych dla Gminy Pobiedziska, obejmującej karty stanowisk archeologicznych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenie rejestru

¹¹ Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Pobiedziska na lata 2012 – 2015. Załącznik do uchwały nr XVI/167/2012 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26 stycznia 2012 r.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U.2021 poz. 56),

- prowadzenie monitoringu stanu zachowania stanowisk archeologicznych,
- kontrolowanie podczas wydawania pozwoleń budowlanych, czy inwestycja nie będzie prowadzona w miejscu stanowiska archeologicznego bądź strefy archeologicznej ochrony konserwatorskiej wyznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- popularyzację zasad ochrony zabytków oraz znaczenia i atrakcyjności archeologicznego dziedzictwa kulturowego wśród społeczności lokalnej.¹²

5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych

Na historycznym Szlaku Piastowskim w połowie drogi pomiędzy Gnieznem a Poznaniem, przy drodze krajowej nr 5 znajduje się Skansen Miniatur w Pobiedziskach. Został on otwarty w maju 1998 r., w roku jubileuszu 950- lecia Pobiedzisk i jest to jeden z nielicznych tego typu obiektów w Polsce.

Na terenie skansenu zlokalizowanych jest 30 miniatur budowli Szlaku Piastowskiego i Wielkopolski, wykonanych z trwałych tworzyw w skali 1:20. Niektóre fragmenty obiektów zrealizowane są z materiałów identycznych jak obiekty oryginalne. Podstawową funkcją skansenu jest ukazanie struktury przestrzennej Szlaku Piastowskiego w jego dzisiejszym i częściowo historycznym kształcie oraz procesu rozwoju osadnictwa i kształtowania się państwowości polskiej. Obiekty aktualnie znajdujące się w skansenie to między innymi: Pałac w Rogalnie, Biblioteka Raczyńskich, Zagroda wiejska Biskupin, Katedra w Gnieźnie i Stary Rynek w Poznaniu. Ekspozycję Skansenu Miniatur od 2017 roku stanowią również rzeźby przedstawiające postaci z mitologii słowiańskiej.¹³

¹² Dziedzictwo obok mnie - poradnik zarządzania dziedzictwem w gminach, Warszawa, NID, 2016

¹³ <http://www.pobiedziska.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 5. Skansen Miniatur w Pobiedziskach

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Obok skansenu znajduje się rekonstrukcja wczesnośredniowiecznego grodu piastowskiego (Gród Pobiedziska) z wystawą wczesnośredniowiecznych maszyn oblężniczych naturalnej wielkości. Gród Pobiedziska ma średnicę około 50 m, otoczony jest drewnianą palisadą i zabezpieczony fosą, przez którą drewniany most prowadzi do bramy z wieżą warowną. Na majdanie grodu zgromadzono kolekcję replik maszyn wojennych. Obok kuszy wałowej naturalnej skali do dyspozycji turystów pozostaje makieta onagera oraz trebusz. Największą atrakcją strzelnicy jest jednak 10 - metrowy trebusz. Ta gigantyczna katapulta miota kamienne pociski na odległość do 200 metrów. Gród Pobiedziska jest jedynym miejscem na świecie, gdzie turyści mogą własnoręcznie obsługiwać tego typu maszynę. Prezentowane są też inne maszyny oblężnicze, wśród nich: taran obsługiwany przez 14 osób, pluteje – służące jako ochrona dla łuczników i kuszników, czy inne maszyny takie jak: onager, wineja, perriere. Bliższe poznanie budowy i działania wyżej wymienionych maszyn umożliwiają tablice informacyjne.

Natomiast wieża oblężnicza prezentowana w Pobiedziskach o wysokości 10 m wzorowana jest na wieżach stosowanych przez Niemców np. przy oblężeniu Głogowa lub Niemczy.

W grodzie organizowane są również pokazy rycerskich grup rekonstrukcyjnych, festyny historyczne, imprezy dla firm oraz lekcje żywej historii dla grup zorganizowanych.¹⁴

Rysunek 6. Gród Pobiedziska

¹⁴ <https://szlakpiastowski.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

5.2.7. Dziedzictwo niematerialne

Ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego jest celem Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego z 2003 r. Niematerialne dziedzictwo kulturowe przejawia się m.in. w następujących dziedzinach: tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego, sztuki widowiskowe, zwyczaje, rytuały i obrzędy świąteczne, wiedza i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata, umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym.

W rozumieniu Konwencji UNESCO „niematerialne dziedzictwo kulturowe„ oznacza praktyki, wyobrażenia, przekazy, wiedzę i umiejętności, jak również związane z nimi instrumenty, przedmioty, artefakty i przestrzeń kulturową, które wspólnoty, grupy i w niektórych przypadkach, jednostki uznają za część własnego dziedzictwa kulturowego. To niematerialne dziedzictwo kulturowe, przekazywane z pokolenia na pokolenie, jest stale odtwarzane przez wspólnoty i grupy w relacji z ich otoczeniem, oddziaływaniem przyrody i ich historią oraz zapewnia im poczucie tożsamości i ciągłości, przyczyniając się w ten sposób do wzrostu poszanowania dla różnorodności kulturowej oraz ludzkiej kreatywności.

Do dziedzictwa niematerialnego gminy można zaliczyć kulturę ludową, obejmującą przede wszystkim folklor, co wyraża się przede wszystkim w gwarze i strojach ludowych.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Strój ludowy

Strój wielkopolski noszony dawniej, niezależnie od licznych swoich odmian, posiada pewne cechy charakterystyczne, które odróżniały go od ubioru mieszkańców innych regionów kraju. W stroju męskim istotna jest kolorystyka ubioru, w którym dominującymi kolorami był granat, czerń oraz czerwień w różnych odcieniach, od cynobru w stroju szamotulskim do amarantu na Biskupiznie. Typowe dla wielkopolskich męskich strojów jest zachowanie stałych dla danego regionu zestawów odzieży wierzchniej. Przykładowy zestaw odświętny składał się z: sukiennych spodni i jaki, czyli marynarki zapinanej na dwa rzędy metalowych guzików, kaftana bez rękawów, katany lub wołoszki (rodzaj długiego płaszcza) oraz czarnego filcowego kapelusza, który zastąpił używane wcześniej rogatywki i czapki z sukna i baraniej skóry, tzw. wścieklicy. Do kompletu należały także buty o usztywnionych cholewkach. Strój męski w Wielkopolsce nie miał zbyt wielu elementów dekoracyjnych, ważny był przede wszystkim rodzaj materiału, staranność kroju i szycia oraz kolorystyka.

W stroju kobiecym z kolei zwracano uwagę na niezwykle bogactwo form i technik nakryć głowy. W Pobiedziskach noszono tiulowe czapki z długimi wstęgami wiązanyymi w taki sposób, by ukazać ich haftowane końce. Większość tych nakryć głowy, przechowywanych z pokolenia na pokolenie, stanowi dziś prawdziwe arcydzieła sztuki hafciarskiej.¹⁵

Rysunek 7. Czepek znaleziony w Pobiedziskach z 1910 r.

Źródło: <https://muzeawielkopolski.pl/>

¹⁵ <https://regionwielkopolska.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Gwara

Gwara ludowa z regionu gminy Pobiedziska należy do dialektu wielkopolskiego, a dokładniej do centralnego regionu gwarowego.¹⁶ Podobnie jak w pozostałych gwarach z obszarów, które przez dekady były pod zaborem pruskim, tak i tutaj występuje wiele germanizmów, czyli zapożyczeń z języka niemieckiego. W ostatnim czasie obserwowalny jest zanik gwary ludowej, zwłaszcza u młodego pokolenia spowodowany przemianami społeczno-cywilizacyjnymi, a posługiwanie się nią jest domeną w większości osób starszych zamieszkałych na terenach wiejskich i rolniczych. Pomimo tego gwara jest ważnym elementem kultury ludowej i folkloru, a umiejętność mówienia nią jest zaletą.

Wydarzenia kulturowe

Do najpopularniejszych wydarzeń kulturowych na obszarze gminy należą dożynki gminne, a także Dni Pobiedzisk wraz z Jarmarkiem Piastowskim.

Dożynki są świętem rolników i polskiej wsi oraz wyrazem podziękowania za obfite plony. Święto to rozpoczynają uroczyste korowody dożynkowe zakończone zabawą i występami lokalnych artystów.

Dni Pobiedzisk wraz z Jarmarkiem Piastowskim organizowane są nad Jeziorem Biezdruchowo. Uroczystości te są przepełnione atrakcjami dla mieszkańców oraz występami artystycznymi, m.in. lokalnych zespołów, stowarzyszeń i organizacji. Święta te cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców.

Ponadto cykliczne imprezy kulturalne i integracyjne na terenie gminy organizuje funkcjonujący Pobiedziski Ośrodek Kultury współtworzący ze społecznością lokalną program wydarzeń kulturalnych.

Zespoły ludowe

Na terenie gminy przy Ośrodku Kultury w Pobiedziskach działa powstały w 1971 r. Zespół Pieśni i Tańca "WIWATY", który propaguje folklor z Wielkopolski oraz innych regionów, a także przybliża polską muzykę ludową. Zespół prezentuje tańce narodowe, tańce i przyśpiewki szamotulskie, rzeszowskie, łowickie, Krakowiaków Wschodnich, tańce i zabawy z Wielkopolski Zachodniej, Górali Beskidu Śląskiego, śląskie, kaszubskie oraz piosenki lwowskie. W programie posiada również widowiska, zwyczaje i obrzędy.¹⁷

¹⁶ Klasyfikacja dialektu wielkopolskiego dokonana przez Kazimierza Nitscha pochodzi z drugiego wydania *Wyboru polskich tekstów gwarowych* (Warszawa 1960), w którym nieco zmodyfikował swoje ustalenia i językowo podzielił Wielkopolskę na regiony gwarowe: <http://www.dialektologia.uw.edu.pl/index.php?11=opis-dialektow&12=dialekt-wielkopolski&13=zasięg-terytorialny-i-podziały-dialektu>

¹⁷ <http://wivaty-pobiedziska.pl/cms/94/historia>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

W 1999 roku przy Klubie Emerytów i Rencistów „ZŁOTA JESIEŃ” działającym w Pobiedziskim Ośrodku Kultury powstał chór „MELODIA”, który aktywnie bierze udział w życiu kulturalnym gminy, a także występuje na przeglądach i festiwalach organizowanych w całej Wielkopolsce. Repertuar chóru „MELODIA” jest bardzo bogaty i różnorodny - począwszy od piosenek biesiadnych, pieśni patriotycznych, a skończywszy na pieśniach o tematyce sakralnej.¹⁸

Koncerty patriotyczne organizuje również lokalna orkiestra dęta pod dyrygenturą Jarosława Wojteckiego.

5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Zabytki w rejestrze zabytków

Rejestr zabytków, dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy oraz zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Do rejestru nie wpisuje się zabytku: wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, wpisanego do inwentarza muzeum, a także wchodzącego w skład narodowego zasobu bibliotecznego.

Obiekty, zespoły oraz założenia urbanistyczne wpisane do rejestru zabytków są objęte rygorami prawnymi, które wynikają z obowiązujących przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie prace konserwatorskie, restauratorskie czy roboty budowlane, prowadzenie badań, zmiany przeznaczenia zabytków wpisanych do rejestru, itp. wymagają uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. 2021 poz. 81) precyzuje wymagania względem osób prowadzących prace przy obiektach zabytkowych.

Rozporządzenie określa tryb wydawania pozwoleń na:

— prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,

¹⁸ https://ok-pobiedziska.pl/cms/956/chor_melodia

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- prowadzenie prac restauratorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie prac restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- prowadzenie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- prowadzenie badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- prowadzenie badań architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
- przemieszczenie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków,
- trwale przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru zabytków, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje,
- dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków,
- zmianę przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru zabytków lub sposobu korzystania z tego zabytku,
- umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru zabytków urządzeń technicznych, tablic reklamowych lub urządzeń reklamowych w rozumieniu art. 2 pkt 16b i 16c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz napisów,
- prowadzenie badań archeologicznych,
- poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru zabytków.

Rozporządzenie określa także dane i informacje, które powinny zawierać wnioski o wydanie ww. pozwoleń, dokumentacja dołączana do tych wniosków, niezbędna do ich rozpatrzenia, dane i informacje, które zawierają te pozwolenia oraz warunki, które mogą zostać w nich zastrzeżone, a także elementy, które zawiera dokumentacja prac konserwatorskich i prac restauratorskich prowadzonych przy zabytku ruchomym wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz dokumentacja badań archeologicznych.

W rejestrze zabytków wpisane są następujące obiekty z terenu gminy Pobiedziska:

- Gołoń:
 - zespół dworski, XIX, nr rej.: 2127/A z 9.07.1987:
 - dwór,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- park,
- Jerzykowo:
 - kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. pw. Niepokalanego Serca NMP, 1895, nr rej.: 2604/A z 6.09.1996,
- Jerzyn:
 - zespół dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 2126/A z 13.07.1987:
 - dwór,
 - park,
- Kociałkowa Górka:
 - zespół dworski, 2 poł. XIX:
 - dwór, nr rej.: 2125/A z 26.06.1987,
 - park, nr rej.: 2042/A z 1.1986,
- Kowalskie:
 - zespół dworski, poł. XIX:
 - dwór, nr rej.: 2314/A z 11.08.1994,
 - park, nr rej.: 2080/A z 29.04.1986,
- Krześlíce:
 - zespół pałacowy, 1 poł. XIX, nr rej.: 1734/A z 5.11.1975:
 - pałac,
 - oficyna,
 - park,
- Latalice:
 - otoczenie „wyspy Ostrów Lednicki” uznanej za pomnik historii, w granicach krajobrazu kulturowego wpisanego do rejestru zabytków pod nr 18/Wlkp/C decyzją z dnia 10 listopada 2006 r. → Lednogóra, gm. Łubowo, pow. Gniezno,
- Pobiedziska:
 - historyczny układ urbanistyczny, XIV- XIX/XX, nr rej.: 434/Wlkp/a z 4.12.2006,
 - kościół par. pw. św. Michała Archanioła, XIV, nr rej.: 2407/A z 30.05.1933,
 - dzwonnica, drewn., XIX, nr rej.: 1181/A z 24.07.1970,
 - kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. pw. Świętego Ducha, 1 poł. XIX, nr rej.: 2183/A z 26.02.1990,
 - pozostałości dworu obronnego, nad jeziorem Małym, XIV-XVIII, nr rej.: 1850/A z 5.06.1981 (nie istnieją),
 - dom, ul. Czerniejewska 4 a, pocz. XIX, nr rej.: 1156/A z 19.06.1970,
 - willa z ogrodem, ul. Goślińska 2, XIX/XX, nr rej.: 565/Wlkp/A z 19.12.2007,
 - willa, ul. Kazimierza Odnowiciela 22, 1905, nr rej.: 116/Wlkp/A z 24.01.2002,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- dom, Rynek 4, szach., poł. XIX, nr rej.: 1178/A z 23.07.1970,
- dom, Rynek 7, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 1182/A z 24.07.1970,
- dom, Rynek 12, 1 poł. XIX, nr rej.: 1179/A z 23.07.1970,
- dom, Rynek 13, poł. XIX, nr rej.: 1198/A z 27.07.1970,
- Pomarzanowice:
 - zespół pałacowy:
 - pałac, 1891, nr rej.: 1532/A z 2.07.1974,
 - oficyna, 2 poł. XIX, nr rej.: 2168/A z 10.10.1988 (nie istnieje),
 - park, 2 poł. XIX, nr rej.: 2024/A z 12.09.1985,
- Węglewo:
 - kościół par. pw. św. Katarzyny, drewn., 1818, nr rej.: 2413/A z 10.03.1933,
- Wronczyn:
 - dzwonnica przy kościele, drewn., 1762, nr rej.: 687/Wlkp/A z 3.07.2008,
 - cmentarz przy nieistniejącym kościele, XVIII-XX, nr rej.: 771/Wlkp/A z 2.12.2009,
 - zespół dworski, XIX/XX, nr rej.: 199/Wlkp/A:
 - dwór, dec. z 17.04.1990,
 - park przy dworze, dec. z 29.06.1992,
 - ogrodzenie i 3 bramy wjazdowe, dec. z 29.06.1992,
 - park krajobrazowy, dec. z 12.08.1993 i z 21.03.2005,
- Złotniczki:
 - dwór, nr rej.: 2176/A z 15.05.1989.¹⁹

Zabytki archeologiczne

Na obszarze gminy znajdują się liczne stanowiska archeologiczne, w tym osady, grodziska, cmentarzyska oraz ślady i punkty osadnicze. Dziewięć stanowisk archeologicznych wpisano do rejestru zabytków. Ich wykaz przedstawiono w poniższej tabeli.

¹⁹ „Spis zabytków nieruchomych z terenu Gminy Pobiedziska wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych” stanowiący załącznik nr 1 do pisma Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 23.09.2022 r.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Tabela 1. Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Pobiedziska wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość wraz z numerem stanowiska	Obiekt	Chronologia	Numer rejestru zabytków wraz z datą wpisu	Obszar AZP	Nr stanowiska w obszarze
Główienka, st. 1	osada	średniowiecze	1927/A z 1983-12-30, przeniesione do księgi rejestru C województwa wielkopolskiego pod nr 200/Wlkp/C z 2012-05-31	50-31	14
Główna, st. 6	osada	epoka żelaza	1936/A z 1983-12-30	50-31	22
Góra, st. 1	grodzisko	średniowiecze	1969/A z 1984-12-10, przeniesione do księgi rejestru C województwa wielkopolskiego pod nr 201/Wlkp/C z 2008-02-29	51-30	104
Jankowo, st. 1	cmentarzysko	epoka żelaza	1492/A z 1973-10-04, przeniesione do księgi rejestru C województwa wielkopolskiego pod nr 202/Wlkp/C z 2008-02-29	51-30	137
Kociałkowa Górka, st. 1	grodzisko	średniowiecze	95/A z 1967-12-14, przeniesione do księgi rejestru C województwa wielkopolskiego pod nr 199/Wlkp/C z 2009-04-24	52-31	6
Pobiedziska, st. 7	osada, dwór	średniowiecze	1850/A z 1981-06-05, przeniesione do księgi rejestru C województwa wielkopolskiego pod nr 203/Wlkp/C z 2008-02-29	51-31	212
Pruszewiec, st. 1	grodzisko	średniowiecze	96/A z 1967-12-14, przeniesione do księgi rejestru C województwa wielkopolskiego pod nr 204/Wlkp/C z 2008-05-19	50-29	59
Węglewo, st. 9	osada	średniowiecze	1935/A z 1983-12-30, przeniesione do księgi rejestru C województwa wielkopolskiego pod nr 205/Wlkp/C z 2011-09-23	50-31	84
Wronczyn, st. 2	osada	epoka żelaza	1491/A z 1973-10-04, przeniesione do księgi rejestru C województwa wielkopolskiego pod nr 206/Wlkp/C z 2008-02-29	50-30	47

Źródło: Rejestr zabytków archeologicznych: <https://dane.gov.pl>

W przypadku stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków istnieje zakaz prowadzenia wszelkich robót budowlanych oraz przemysłowych na ich terenie, a prace porządkowe prowadzone w ich obrębach wymagają uzgodnienia z Wielkopolskim Wojewódki Konserwatorem Zabytków.

Ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Pobiedziska obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których zawarte zostały ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

W poniższej tabeli przedstawiono obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których zawarte zostały ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej na obszarze gminy Pobiedziska.

Tabela 2. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których zawarte zostały ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej na obszarze gminy Pobiedziska

Lp.	Uchwała
1.	Uchwała nr LXIV/572/2002 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 30.08.2002 r. w sprawie częściowej zmiany planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Pobiedziska
2.	Uchwała nr V/41/03 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 30.01.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa jednorodzinnego w Jerzykowie dz. nr ewid. 265.
3.	Uchwała nr VII/58/03 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.03.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów eksploatacji kruszywa naturalnego w Zbierkowie i Polskiej Wsi
4.	Uchwała nr XIII/122/03 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 30.10.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne w Biskupicach, dz. nr ewid. 201/8.
5.	Uchwała nr XXV/222/04 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26.08.2004 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów wsi Góra.
6.	Uchwała nr XLI/360/05 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 04.07.2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w BUGAJU obszar działki nr ewid. 51
7.	Uchwała nr XLI/361/05 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 04.07.2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Pomarzanowicach - dz. nr ewid. 33/32, część dz. nr ewid. 33/33 oraz pod poszerzenie fragmentu drogi gminnej nr ewid. 27
8.	Uchwała nr XLIII/377/05 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.09.2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów edukacji publicznej, sportu i rekreacji publicznej, zieleni i zadrzewień w Pobiedziskach.
9.	Uchwała nr XVII/210/08 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.01.2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr ewid. 24/2 położonej w Bugaju gmina Pobiedziska
10.	Uchwała nr XVII/211/2008 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.01.2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów w rejonie ulicy Długiej w Pobiedziskach Letnisku
11.	Uchwała nr XVII/212/2008 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.01.2008 r. W sprawie ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Pobiedziskach w rejonie ulicy Poznańskiej i torów kolejowych od ulicy Prostej do przejazdu kolejowego w Pobiedziskach Letnisku
12.	Uchwała nr XVII/213/08 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.01.2008 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego częściowych zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Bugaju, obejmujących obszary działek o numerach ewidencyjnych 48 i 51
13.	Uchwała nr XXII/280/2008 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 24.04.2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowo-usługowych w rejonie ulicy Królowej Jadwigi, Władysława Jagiełły i Różanej w Pobiedziskach
14.	Uchwała nr XXXIII/348/2013 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 23.05.2013 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części miasta Pobiedziska pomiędzy „Skansenem Miniatur” a ulicą Główną w Pobiedziskach oraz części obrębu Główna gmina Pobiedziska
15.	Uchwała nr XXXIII/349/2013 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 23.05.2013 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Jerzykowo gmina Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała
16.	Uchwała nr XXXVIII/394/2013 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 28.11.2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej, działka nr ewid. 33/32, część działki nr ewid. 33/33 oraz pod poszerzenie fragmentu drogi gminnej nr ewid. 27 w Pomarzanowicach.
17.	Uchwała nr XLII/428/2014 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.03.2014 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Biskupice, gmina Pobiedziska
18.	Uchwała nr VII/49/2015 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26.02.2015 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Polskiej Wsi.
19.	Uchwała nr VII/138/2015 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.10.2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego działkę nr 1/4 położoną w obrębie Promno, gmina Pobiedziska
20.	Uchwała nr XXII/193/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.01.2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Węglewo, gmina Pobiedziska
21.	Uchwała nr XXVIII/245/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 17.05.2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych Gminy Pobiedziska
22.	Uchwała nr XXX/272/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 14.07.2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie drogi krajowej i torów kolejowych na wschód od Pobiedzisk
23.	Uchwała nr XXXII/284/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centralnej części obrębu Bugaj, gmina Pobiedziska
24.	Uchwała nr XXXII/285/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wschodniej części obrębu Bugaj, gmina Pobiedziska
25.	Uchwała nr XXXIV/304/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.10.2016 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w rejonie ul. Kiszkowskiej
26.	Uchwała nr XXXVI/333/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 15.12.2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część północną terenów położonych w obrębie Kołata, gmina Pobiedziska
27.	Uchwała nr XXXVII/344/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26.01.2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część południową terenów położonych w obrębie Kołata, gmina Pobiedziska
28.	Uchwała nr XLV/412/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej – działka nr ewid. 94/2 w Kocanowie
29.	Uchwała nr XLV/413/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów wsi Góra
30.	Uchwała nr XLV/414/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie częściowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części miasta Pobiedziska pomiędzy „Skansenem Miniatur” a ulicą Główną w Pobiedziskach oraz części obrębu Główna gmina Pobiedziska
31.	Uchwała nr XLV/415/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych Gminy Pobiedziska – część II
32.	Uchwała nr XLV/416/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu usług w rejonie ulic: Fabryczna, Długa, Rolna, Gajowa w Pobiedziskach
33.	Uchwała nr XLV/417/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała
34.	Uchwała nr XLVII/429/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.08.2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dz. 174 ark. 25 w Pobiedziskach
35.	Uchwała nr XLVIII/430/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.08.2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzła przesiadkowego Poznańskiej Kolei Metropolitalnej w Pobiedziskach
36.	Uchwała nr LI/466/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 23.11.2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części arkusza nr 27 w Pobiedziskach
37.	Uchwała nr LIV/499/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.01.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych Gminy Pobiedziska - część III
38.	Uchwała nr LX/548/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie Jeziora Biezdruchowo w Pobiedziskach
39.	Uchwała nr LX/549/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzła przesiadkowego w Kocanowie, gmina Pobiedziska w ramach Poznańskiej Kolei Metropolitalnej
40.	Uchwała nr LX/550/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie Rynku, ul. Ogrodowej, ul. Kostrzyńskiej, ul. Powstańców Wlkp. i ul. Wł. Jagiełły w Pobiedziskach
41.	Uchwała nr X/551/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego między jeziorami w Pobiedziskach
42.	Uchwała nr LX/552/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zieleni i lasów gminy Pobiedziska – część I
43.	Uchwała nr LX/553/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zieleni i lasów gminy Pobiedziska – część II
44.	Uchwała nr LXI/558/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 10.07.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dz. nr ewid. 18/29 ark. 30 w Pobiedziskach
45.	Uchwała nr VI/68/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 28.02.2019 r.
46.	Uchwała nr VI/70/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 28.02.2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych Gminy Pobiedziska dla dz. nr 36/3 w Pruszewcu i dz. nr 27/16, 27/21 w Jankowie, gmina Pobiedziska
47.	Uchwała nr X/108/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.06.2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zachodniej części obrębu Bugaj, gmina Pobiedziska - część I
48.	Uchwała nr XII/126/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.08.2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów strefy zurbanizowanej w Bednarach
49.	Uchwała nr XIII/136/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26.09.2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Głównej, Fabrycznej i Skrytej w Pobiedziskach
50.	Uchwała nr XIX/185/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.02.2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych dla dz. 285/1, 288 i 134 w Latalicach
51.	Uchwała nr XIX/186/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.02.2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Węglewo, gmina Pobiedziska
52.	Uchwała nr XVI/252/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.08.2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pomiędzy ul. Poznańską i ul. Kaczyńską w Pobiedziskach
53.	Uchwała nr XXVIII/274/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.10.2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ul. Polnej i ul. Poznańskiej w Pobiedziskach

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała
54.	Uchwała nr XXVIII/275/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.10.2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej w rejonie ulic: Kazimierza Odnowiciela, Władysława Jagiełły, Zielonej, Tysiąclecia
55.	Uchwała nr XXXIII/303/2021 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.02.2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie drogi krajowej i torów kolejowych na wschód od Pobiedzisk
56.	Uchwała nr LIII/451/2022 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 24.02.2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lotniska w Bednarach
57.	Uchwała nr LXIII/516/2022 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej pomiędzy ulicą Biedrzyckiego i ulicą Kostrzyńską w Pobiedziskach
58.	Uchwała nr LXIII/517/2022 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w rejonie ul. Kiszkowskiej
59.	Uchwała nr LXIII/518/2022 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Biskupice, Gmina Pobiedziska

Źródło: Opracowanie własne

5.4. Zabytki w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Zabytki w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków. Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru, do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku. Zgoda ta nie jest wymagana w przypadku włączenia karty ewidencyjnej zabytku nieruchomego.

Wpis do wojewódzkiej ewidencji zabytków nie wywołuje skutków prawnych, ale rodzi pewne obowiązki informacyjne. Zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

1. uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
2. zagrożeniu dla zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
3. zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
4. zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.

W przypadku zabytków nieruchomych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków zastosowanie ma również art. 31 ust. 1a ww. ustawy, zgodnie z którym osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować:

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

1. Roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru lub objętym ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub znajdującym się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków albo
2. Roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego

jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków.

Powiatowy Konserwator Zabytków

Na podstawie porozumienia z dnia 24 marca 2009 r. zawartego pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim oraz Starostą Poznańskim Powiatowi Poznańskiemu powierzono sprawy z zakresu właściwości Wielkopolskie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (Dz.U. Woj. Wlkp. z 2009 r., nr 85, poz. 1212). Należą do nich następujące zadania:

1. Wydawanie decyzji, postanowień i zaświadczeń dotyczących zabytków, określonych w ustawie z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz w przepisach odrębnych z wyłączeniem spraw kompetencji zastrzeżonych do właściwości Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, tj. prowadzenie rejestru zabytków na terenie województwa wielkopolskiego, wydawania decyzji o wpisie zabytku do rejestru, prowadzenie wojewódzkiej ewidencji zabytków, wydawania pozwoleń na czasowy wywóz zabytku za granicę oraz zaświadczeń a wywóz za granicę, wydawanie pozwoleń na sprzedaż, zamianę, darowiznę lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych do spółek, kompetencje dotyczące zabytków ruchomych określonych w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz opiniowania projektu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miast i gminy oraz zakresu uzgadniania projektów planów miejscowych obejmujących teren całej gminy określone w art. 11 pkt 8 lit. c, art. 17 pkt 7 lit b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
2. Prowadzenie spraw dotyczących zabytków nieruchomych, będących cmentarzami, parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni;

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

3. Sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach;
4. Organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opiece nad zabytkami;
5. Upowszechnianie wiedzy o zabytkach;
6. Współpraca z innymi organami administracji publicznej;
7. Prowadzenie i aktualizacja podstawowej dokumentacji zabytków;
8. Prowadzenie dla każdego zabytku zboru dokumentów zawierającego: kartę ewidencyjną, dokumentację prawną, konserwatorską, historyczną, ikonograficzną i inwentaryzacyjną.

5.5. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem²⁰, ewidencja jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gmin.

Zbiór zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków jest zbiorem otwartym podlegającym ciągłej weryfikacji i aktualizacji. Aktualizacje te muszą być prowadzone w porozumieniu z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków, a w przypadku Gminy Pobiedziska z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków zarówno w zakresie włączania nowych obiektów do gminnej ewidencji zabytków, jak i wyłączenia obiektów, który dysponuje odpowiednią wiedzą merytoryczną.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Głównym celem prowadzenia ewidencji zabytków jest zebranie i opracowanie najistotniejszych informacji o obiektach zabytkowych niezbędnych do prowadzenia planowej polityki konserwatorskiej w zakresie:

— wpisów do rejestru zabytków;

²⁰ zmienione Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 września 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. 2021 poz. 56).

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- współpracy konserwatora przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- prac remontowo – budowlanych;
- dofinansowania prac konserwatorskich;
- przygotowywaniu szczegółowej dokumentacji obiektów dziedzictwa kulturowego.

Zgodnie z art. 39, ust.3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2021 poz. 2351 ze zm.), w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektów budowlanych, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych we wniosku rozwiązań projektowych.

Zgodnie z art. 67, ust.1 ww. ustawy, jeżeli nieużytkowany lub niewykończony obiekt budowlany nie nadaje się do remontu, odbudowy lub wykończenia, organ nadzoru budowlanego wydaje decyzję nakazującą właścicielowi lub zarządcy rozbiórkę tego obiektu i uporządkowanie terenu oraz określającą terminy przystąpienia do tych robót i ich zakończenia. W stosunku do obiektów budowlanych niewpisanych do rejestru zabytków, a objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, organ nadzoru budowlanego wydaje ww. decyzję po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w terminie 30 dni. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się za uzgodnienie.

Wykaz zabytków nieruchomych na terenie gminy Pobiedziska, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków przedstawiono w załączniku nr 2 do niniejszego Programu.

5.5.1 Stan zachowania zabytków znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków

Zabytki w gminie obejmują obiekty głównie z XIX w. i początku XX w., choć istnieją też obiekty starsze. Analizując stan zachowania zabytków na terenie gminy Pobiedziska, należy stwierdzić, że wszystkie zabytkowe obiekty sakralne oraz większość obiektów zabytkowych świeckiej architektury i budownictwa charakteryzuje się dobrym lub bardzo dobrym stanem zachowania.

W celu poprawy stanu technicznego zabytków posiadających zły stan zachowania należy podjąć działania remontowe, konserwacyjne oraz poprawiające atrakcyjność tych obiektów.

W ostatnich latach prowadzone były prace remontowane zabytków znajdujących się na terenie gminy:

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- w 2022 roku wymieniono pokrycie dachowe na nowe z gontu łupanego na pełnym deskowaniu w kościele św. Katarzyny w Węglewie,
- w kościele Farny p.w. św. Michała Archanioła w Pobiedziskach w latach 2018-2019 wymieniono dach na łupkę kamienną wraz z naprawą więźby dachowej, a w latach 2020-2022 wykonano izolację przeciwwilgociową pionową i poziomą murów kościoła. Z kolei od 2021 wykonywany jest monitoring spękań na ścianach prezbiterium,
- W 2019 roku w kościele św. Ducha w Pobiedziskach wykonano renowację elewacji zewnętrznych oraz renowację stolarki drzwiowej,
- w dworze we Wronczynie kontynuowane są prace remontowe elewacji oraz ganku,
- w dworze w Kociałkowej Górcie i Gołuniu w 2021 i 2022 roku przeprowadzone zostały kontrole Powiatowego Konserwatora Zabytków i wydano zalecenia pokontrolne. Ponadto w 2023 roku w dworze w Kociałkowej Górcie wydano pozwolenie na remont i zabezpieczenie dworu.²¹

W wyniku powolnej degradacji obiektów zabytkowych oraz w znacznej większości ich obecnie dobrego stanu utrzymania, stan zachowanej tkanki historycznej gminy Pobiedziska ocenia się jako niezagrożony.

5.6. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla Gminy

Obiekty zabytkowe charakteryzujące się najwyższym znaczeniem dla Gminy Pobiedziska obejmują architekturę sakralną oraz zespoły dworsko-palacowe. Spośród nich wybrano, a następnie przedstawiono poniżej głównie obiekty zabytkowe o ponadregionalnym znaczeniu oraz obiekty ważne ze względu na historię Gminy:

Kościół p.w. Św. Michała Archanioła (Kościół Farny)

Najcenniejszym zabytkiem gminy Pobiedziska jest Kościół p.w. Św. Michała Archanioła należący do najstarszych kościołów gotyckich w Wielkopolsce. Kościół ten został wybudowany na przełomie XIII i XIV wieku. Mimo wielu zniszczeń i przeróbek, w swoim zasadniczym kształcie przetrwał do dziś. W klasycystycznym ołtarzu głównym z początku XIX w. znajduje się obraz św. Michała Archanioła z 1621 r. Poza nim na uwagę zasługują: rzeźby Matki Boskiej Bolesnej z II połowy XV w. oraz epitafia księdza Stanisława Grotha i Mieczysława Jackowskiego z XIX w. (syna Maksymiliana). Na zewnętrznych murach kościoła znajduje się ponad 1000 zagadkowych dołków, które powstały prawdopodobnie w XIV-XVI wieku podczas używania tzw. świdrów ogniowych do rytualnego krzesania ognia w trakcie wielkosobotnich obrzędów, charakterystycznych dla późnego średniowiecza. W bezpośrednim sąsiedztwie kościoła znajduje się drewniana dzwonnica zbudowana w XIX w., w której mieszczą się cztery dzwony: najmniejszy św. Marcin z 1895 r., średni św. Józef z 1894 r., większy św. Walenty

²¹ Powiatowy Konserwator Zabytków, Starostwo Powiatowe w Poznaniu.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

z 1894 r. oraz największy Kazimierz Odnowiciel o wadze 1 100 kg. Ostatni z nich został ufundowany przez mieszkańców w 1998 r. dla uczczenia 950-lecia istnienia Pobiedzisk. Zastąpił on najstarszy uszkodzony dzwon ofiarowany św. Michałowi z 1845 r., który obecnie ustawiony jest w pobliżu budowli.²²

Kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła wpisano do rejestru zabytków pod nr rej.: 2407/A z 30.05.1933, natomiast dziewiętnastowieczną dzwonnice pod nr rej.: 1181/A z 24.07.1970. Zabytki są własnością kościelną, tj. Parafii pw. św. Michała Archanioła w Pobiedziskach.

Rysunek 8. Kościół p.w. Św. Michała Archanioła (Kościół Farny)

²² <http://www.pobiedziska.pl/turysci/zabytki/kosciol-farny/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Historyczny układ urbanistyczny miasta Pobiedziska

Rynek miasta to plac na planie kwadratu, który posiada na swych obrzeżach zabytkową zabudowę, charakterystyczną dla XIX-wiecznego budownictwa małomiasteczkowego o cechach klasycystycznych. W Ryнку w pobliżu kościoła św. Michała Archanioła znajduje się XVIII-wieczny, najstarszy w mieście dom mieszkalny, kryty łamanym dachem polskim oraz dwustuletnia robinia.²³

Historyczny układ urbanistyczny miasta został wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: 434/Wlkp/a z 4.12.2006.

²³ <http://www.pobiedziska.pl/turysci/zabytki/rynek/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 9. Rynek miasta Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Kościół p.w. Św. Katarzyny w Węglewie

Powstała w 1818 r. świątynia w Węglewie jest przykładem drewnianego budownictwa sakralnego. W ołtarzu głównym znajduje się obraz Matki Bożej zwanej Panią z Wyspy. Tradycja ustna trwająca do dziś podaje, że obraz NMP w wizerunku Pani z Wyspy u zarania parafii węglewskiej przybył ze świątyni lub kaplicy Ostrowa Lednickiego – piastowskiej wyspy. W sąsiedztwie świątyni znajduje się grób rodziców prof. Józefa Kostrzewskiego – badacza m.in. Biskupina, zwanego „ojcem polskiej archeologii”.²⁴

Kościół p.w. Św. Katarzyny w Węglewie został wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: 2413/Az 10.03.1933. Zabytek jest własnością kościelną, tj. Parafii p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Węglewie.

²⁴ <http://www.pobiedziska.pl/turysci/zabytki/kosciol-w-weglewie/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 10. Kościół p.w. Św. Katarzyny w Węglewie

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Pałac w Krześlicach

Neogotycki Pałac w Krześlicach został zbudowany około 1860 roku dla Anastazego Radońskiego przez nieznanego architekta. Po ostatecznej rozbudowie w 1890 roku rezydencja otrzymała kształt romantycznego zamku, usytuowanego w malowniczym parku krajobrazowym założonym w połowie XIX w. z lipą będącą pomnikiem przyrody. Przy pałacu zachowała się klasycystyczna oficyna z I poł. XIX w. oraz zabudowania folwarczne. Budynek jest piętrowy, z wielobocznymi ryzalitami od frontu i parku oraz dwoma ryzalitami bocznymi.

Pałac od 1996 roku jest w posiadaniu prywatnych osób. Po gruntownym remoncie obiektu utworzono w nim hotel i restaurację oraz Centrum Obsługi Biznesu.²⁵

Zespół pałacowy obejmujący pałac, oficynę oraz park został wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: 1734/A z 5.11.1975. Zabytki są własnością prywatną.

Rysunek 11. Pałac w Krześlicach

Źródło: <http://www.pobiedziska.pl/>

²⁵ <http://www.pobiedziska.pl/turysci/zabytki/palac-w-krzeslicach/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Pałac w Pomarzanowicach

Pałac neobarokowy w Pomarzanowicach został wybudowany w XIX w. w stylu polskiego baroku według planów architekta Kazimierza Skórzewskiego z Hallensee pod Berlinem. Pałac powstał w miejscu starego, krytego gontami dworu Jackowskich, w którym gospodarował Maksymilian Jackowski do 1885 r., a po nim majątek przejął jego syn, Tadeusz Jackowski. W 1895 roku w Pomarzanowicach gościła m.in. Helena Modrzejewska. Obiekt otoczony jest parkiem wiejskim o powierzchni 4 ha.²⁶

Zespół pałacowy został wpisany do rejestru zabytków pod następującymi nr rej.:

- pałac z 1891 r., nr rej.: 1532/A z 2.07.1974,
- oficyna z drugiej połowy XIX, nr rej.: 2168/A z 10.10.1988 (nie istnieje),
- park z drugiej połowy XIX, nr rej.: 2024/A z 12.09.1985.

Zabytki są własnością prywatną.

Rysunek 12. Pałac w Pomarzanowicach

Źródło: <http://www.pobiedziska.pl/>

²⁶ <http://www.pobiedziska.pl/turysci/zabytki/palac-w-pomarzanowicach/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Zespół dworski we Wronczynie

Dworek pochodzący z przełomu XIX i XX wieku w latach 1899-1939 był własnością Jackowskich – Tadeusza Kryspina, a następnie jego syna Tadeusza Gustawa, dyplomaty, m.in. ambasadora RP w Belgii i Luksemburgu w latach 1929-37.

W okresie międzywojennym w dworku we Wronczynie gościli ludzie kultury i polityki, m.in.: Marszałek Polski Edward Rydz-Śmigły, minister Józef Beck, Artur Rubinstein, Ignacy Jan Paderewski, Jan Lechoń, Kornel Makuszyński, Juliusz Ostawa, Leon Schiller, Tadeusz Boj-Żeleński, Ryszard Ordyński, Józef Czajkowski.²⁷

Przy dworze znajduje się park o powierzchni około 6,3 ha, z czego około 1,2 ha stanowią nieużytki prawdopodobnie pozostałe po wykarczowaniu części rosnącego tam drzewostanu. W parku usytuowana jest ścieżka dydaktyczna obejmująca grób Maksymiliana Jackowskiego. Część rezydencjonalna zespołu stanowi zachodnią połowę całego założenia dworskiego, natomiast wschodnia część to podwórze gospodarcze z zabudowaniami. Układ XIX-wiecznego zespołu dworskiego jest obecnie zachowany. W skład zespołu dworskiego wchodzi również zabytkowe grodzienie i trzy bramy wjazdowe, zabudowania gospodarcze obejmujące m.in. dwie obory, paszarnię i gorzelnię.²⁸

Zespół pałacowy we Wronczynie został wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: XIX/XX, nr rej. 199/Wlkp/A oraz obejmuje następujące obiekty:

- pałac dwór, dec. z 17.04.1990,
- park przy dworze, dec. z 29.06.1992,
- ogrodzenie i 3 bramy wjazdowe, dec. z 29.06.1992,
- park krajobrazowy, dec. z 12.08.1993 i z 21.03.2005.

Zabytki są własnością prywatną.

²⁷ <http://www.pobiedziska.pl/turysci/zabytki/zabytki-wronczyna/>

²⁸ <https://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/6154/Wronczyn/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 13. Dworek we Wronczynie

Źródło: <http://www.pobiedziska.pl/>

Dzwonnica przy nieistniejącym kościele we Wronczynie

Drewniana dzwonnica znajdująca się na terenie przyległym do kościoła, która powstała w 1762 r. przy nieistniejącym już kościele. Zabytek jest własnością kościelną, tj. Parafii p.w. św. Stanisława BM we Wronczynie. Wpisana do rejestru zabytków pod nr rej. 687/Wlkp/A z 3.07.2008.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 14. Dzwonnica przy nieistniejącym kościele we Wronczynie

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Cmentarz przy kościele pod wezw. św. Stanisława Biskupa Męczennika

Na cmentarzu, będącym pozostałością cmentarza parafialnego przy nieistniejącym już kościele znajdują się groby zasłużonych Wielkopolan, m.in. grobowiec rodziny Jackowskich. Odznaczają się one ponadprzeciętną wartością artystyczną oraz zabytkową i z tego względu podlegają ochronie konserwatorskiej.²⁹ Powstanie cmentarza datuje się na XVIII-XX w.

Cmentarz przy kościele pod wezw. św. Stanisława Biskupa Męczennika został wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: 771 AVlkp/A z 2.12.2009. Zabytek jest własnością kościelną, tj. Parafii p.w. św. Stanisława BM we Wronczynie.

Rysunek 15. Cmentarz przy kościele pod wezw. św. Stanisława Biskupa Męczennika

Źródło: <http://www.pobiedziska.pl/>

Zespół dworski w Gołuniu

Zespół dworski został zbudowany w XIX wieku i datuje się go na czasy kiedy wieś należała do rodziny Bronikowskich. Należy do niego m.in. dwór i park. W latach 70-tych i 80 -tych XIX w. majątek pozostał w rękach niemieckich właścicieli. Od początku XX w. jako właściciele zespołu

²⁹ <http://www.pobiedziska.pl/turysci/zabytki/zabytki-wronczyna/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

wymieniana jest rodzina Pągowskich. W 1939 r. T. Pągowski wraz z żoną zostali wysiedleni w 1939 r., a majątek przejęli Niemcy. Po roku 1945 majątek został upaństwowiony.³⁰

Zespół wpisany jest do rejestru zabytków pod nr rej.: 2127/A z 9.07.1987 jest własnością Skarbu Państwa.

Rysunek 16. Zespół dworski w Goluniu

Źródło: <https://zabytek.pl/>

Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Niepokalanego Serca NMP w Jerzykowie

Neogotycki kościół został wzniesiony na niewielkim wzgórzu dla lokalnej społeczności ewangelickiej wg rejestru jego powstanie datowane jest na rok 1885 r. W 1946 roku został przekazany wiernym wyznania rzymskokatolickiego i w tym samym roku odbyła się jego konsekracja. Parafię w Jerzykowie erygował kardynał Stefan Wyszyński 1 lutego 1976.

Kościół wpisany jest do rejestru zabytków pod nr rej.: 2604/A z 6.09.1996. Zabytek jest własnością kościelną, tj. Parafii p.w. Niepokalanego Serca NMP w Jerzykowie.

³⁰ <https://zabytek.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 17. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Niepokalanego Serca NMP w Jerzykowie

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Zespół dworski w Jerzynie

Zespół dworski z 2 poł. XIX w. , obejmujący dwór i park. Przez długi czas należał do majątku Krzeńlice. Jako samodzielny majątek został zakupiony w 1829 r. przez Gottlieba Jahnsa. W 1930 r. majątek został przejęty Bank Kwilecki – Potocki i częściowo rozparcelowany. W 1937 roku część majątku nabył Kazimierz Michalak z Poznania.

Zespół wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: 2126/A z 13.07.1987. Obiekt należy do Skarbu Państwa.

Rysunek 18. Zespół dworski w Jerzynie

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

Zespół dworski w miejscowości Kocialkowa Górka

Zespół dworski pochodzi z 2 poł. XIX w. Składa się z dworu i parku. Był siedzibą dziedziców wsi, rodziny Radońskich. Po II wojnie światowej zespół przeszedł na rzecz Skarbu Państwa. Dwór neorenesansowy, podpiwniczony i składa się z dwu i pół kondygnacyjnego korpusu oraz dwóch parterowych aneksów. Przed bryłą główną rozciąga się taras. W dwuosiowej fasadzie korpusu usytuowane jest wejście główne umieszczone w arkadowym portalu nawiązującym do form klasycznych, składającym się z płaskich pilastrów i belki. Park w stylu angielskim ze stawem posiadający wiele gatunków egzotycznych drzew.³¹

³¹ <https://zabytek.pl>, <http://www.polskiezabytki.pl>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Zespół wpisany jest do rejestru zabytków: dwór nr rej.: 2125/A z 26.06.1987, a park, nr rej.: 2042/A z 1.1986. Zabytki są własnością prywatną.

Rysunek 19. Zespół dworski w miejscowości Kociałkowa Górka

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Źródło: <http://www.polskiezabytki.pl>

Zespół dworski w miejscowości Kowalskie

Powstał w poł. XIX w. Składa się z dworu i parku. W XIX w. właścicielem był Wincenty Urbanowski, a w XX w. Niemiec Ditnering. Jest to budynek podpiwniczony, założony na planie prostokąta, składający się z dwukondygnacyjnego korpusu i przyległego skrzydła parterowego. Obie części posiadają użytkowe poddasze i pokryte są dachami dwuspadowymi. W fasadzie, w wyższej jej części umieszczony jest osłonięty gankiem taras. Drugie wejście usytuowane jest w elewacji bocznej. Dekorację architektoniczną tworzą boniowania i ozdobne nadokienniki.

W parku pozostałości starych drzew zachowały się głównie koło dworu, w północnej części parku.³²

Zespół wpisany jest do rejestru zabytków: dwór, nr rej.: 2314/A z 11.08.1994, a park, nr rej.: 2080/A z 29.04.1986. Zespół jest własnością prywatną.

³² <https://zabytek.pl>, <http://www.polskiezabytki.pl>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 20. Zespół dworski w miejscowości Kowalskie

Źródło: <http://www.polskiezabytki.pl>

Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. pw. Świętego Ducha w Pobiedziskach

Kościół zbudowany został w 1 poł. XIX w. jako ewangelicki. Poświęcony został w 1821 r. Od 1945 roku jest kościołem katolickim. Zbudowany w stylu klasycystycznym. Wnętrze świątyni jest jednonawowa, dookoła znajdują się balkony na całej długości ścian. Ścianę prezbiterium zdobi duży krucyfiks, w oknach znajdują się witraże.³³

Kościół wpisany do rejestru zabytków nr rej.: 2183/A z 26.02.1990. Jest własnością kościelną, Parafii pw. Świętego Ducha w Pobiedziskach.

³³ <https://zabytek.pl>, <https://archidiecezja.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 21. Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. pw. Świętego Ducha w Pobiedziskach

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Dom, ul. Czerniejewska 4 a w Pobiedziskach

Został wybudowany na pocz. XIX w., przypuszczalnie jako szkoła żydowska. Po II wojnie światowej przejęty został przez Skarb Państwa i zasiedlony przez lokatorów. Zbudowany jest z cegły ceramicznej na podmurówce z kamieni polnych i cegieł. Otynkowany i częściowo podpiwniczony. Dach naczółkowy kryty dachówką.³⁴

Dom wpisany jest do rejestru zabytków nr rej.: 1156/A z 19.06.1970. Jest własnością Gminy Pobiedziska.

³⁴ <https://zabytek.pl>,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 22. Dom, ul. Czerniejewska 4 a w Pobiedziskach

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Willa z ogrodem, ul. Goślińska 2 w Pobiedziskach

Budynek wzniesiony w 1895 roku przez zamieszkującego Pobiedziska Niemca. Krótco znajdował się w nim komisariat. Po zakończeniu I wojny światowej obiekt wraz z ogrodem kupił właściciel odlewni żelaza i stali w Pobiedziskach – Wojciech Staszewski. Podczas II wojny światowej budynek przejął Niemiec, który w części pomieszczeń prowadził biuro. Po II wojnie światowej willa została zasiedlona lokatorami. Budynek reprezentuje typ domu mieszkalnego charakterystycznego dla pruskiej architektury willowej z przełomu XIX i XX w.³⁵

Willa wpisana do rejestru zabytków nr rej.: 565/Wlkp/A z 19.12.2007. Stanowi własność prywatną.

³⁵ <https://zabytek.pl>,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 23. Willa z ogrodem, ul. Goślińska 2 w Pobiedziskach

Źródło: Karta Ewidencyjna Zabytku

Willa z ogrodem, Kazimierza Odnowiciela 22 w Pobiedziskach

Zabytek pochodzi z około 1905 roku. Początkowo właścicielem budynku mieszkalnego miał być mieszkaniec Pobiedzisk pochodzenia żydowskiego. W czasie II wojny władze niemieckie urządziły w budynku siedzibę urzędu administracji gminnej. Po wojnie również polskie władze umieściły na parterze budynku Urząd Gminy. Piętro było zamieszkiwane przez rodzinę właściciela i lokatorów. Budynek jest charakterystyczny dla pruskiej architektury willowej z k. XIX w. i pocz. XX w. ³⁶

Willa wpisana do rejestru zabytków nr rej.: 116/Wlkp/A z 24.01.2002. Stanowi własność prywatną.

³⁶ <https://zabytek.pl>,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 24. Willa z ogrodem, Kazimierza Odnowiciela 22 w Pobiedziskach

Źródło: <https://www.google.pl/maps>

Dom, Rynek 4 w Pobiedziskach

Dom wybudowany około poł. XIX w. Od 1930-31 roku właścicielami nieruchomości były osoby prywatne. Budynek usytuowany jest w centrum miasta, w północnej pierzei rynku. Ściany murowane są z cegły. Piwnica również murowana z cegły, ale również kamienia polnego ze stropami odcinkowymi na belach stalowych. Schody wewnątrz budynku drewniane.³⁷

Wpisany do rejestru zabytków nr rej.: 1178/A z 23.07.1970. Stanowi własność prywatną.

³⁷ <https://zabytek.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 25. Dom, Rynek 4 w Pobiedziskach

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Dom, Rynek 7 w Pobiedziskach

Dom zbudowany został na przełomie XVIII i XIX w. Budynek parterowy, podpiwniczony w części północnej z poddaszem użytkowym. Elewacją główną zwrócony jest na zachód w stronę rynku.³⁸

Wpisany do rejestru zabytków nr rej.: nr rej.: 1182/A z 24.07.1970. Stanowi własność prywatną.

³⁸ <https://zabytek.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 26. Dom, Rynek 7 w Pobiedziskach

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Dom, Rynek 12 w Pobiedziskach

Dom powstał w 1 poł. XIX w. Miał być to budynek sadu. Od lat 1930-31 r. budynek był własnością prywatną, a po roku 1970 przejął go Skarb Państwa, a następnie zarząd Zakładu Komunalnego. Dom położony jest w centrum miasta, w południowej pierzei rynku. Od strony podwórza przylega do niego dobudowana później oficyna.³⁹

Wpisany do rejestru zabytków nr rej.: 1179/A z 23.07.1970. Stanowi własność Gminy Pobiedziska oraz właścicieli prywatnych, gdyż prowadzona była wyprzedaż poszczególnych mieszkań lokatorom.

³⁹ <https://zabytek.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 27. Dom, Rynek 12 w Pobiedziskach

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Dom, Rynek 13 w Pobiedziskach

Dom mieszkalny z 1 poł. XIX w., usytuowany w centrum miasta, w południowej pierzei rynku. Obiekt murowany z cegły ceramicznej, podpiwniczony. Dach dwuspadowy kryty dachówką karpówką układana w koronkę. Poddasze ze ścianką kolankową z dwoma centralnie umieszczonymi kominami.⁴⁰

Wpisany do rejestru zabytków nr rej.: 1198/A z 27.07.1970. Stanowi własność prywatną.

⁴⁰ Źródło: <https://zabytek.pl/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 28. Dom, Rynek 13 w Pobiedziskach

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Dwór w miejscowości Złotniczki

Dwór zbudowany w 1883 r. w stylu włoskiej willei, piętrowy, nakryty dachem czterospadowym, z wieżą w południowo wschodnim narożniku. Wejście główne od północy osłonięte jest gankiem, dźwigającym balkon na wysokości piętra, poprzedzone schodami.

Wpisany do rejestru zabytków nr rej.: 2176/A z 15.05.1989. Stanowi własność prywatną.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 29. Dwór w miejscowości Złotniczki

Źródło: <https://odkrywajacpolske.pl/>

Zespół Zgromadzenia Sióstr Najświętszego Serca Jezusa

Zespół składa się z budynku szkoły pochodzącego z lat 20 XX w., klasztoru i parku datowanych na koniec XIX w. i budynku mieszkalnego z lat 20 XX w.. Autorem projektu założenia klasztornego był Julian Puterman- Sadłowski. Do szkoły w zespole uczęszczały uczennice. W czasie II wojny światowej w budynkach klasztornych funkcjonował szpital niemiecki. Po zakończeniu działań wojennych 1945 r. wznowiono działalność gimnazjum, do którego również zaczęli uczęszczać chłopcy. W internacie mieszkalny jednak tylko dziewczynki. Działalność oświatowa zakończono w 2011 r. Później siostry Sacré Coeur prowadziły tu Dom Rekolekcyjny.

Z prowadzoną przez siostry Sacré Coeur szkołą i samym klasztorem związanych było wiele znamienitych postaci poczynając od kard. Augusta Hlonda przez abp. Józefa Teodorowicza, kard. Adama Sapiechę, kard. Bernarda Griffina na kard. Stefanie Wyszyńskim i kard. Józefie Glempie kończąc.

Obecnie nie funkcjonuje już w tym miejscu Zgromadzenie Sióstr Najświętszego Serca Jezusa. W roku 2022 r. zespół zmienił właściciela i jest nim osoba prywatna.⁴¹

⁴¹ <https://archidiecezja.pl/>, <https://pl.wikipedia.org/>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Rysunek 30. Zespół Zgromadzenia Sióstr Najświętszego Serca Jezusa

Źródło: <http://www.polskaniezwykla.pl/>

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego – analiza szans i zagrożeń

Zachowane obiekty zabytkowe na terenie gminy Pobiedziska są zróżnicowane pod względem architektonicznym, a także pod względem sposobu użytkowania i stanu zachowania. Analiza stanu dziedzictwa kulturowego i uwarunkowań jego ochrony na terenie gminy doprowadziła do rozpoznania następujących czynników determinujących jej dalszy rozwój.

W tabeli poniżej zestawiono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Zdiagnozowane mocne strony oraz szanse dają możliwość dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego regionu z uwzględnieniem wartości historycznych i kulturowych tego obszaru. Należy jednak zwrócić uwagę na występujące nadal słabe strony w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, a także na potencjalne zagrożenia, które mogą powodować negatywne skutki dla ochrony obiektów i obszarów zabytkowych zlokalizowanych w granicach gminy Pobiedziska.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Tabela 3. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego Gminy Pobiedziska

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zachowane obiekty architektury m.in. dworskiej, pałacowej, zagrodowej, mieszkaniowej, sakralnej i kultu religijnego na terenie gminy, • bogate dziedzictwo niematerialne, na które składa się kultura ludowa regionu oraz historia Gminy Pobiedziska, • kultywowanie dziedzictwa niematerialnego regionu poprzez podtrzymywanie tradycyjnych zwyczajów i folkloru, • występowanie stanowisk archeologicznych, w tym dziewięciu wpisanych do rejestru zabytków, • organizacja wydarzeń kulturalnych umożliwiających promowanie tradycji regionu, • uwzględnianie problemów ochrony dziedzictwa kulturowego w gminnych dokumentach strategicznych i planistycznych, • aktywny udział organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w życiu kulturowym gminy, • promocja historii i dziedzictwa kulturowego na stronie internetowej gminy, • bogate zasoby przyrodnicze i duży potencjał turystyczno – rekreacyjny, • systematyczna poprawa stanu obiektów zabytkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie obiektów zabytkowych, które wymagają renowacji, • konkurencja turystyczna ze strony gmin sąsiednich, • kosztowne utrzymanie obiektów dziedzictwa kulturowego, • niewystarczające środki w budżecie gminy na renowację zabytkowych obiektów.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca świadomość mieszkańców nt. znaczenia krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych jako produktu turystycznego, • wzrost roli mediów w popularyzowaniu tematów historycznych oraz tematów dotyczących zabytków i ich ochrony, • możliwość rewaloryzacji znaczącej części obiektów zabytkowych z wykorzystaniem środków krajowych i dotacji unijnych, • możliwość pozyskania dotacji na prace konserwatorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych ze środków finansowych pochodzących z różnych źródeł, • kreowanie nowych obszarów i produktów turystycznych w oparciu o atrakcyjny sposób zagospodarowania obiektów zabytkowych, • prowadzenie dalszych badań archeologicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • ryzyko wystąpienia negatywnych zdarzeń losowych mogących uszkodzić lub zniszczyć obiekty zabytkowe, • brak możliwości podjęcia prac remontowo – konserwatorskich przy obiektach stanowiących dziedzictwo kulturalne będących własnością prywatną, • trudności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, głównie przez prywatnych właścicieli, • degradacja krajobrazu kulturowego poprzez wprowadzenie elementów nowej zabudowy nienawiązujących do historycznego charakteru gminy, • samowolne działania na zabytkach.

Źródło: Opracowanie własne

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

6.1 Stan zachowania dziedzictwa archeologicznego oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych

Stanowiska archeologiczne niewpisane do rejestru zabytków, ujawnione głównie podczas badań AZP, stanowią podstawową i najliczniejszą grupę, która składa się na archeologiczne dziedzictwo kulturowe. Najlepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach, terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych.

W myśl art. 6 pkt. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wszystkie zabytki archeologiczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece.

Najistotniejszymi zagrożeniami dla stanowisk archeologicznych są przede wszystkim prace rolnicze oraz inwestycje budowlane. Istotne zagrożenie dla zachowania substancji zabytkowej stanowisk archeologicznych m.in. osad, cmentarzysk płaskich, zlokalizowanych w obrębie pól uprawnych stanowi głęboka orka. Wiąże się to z nieświadomością mieszkańców nt. istnienia i wartości znalezisk archeologicznych. Wiele z nich jest nieświadomie niszczone lub nie są one w ogóle zgłaszane. Zachowanie takie powoduje nieodwracalne uszczuplenie zasobów dziedzictwa archeologicznego. Zagrożeniem dla stanowisk jest również niekontrolowana eksploatacja piasku oraz niekontrolowana eksploatacja torfów i gytii wypełniających starorzecze. Niektóre zagrożenia pojawiły się w ciągu ostatnich lat, jak na przykład działalność tzw. „poszukiwaczy skarbów”.

Zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych na terenie gminy są przede wszystkim inwestycje związane z zabudowywaniem i zagospodarowywaniem terenu, wymagające prowadzenia prac ziemnych oraz ingerujących w pokrywą glebową. Do grupy tego typu inwestycji można zaliczyć m.in. budowę infrastruktury drogowej i technicznej (w tym sieć wodno-kanalizacyjną, sieć gazową) oraz budynków i obiektów posadowionych na fundamentach.

Ponadto stanowiska archeologiczne narażone są na zniszczenia dokonywane przez rozjeżdżanie przez quady i motocykle krosowe, co szczególnie ma miejsce na stanowiskach o własnej formie krajobrazowej, tj. grodzisk, które lokalizowane są na terenie gminy Pobiedziska.

Do najważniejszych zadań związanych z ochroną zabytków archeologicznych należy podejmowanie działań związanych z zapobieganiem zniszczeń stanowisk archeologicznych i nawarstwień kulturowych. Prowadzenie monitoringu stanu zachowania stanowisk archeologicznych, kontrolowanie przebiegu inwestycji w strefach ochrony stanowisk archeologicznych wyznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, popularyzacja zasad ochrony zabytków oraz znaczenia i atrakcyjności archeologicznego

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

dziedzictwa kulturowego wśród społeczności lokalnej to przykłady działań, jakie należy wdrażać w celu ochrony zabytków archeologicznych.

Gmina może włączyć się w ochronę zabytków archeologicznych m.in. poprzez edukację mieszkańców na temat wartości znalezisk archeologicznych i potrzeby ich zachowania, a także określając zasady ochrony zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków, w planach zagospodarowania przestrzennego, warunkach zabudowy i inwestycjach celu publicznego.

W celu ochrony stanowisk archeologicznych niezbędne jest uzgadnianie oraz wypełnianie przez inwestorów wymogów konserwatorskich zawartych w opiniach i decyzjach określonych przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

7. Założenia programowe

7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami

Po przeprowadzeniu analizy określono priorytety realizacji Programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026. Celem podjęcia wieloletnich i kompleksowych działań jest poprawa stanu obiektów zabytkowych, ale także ochrona dziedzictwa kulturowego i budowanie tożsamości regionalnej, jak również promowanie dotychczasowego dorobku lokalnej społeczności wśród mieszkańców gminy i turystów.

W ramach przedmiotowego Programu wyznaczono następujące priorytety:

- **Priorytet I.** Ochrona dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego,
- **Priorytet II.** Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego,
- **Priorytet III.** Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki

W ramach wymienionych priorytetów wytyczono kierunki działań i na tej podstawie wytyczono poszczególne zadania do realizacji.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Tabela 4. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Pobiedziska – priorytet I

Priorytet I. Ochrona dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno - gospodarczego		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie prac remontowo – konserwatorskich przy gminnych obiektach zabytkowych Opracowanie długofalowego, uwzględniającego kompleksowość działań planu remontów obiektów zabytkowych Podjęcie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków Zmiana sposobu użytkowania lub adaptacja nieużytkowanych obiektów zabytkowych do nowych funkcji. Rewaloryzacja obszarów i obiektów zabytkowych poprzemysłowych z możliwością ich adaptacji do nowych funkcji, Zabezpieczenie obiektów zabytkowych, których właścicielem jest Gmina Pobiedziska, przed pożarem, zamieszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom, znakowanie i ewidencjonowanie zabytków ruchomych itp.), Opracowanie planu systematycznych kontroli stanu utrzymania i sposobu użytkowania obiektów zabytkowych należących do Gminy Pobiedziska na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawy prawo budowlane i ustawy o samorządzie gminy. 	2023-2026
Podjęcie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: cmentarzach, obszarach nieczynnych cmentarzy, dawnych parkach dworskich itp. Iluminacja najcenniejszych zabytków Określenie zasad i konsekwentne ich wdrażanie w zakresie umieszczania szyldów i reklam na obiektach zabytkowych Umieszczanie tablic informacyjnych na zabytkach 	2023-2026
Podjęcie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami	<ul style="list-style-type: none"> Wspieranie rozwoju instytucji kultury, Utrzymanie na rynku prac zanikających rzemiosł i zawodów (szkolenie osób bezrobotnych w rzemiosłach i zawodach związanych z tradycyjną sztuką) Wspieranie utrzymania na rynku prac zanikających rzemiosł i zawodów Wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych w zabytkowych obiektach budownictwa drewnianego oferujących wypoczynek i rozrywkę (regionalne potrawy, zwyczaje itp.) oparte na miejscowych tradycjach 	2023-2026

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Tabela 5. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Pobiedziska – priorytet II

Priorytet II. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi (w tym weryfikacja obowiązujących w zakresie aktualizacji zagadnień związanych z ochroną zabytków) Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Walka z samowolami budowlanymi Wdrażanie zapisów gminnych/ lokalnych programów rewitalizacji w realizacji zagospodarowania przestrzennego (w tym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych. 	2023-2026
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> Wystąpienie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z wnioskiem o wpisanie do rejestru zabytków cennych obszarów i obiektów zabytkowych (m.in. układów urbanistycznych i ruralistycznych) 	2023-2026

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Tabela 6. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Pobiedziska – priorytet III

Priorytet III. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości		
Kierunki działań	Zadania	Termin realizacji
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym	<ul style="list-style-type: none"> Udostępnienie informacji o zabytkach na stronie internetowej gminy Utworzenie systemu informacji i promocji (bazy danych) środowiska kulturowego Opracowanie mapy zabytków znajdujących się na terenie gminy jako atrakcyjnej graficznie formy promocji ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego 	2023-2026
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	<ul style="list-style-type: none"> Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych Organizowanie szkoleń związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego i udział w nich Wspieranie i upowszechnianie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej poprzez organizowanie i wspieranie zajęć 	2023-2026

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • Weryfikacja obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków pod kątem zgodności ze stanem faktycznym • Prowadzenie monitoringu i weryfikacji obiektów wpisanych do ewidencji zabytków 	2023-2026
Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie zintegrowanego systemu informacji wizualnej (m.in. za pomocą tablic informacyjnych) obejmującego zasoby i wartości dziedzictwa kulturowego • Tworzenie i modernizacja elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej. 	2023-2026

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Urząd Miasta i Gminy Pobiedziska

Zadania określone przez Gminę Pobiedziska planowane są do realizacji w sposób ciągły w okresie obowiązywania Programu, tj. w latach 2023-2026. Będą one finansowane głównie ze środków własnych, budżetu Gminy, a w miarę możliwości uzyskania wsparcia z zewnątrz, również ze środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich. Ze względu na brak sprecyzowanych planów we wszystkich ww. kierunkach działań, nie jest możliwa szczegółowa charakterystyka zadań.

8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Zadania określone w niniejszym Programie będą wykonywane przy pomocy następujących instrumentów:

- **instrumentów prawnych** – wynikających z przepisów ustawowych, obejmujących między innymi uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, budowę parków kulturowych, wnioskowanie o wpis do rejestru lub wojewódzkiej ewidencji zabytków obiektów będących własnością Gminy Pobiedziska, wykonywanie decyzji administracyjnych wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- **instrumentów finansowych** – obejmujących między innymi finansowanie prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych będących własnością Gminy Pobiedziska, korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje, subwencje, dofinansowania, nagrody, zachęty finansowe dla właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych,
- **instrumentów koordynacji** – obejmujących między innymi realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategiach, współpraca z organizacjami wyznaniowymi w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

- **instrumentów społecznych** – obejmujących m.in. działania edukacyjne i promocyjne, współdziałanie z organizacjami społecznymi, działania prowadzące do tworzenia miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami,
- **instrumentów kontrolnych** – obejmujących między innymi aktualizację gminnej ewidencji zabytków, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

Program opieki nad zabytkami, po zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zostaje przedstawiony Radzie Miejskiej Gminy Pobiedziska, w celu przyjęcia go uchwałą (zgodnie z pkt 3 art. 87 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Program opracowywany jest na okres czterech lat i stanowi dokument uzupełniający w stosunku do innych dokumentów planistycznych i aktów prawa miejscowego. Burmistrz Miasta i Gminy Pobiedziska jest odpowiedzialny za sporządzanie co dwa lata sprawozdań z realizacji zadań Programu i przedstawienie ich Radzie Miejskiej Gminy Pobiedziska.

Głównym odbiorcą niniejszego Programu jest społeczność lokalna, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Dotyczy to nie tylko właścicieli i użytkowników obszarów i obiektów zabytkowych, ale również wszystkich mieszkańców gminy. Program powinien służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących: inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i opieki nad nimi oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

W poniższej tabeli przedstawiono przykładowe kryteria prowadzenia oceny realizacji Programu.

Tabela 7. Kryteria prowadzenia oceny realizacji Programu

Nazwa priorytetu	Wskaźniki
<p>Priorytet I Ochrona dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno - gospodarczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poziom wydatków budżetu Gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami, • wartość finansowa wykonanych prac remontowo - konserwatorskich przy zabytkach, • liczba obiektów, w obrębie których przeprowadzono prace remontowo-konserwatorskie, • wartość pozyskanych środków ze źródeł zewnętrznych, • powierzchnia, na której dokonano rewaloryzacji, • koszty bieżących prac porządkowych, • liczba zabezpieczonych obiektów zabytkowych przed pożarem, zamieszczeniem i kradzieżą, • liczba umieszczonych tablic na zabytkach, • liczba opracowanych planów systematycznych kontroli stanu utrzymania i sposobu użytkowania obiektów zabytkowy, • liczba utrzymanych na rynku prac zanikających rzemiosł i zawodów,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Nazwa priorytetu	Wskaźniki
	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wspartych gospodarstw agroturystycznych w zabytkowych obiektach budownictwa drewnianego oferujących wypoczynek i rozrywkę (regionalne potrawy, zwyczaje itp.) oparte na miejscowych tradycjach.
<p style="text-align: center;">Priorytet II Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, • liczba zrealizowanych projektów z lokalnego programu rewitalizacji, • liczba pozwoleń budowlanych lub zgłoszeń budowy na roboty budowlane przy obiektach zabytkowych, • liczba stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków archeologicznych, • liczba wpisanych do rejestru zabytków cennych obszarów i obiektów zabytkowych.
<p style="text-align: center;">Priorytet III Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba udostępnionych informacji o zabytkach na stronie internetowej Gminy, • liczba utworzonych systemów informacji i promocji (bazy danych) środowiska kulturowego, • liczba opracowanych map zabytków na terenie gminy, • liczba zrealizowanych konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych, • liczba opracowanych, wydanych publikacji (w tym folderów promocyjnych), • liczba zorganizowanych konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych, • liczba wspartych konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych, • liczba zorganizowanych szkoleń związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego, • liczba zorganizowanych zajęć o tematyce ochrony dziedzictwa kulturowego w systemie edukacji przedszkolnej i szkolnej, • liczba wspartych zajęć o tematyce ochrony dziedzictwa kulturowego w systemie edukacji przedszkolnej i szkolnej, • liczba obiektów wpisanych i wykreślonych z wojewódzkiego rejestru zabytków i/lub wojewódzkiej ewidencji zabytków, • liczba wprowadzonych elementów systemu informacji wizualnej obejmującego zasoby i wartości dziedzictwa kulturowego, • liczba elementów utworzonej infrastruktury turystyki kulturowej, • liczba elementów zmodernizowanej infrastruktury turystyki kulturowej.

Źródło: Opracowanie własne

10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Art. 71 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami mówi, iż w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku. Ponadto sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada jednostka samorządu terytorialnego, jest zadaniem własnym tej jednostki.

Zgodnie z art. 73 ustawy podmioty będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadające zabytek w trwałym zarządzie albo będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, mogą ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru albo prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa.

Z kolei zgodnie z art. 74 ustawy dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest ten minister;
- wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich lub restauratorskich przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa jest udzielana ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Zgodnie z art. 81 w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Poniżej przedstawiono możliwe źródła finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy obiektach zabytkowych. Zasadne jest sprawdzenie możliwości ubiegania się o wsparcie w instytucjach każdorazowo przed złożeniem wniosku o dotację.

Istnieje możliwość finansowania zadań związanych z ochroną i opieką nad zabytkami z następujących źródeł:

- Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska (budżet Gminy Pobiedziska);
- Rady Powiatu (budżet powiatu);
- Sejmiku Województwa (budżet województwa);
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda);
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego) oraz innych ministrów – MKiDN każdego roku realizuje

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

programy, w ramach których finansowane są projekty dotyczące ochrony zabytków, np. Program Ochrona zabytków, Ochrona zabytków archeologicznych;

- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Środków Unii Europejskiej i innych środków pomocowych (m.in. PROW na lata 2014-2020 i 2021-2027 oraz RPO na lata 2014-2020 i 2021-2027);
- Funduszu Kościelnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (dotacje z Funduszu Kościelnego są udzielane wyłącznie na remonty i konserwację zabytkowych obiektów o charakterze sakralnym i to tylko na wykonywanie podstawowych prac zabezpieczających sam obiekt (w szczególności remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, odgromowej, przeciwłamaniowej i przeciwpożarowej itp.). Z Funduszu nie finansuje się remontów i konserwacji obiektów towarzyszących (takich jak np.: dzwonnice wolnostojące, krzyże) ruchomego wyposażenia obiektów sakralnych (takich jak np.: obrazy, ikonostasy, stalle, epitafia, szaty i naczynia liturgiczne, instrumenty muzyczne, dzwony) oraz otoczenia świątyni, a także stałych elementów wystroju wewnątrz (takich jak np.: polichromie, freski, witraże i posadzki).

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

11. Załączniki

Załącznik 1. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Pobiedziska, w których zawarto zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Załącznik 2. Wykaz zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz w rejestrze zabytków z terenu gminy

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Załącznik 1. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Pobiedziska, w których zawarto zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
1.	Uchwała nr LXIV/572/2002 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 30.08.2002 r. w sprawie częściowej zmiany planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Pobiedziska	§ 6. ust. 4. Z uwagi na występowanie stanowisk archeologicznych prace budowlane wymagają zgłoszenia do Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Poznaniu ul. Wodna 27. § 7. ust. 6. Z uwagi na występowanie stanowisk archeologicznych prace budowlane wymagają zgłoszenia do Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Poznaniu ul. Wodna 27.
2.	Uchwała nr V/41/03 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 30.01.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budownictwa jednorodzinne w Jerzykowie dz. nr ewid. 265.	§ 6. ust. 4. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 z uwagi na występowanie stanowisk archeologicznych prace ziemne wymagają zgłoszenia w dziale Ochrony Zabytków Archeologicznych Muzeum Archeologicznego w Poznaniu ul. Wodna 27.
3.	Uchwała nr VII/58/03 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.03.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów eksploatacji kruszywa naturalnego w Zbierkowie i Polskiej Wsi	§ 7. ust. 2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 wszelkie prace budowlane, pielęgnacyjne, nasadzenia drzew, budowa ogrodzeń itp. Winny być uzgadniane z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
4.	Uchwała nr XIII/122/03 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 30.10.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne w Biskupicach, dz. nr ewid. 201/8.	§ 7. ust. 4. Prace ziemne na terenach, o których mowa w ust. 1 wymagają nadzoru archeologiczno – konserwatorskiego prowadzonego przez Muzeum Archeologicznego w Poznaniu ul. Wodna 27.
5.	Uchwała nr XXV/222/04 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26.08.2004 r. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów wsi Góra.	§ 7. ust. 3. pkt. 1. Prace budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub ewidencji zabytków winny być konsultowane z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i poprzedzone zezwoleniem. pkt. 3. Przy prowadzeniu prac ziemnych należy powiadomić Wydział Archeologiczny Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu i zlecić stały nadzór archeologiczno – konserwatorski. § 19. ust. 2. Wszelkie zmiany w obrębie zagospodarowania terenu cmentarza a także porządkowanie, wycinka drzew, nowe nasadzenia, realizowane ogrodzenia winny być konsultowane z Wielkopolskim Konserwatorem Zabytków i poprzedzone zezwoleniem. § 20. ust. 1. Ustala się teren grodziska, oznaczony na rysunku planu symbolem UK. Ust. 2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 wszelkie działania musza być zgłoszone Wielkopolskiemu Konserwatorowi Zabytków i poprzedzone zezwoleniem.
6.	Uchwała nr XLI/360/05 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 04.07.2005 r. w sprawie miejscowego planu	§ 8. Ustala się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
	zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w BUGAJU obszar działki nr ewid. 51	1. Z uwagi na położenie obszaru opracowania w strefie występowania stanowisk archeologicznych inwestorzy są zobowiązani do: 1) zlecenia nadzoru archeologiczno-konserwatorskiego nad pracami ziemnymi w przypadku odkrycia obiektów archeologicznych w celu sporządzenia ewidencji obiektów zabytkowych oraz skróconej dokumentacji naukowej tych partii obiektów, które następnie ulegną bezpowrotnemu zniszczeniu w trakcie prac budowlanych. Sposób realizacji ww. warunków konserwatorskich winien być ustalony z Wydziałem Archeologicznym wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu.
7.	Uchwała nr XLI/361/05 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 04.07.2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Pomarzanowicach - dz. nr ewid. 33/32, część dz. nr ewid. 33/33 oraz pod poszerzenie fragmentu drogi gminnej nr ewid. 27	§ 8. Ustala się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: 1. Z uwagi na położenie obszaru opracowania w strefie występowania stanowisk archeologicznych inwestorzy są zobowiązani do: 1) zlecenia nadzoru archeologiczno-konserwatorskiego nad pracami ziemnymi w przypadku odkrycia obiektów archeologicznych w celu sporządzenia ewidencji obiektów zabytkowych oraz skróconej dokumentacji naukowej tych partii obiektów, które następnie ulegną bezpowrotnemu zniszczeniu w trakcie prac budowlanych. Sposób realizacji ww. warunków konserwatorskich winien być ustalony z Wydziałem Archeologicznym wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu.
8.	Uchwała nr XLIII/377/05 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.09.2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów edukacji publicznej, sportu i rekreacji publicznej, zieleni i zadrzewień w Pobiedziskach.	§ 8. Ustala się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: 1. Z uwagi na położenie obszaru opracowania w strefie występowania stanowisk archeologicznych inwestorzy są zobowiązani do zlecenia nadzoru archeologiczno-konserwatorskiego nad pracami ziemnymi w przypadku odkrycia obiektów archeologicznych w celu sporządzenia ewidencji obiektów zabytkowych oraz skróconej dokumentacji naukowej tych partii obiektów, które następnie ulegną bezpowrotnemu zniszczeniu w trakcie prac budowlanych. Sposób realizacji ww. warunków konserwatorskich winien być ustalony z Wydziałem Archeologicznym wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu.
9.	Uchwała nr XVII/210/08 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.01.2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr ewid. 24/2 położonej w Bugaju gmina Pobiedziska	§ 8. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: w razie natrafienia w trakcie prac ziemnych na obiekty archeologiczne należy przerwać prace, zabezpieczyć teren i niezwłocznie powiadomić odpowiedni organ służby ochrony zabytków, a następnie przystąpić do archeologicznych badań ratunkowych.
10.	Uchwała nr XVII/211/2008 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.01.2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów w rejonie ulicy Długiej w Pobiedziskach Letnisku	§ 8. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: w razie natrafienia w trakcie prac ziemnych na obiekty archeologiczne należy przerwać prace, zabezpieczyć teren i niezwłocznie powiadomić odpowiedni organ służby ochrony zabytków, a następnie przystąpić do archeologicznych badań ratunkowych.
11.	Uchwała nr XVII/212/2008 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.01.2008 r. W sprawie ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Pobiedziskach w rejonie ulicy	§ 8. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: 1) nakazuje się uzgadnianie z właściwym organem służby ochrony zabytków prac ziemnych związanych z zabudowaniem lub zagospodarowaniem terenu zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
	Poznańskiej i torów kolejowych od ulicy Prostej do przejazdu kolejowego w Pobiedziskach Letnisku	oznaczonych na rysunku planu, w celu ustalenia obowiązującego inwestora zakresu badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi; 2) dla pozostałego terenu w razie natrafienia w trakcie prac ziemnych na obiekty archeologiczne, należy przerwać pracę, zabezpieczyć teren i niezwłocznie powiadomić odpowiedni organ służby ochrony zabytków, a następnie przystąpić do archeologicznych badań ratunkowych.
12.	Uchwała nr XVII/213/08 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.01.2008 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego częściowych zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Bugaju, obejmujących obszary działek o numerach ewidencyjnych 48 i 51	§ 8. Z uwagi na położenie obszaru opracowania w strefie występowania stanowisk archeologicznych i dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego inwestor jest zobowiązany do prowadzenia badań archeologicznych podczas inwestycji związanych z zagospodarowaniem i zabudowaniem terenu, a wymagających prac ziemnych. Zakres badań archeologicznych, obowiązujący inwestora, winien być ustalony z Wydziałem Archeologicznym Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu.
13.	Uchwała nr XXII/280/2008 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 24.04.2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowo-usługowych w rejonie ulicy Królowej Jadwigi, Władysława Jagiełły i Różanej w Pobiedziskach	§ 8. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się obowiązek uzgadniania, z właściwym organem służby ochrony zabytków, prac ziemnych związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu w celu ustalenia obowiązującego inwestora zakresu badań archeologicznych.
14.	Uchwała nr XXXIII/348/2013 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 23.05.2013 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części miasta Pobiedziska pomiędzy „Skansenem Miniatur” a ulicą Główną w Pobiedziskach oraz części obrębu Główna gmina Pobiedziska	§ 6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) dla obiektów i terenów objętych ochroną konserwatorską, ujętych w gminnej ewidencji zabytków: a) zakaz realizacji pokrycia dachowego z wykorzystaniem blachodachówki, b) nakaz uzgodnienia z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków, wszelkich robót remontowych, restauratorskich lub konserwatorskich oraz rodzaju materiałów, c) dla obiektów usługowych zakaz umieszczania reklam poza obrębem witryny sklepowej, d) zakaz lokalizacji reklam wolnostojących na działkach, na których znajdują się obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, e) dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem 12Z nakaz uzyskania pozwolenia właściwego miejscowo konserwatora zabytków na wszelkie prace konserwatorskie oraz pielęgnacyjne i porządkowe, f) nakaz uzgodnienia wszelkich prac budowlanych, konserwatorskich i rozbiórkowych prowadzonych przy obiektach ujętych w gminnej ewidencji zabytków z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę; 2) w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej nr 1: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych lub ratowniczych badań wykopaliskowych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, b) dla terenów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej, oznaczonych na rysunku

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>planu symbolem P/U oraz terenów zabudowy usługowej oznaczonych na rysunku planu symbolem U nakaz przeprowadzenia ratowniczych badań wykopaliskowych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę,</p> <p>c) nakaz uzyskania pozwolenia właściwego miejscowo konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem pozwolenia na budowę;</p> <p>3) w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej nr 2:</p> <p>a) nakaz przeprowadzenia ratowniczych badań wykopaliskowych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę,</p> <p>b) nakaz uzyskania pozwolenia właściwego miejscowo konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem pozwolenia na budowę;</p> <p>4) dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem 38MN nakaz prowadzenia badań archeologicznych lub ratowniczych badań wykopaliskowych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu.</p>
15.	<p>Uchwała nr XXXIII/349/2013 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 23.05.2013 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Jerzykowo gmina Pobiedziska</p>	<p>§ 6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:</p> <p>1) strefę ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, na terenie której nakazuje się:</p> <p>a) prowadzenie badań archeologicznych podczas realizacji inwestycji, w obrębie wykopów budowlanych,</p> <p>b) uzyskanie pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę;</p> <p>2) strefę ochrony konserwatorskiej zabytkowego parku, na terenie której nakazuje się uzgodnienie lokalizacji obiektów budowlanych z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków;</p> <p>3) dla budynku kościoła ewangelickiego, obecnie rzymsko – katolickiego, wpisanego do rejestru zabytków nr 2604/A z 06.09.1996 r.:</p> <p>a) zakaz zmiany kubatury,</p> <p>b) zakaz zmiany geometrii dachu,</p> <p>c) zakaz realizacji zewnętrznego ocieplenia budynku z zastosowaniem płyt styropianowych, wełny mineralnej,</p> <p>d) zakaz realizacji okien i drzwi wykonanych z PCV,</p> <p>e) zakaz realizacji pokrycia dachowego z zastosowaniem blachy dachówkopodobnej,</p> <p>f) nakaz zastosowania podczas prac remontowych tradycyjnych materiałów budowlanych;</p> <p>4) nakaz uzgodnienia z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków, wszelkich prac remontowych, restauratorskich lub konserwatorskich oraz rodzaju materiałów;</p> <p>5) dla budynków ujętych w ewidencji zabytków:</p> <p>a) zakaz realizacji pokrycia dachowego z zastosowaniem blachy dachówkopodobnej,</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>b) zakaz realizacji zewnętrznego ocieplenia budynku z zastosowaniem płyt styropianowych oraz wełny mineralnej w budynkach z elewacjami ceglanymi lub z dekoracją architektoniczną;</p> <p>6) dla parku ujętego w ewidencji zabytków:</p> <p>a) nakaz utrzymania wyznaczonych granic parku,</p> <p>b) nakaz ochrony istniejącego drzewostanu i układu kompozycyjnego oraz przestrzennego,</p> <p>c) zakaz realizacji budynków oraz ogrodzenia.</p> <p>§ 44. W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy ustala się:</p> <p>5) wyznaczenie strefy ochrony konserwatorskiej zabytkowego parku, zgodnie z rysunkiem planu w odległości 100 m od granicy parku, na terenie której ustala się nakaz uzgadniania lokalizacji wszelkich obiektów budowlanych z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków.</p>
16.	Uchwała nr XXXVIII/394/2013 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 28.11.2013 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej, działka nr ewid. 33/32, część działki nr ewid. 33/33 oraz pod poszerzenie fragmentu drogi gminnej nr ewid. 27 w Pomarzanowicach.	§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: w uzasadnionych przypadkach nakaz wstrzymania prac ziemnych i przeprowadzenia ratowniczych badań wykopaliskowych.
17.	Uchwała nr XLII/428/2014 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.03.2014 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Biskupice, gmina Pobiedziska	<p>§ 6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:</p> <p>1) dla obiektów i terenów objętych ochroną konserwatorską, ujętych w gminnej ewidencji zabytków:</p> <p>a) nakaz zachowania dachówki ceramicznej,</p> <p>b) zakaz realizacji pokrycia dachowego z wykorzystaniem blachodachówki,</p> <p>c) zakaz zewnętrznego ocieplania budynków ceglanych oraz posiadających detale architektoniczne,</p> <p>d) nakaz zachowania starodrzewów oraz układu kompozycyjnego dla zabytkowego parku dworskiego,</p> <p>e) nakaz zachowania granic oraz układu kompozycyjnego cmentarza,</p> <p>f) dla budynków usługowych zakaz umieszczenia kasetonów semaforowych oraz wielkoformatowych reklam, dopuszcza się umieszczanie tablic informacyjnych na elewacji oraz reklam w obrębie witrzyn,</p> <p>g) zakaz lokalizacji wolnostojących urządzeń reklamowych na terenie działek na których zlokalizowane są obiekty ujęte w ewidencji zabytków,</p> <p>h) nakaz uzyskania pozytywnej opinii właściwego miejscowo konserwatora zabytków w przypadku wszelkich prac prowadzonych przy obiektach ujętych w ewidencji zabytków;</p> <p>2) dla archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej:</p> <p>a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych lub ratowniczych badań wykopaliskowych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu,</p> <p>b) nakaz uzyskania pozwolenia właściwego miejscowo konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji pozwolenia na budowę,</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>c) dla inwestycji związanych z budową dróg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz przeprowadzenia rozpoznawczych badań powierzchniowo-sondażowych, - nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji, - nakaz uzyskania pozwolenia właściwego miejscowo konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji pozwolenia na budowę; <p>3) strefę ochrony konserwatorskiej zabytkowego parku dworskiego, zgodnie z rysunkiem planu w odległości 100 m od granicy parku, na terenie której ustala się nakaz uzgadnia lokalizacji wszelkich obiektów budowlanych z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków.</p>
18.	Uchwała nr VII/49/2015 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26.02.2015 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Polskiej Wsi.	<p>§ 8. W zakresie zasad ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu w granicach strefy archeologicznej zgodnie z rysunkiem planu; 2. nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę; 3. nie określa się zasad ochrony dóbr kultury współczesnej z uwagi na brak takich obiektów na obszarze objętym planem.
19.	Uchwała nr VII/138/2015 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.10.2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego działkę nr 1/4 położoną w obrębie Promno, gmina Pobiedziska	<p>§ 6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w granicach archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej oznaczonych na rysunku planu ustala się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych; 2) nakaz uzyskania pozwolenia właściwego miejscowo konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji pozwolenia na budowę.
20.	Uchwała nr XXII/193/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.01.2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Węglewo, gmina Pobiedziska	<p>§ 6. 1. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa kulturowego ustala się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ochronę obiektu wpisanego do rejestru zabytków: kościół pw. św. Katarzyny, drewn., 1818, nr rej. 2413/A z 10.03.1933 r.; 2) ochronę obiektów i obszarów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem planu, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) plebania Węglewo 23, b) szkoła d. dwór, Węglewo 16, c) park dworski, d) budynek mieszkalny, d. budynek gospodarczy, Węglewo 17, e) kuźnia, f) budynek mieszkalny, d. szkoła, Węglewo 37, g) cmentarz parafialny, h) budynek mieszkalny, Węglewo 10, i) budynek mieszkalny, Węglewo 13,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>j) dawny cmentarz;</p> <p>3) strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem planu;</p> <p>4) strefę ochrony ekspozycji, zgodnie z rysunkiem planu;</p> <p>5) dla obiektu wymienionego w pkt. 1:</p> <p>a) zachowanie pierwotnej formy i gabarytów,</p> <p>b) zachowanie historycznego układu kompozycyjnego elewacji,</p> <p>c) zakaz zewnętrznego ocieplania,</p> <p>d) zachowanie oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej,</p> <p>e) zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego,</p> <p>f) zakaz krycia dachów blachodachówką,</p> <p>g) nakaz uzgadniania inwestycji wokół świątyni z Powiatowym Konserwatorem Zabytków,</p> <p>h) zakaz realizacji ogrodzenia pełnego z elementów betonowych,</p> <p>i) zakaz lokalizacji wolno stojących nośników reklamowych na terenie działek, na których zlokalizowane są obiekty zabytkowe,</p> <p>j) nakaz uzyskania pozwolenia Powiatowego Konserwatora Zabytków na wszelkie prace, remontowe, budowlane, konserwatorskie przy obiektach wpisanych do rejestru;</p> <p>6) dla obiektów i obszarów wymienionych w pkt. 2:</p> <p>a) zachowanie pierwotnej formy i gabarytów,</p> <p>b) przywracanie historycznego charakteru budynków w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię,</p> <p>c) zachowanie historycznego układu kompozycyjnego elewacji,</p> <p>d) zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego,</p> <p>e) zakaz krycia dachów blachodachówką,</p> <p>f) zakaz wykonania ogrodzenia pełnego betonowego,</p> <p>g) zakaz zewnętrznego ocieplania płytami styropianowymi, wełną mineralną itp. budynków ceglanych, elewacji wykonanych z okładziny kamiennej oraz posiadających detal architektoniczny,</p> <p>h) w przypadku obiektów usługowych:</p> <p>- zakaz umieszczania na budynku kasetonów semaforowych oraz wielkoformatowych reklam,</p> <p>- dopuszczenie umieszczania tablic informacyjnych na elewacji oraz reklam w obrębie witryn,</p> <p>i) zakaz lokalizacji wolno stojących nośników reklamowych na terenie działek na których zlokalizowane są obiekty zabytkowe,</p> <p>j) w sąsiedztwie parku zakaz lokalizacji inwestycji mogących niekorzystnie wpływać na warunki mikroklimatyczne oraz stan zieleni, powodujących degradację obszaru parkowego oraz otuliny parkowej poprzez źródła zanieczyszczeń: zrzuty ścieków na łąki, nielegalne składowiska odpadów,</p> <p>k) nakaz uzgodnienia inwestycji na terenie parku z Powiatowym Konserwatorem Zabytków,</p> <p>l) nakaz uzyskania pozytywnej opinii Powiatowego Konserwatora Zabytków w Poznaniu dla prac prowadzonych przy obiektach ujętych w ewidencji zabytków;</p> <p>7) w strefie wymienionej w pkt. 3:</p> <p>a) zachowanie historycznej struktury przestrzennej wraz z zabytkową zabudową,</p> <p>b) wyklucza się wprowadzenie zabudowy szeregowej oraz blokowej, zaleca się zabudowę wolno</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>stojącą, nowa zabudowa winna nawiązywać charakterem, skalą i rozplanowaniem do historycznej zabudowy wsi,</p> <p>c) maksymalną wysokość nowej zabudowy do dwóch kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe,</p> <p>d) preferowane rozwiązania dachów jako pochyle (dwuspadowe),</p> <p>e) dopuszcza się stosowanie dachów płaskich oraz kombinacji dachów płaskich i pochyłych pod warunkiem zapewnienia wysokich walorów architektonicznych projektowanych obiektów,</p> <p>f) zaleca się stosowanie naturalnego pokrycia dachowego jak dachówka ceramiczna lub betonowa,</p> <p>g) zakaz stosowania ogrodzeń pełnych i z elementów prefabrykowanych, wysokość ogrodzeń do 1,5 m,</p> <p>h) zakaz lokalizacji zabudowy zakłócającej ekspozycję zabytku, lokalizacji oraz obiektów o formach i kubaturze obcych historycznie ukształtowanej przestrzeni,</p> <p>i) zakaz zabudowy na terenach 9R/ZO – stanowiących bezpośrednie sąsiedztwo kościoła;</p> <p>8) w strefie wymienionej w pkt. 4 zakaz lokalizacji zabudowy zakłócającej ekspozycję zabytków wymienionych w pkt. 1-2 oraz obiektów o formach i kubaturze obcych historycznie ukształtowanej przestrzeni.</p> <p>2. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się:</p> <p>1) strefę ścisłej archeologicznej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru zabytków: osada wczesnośredniowieczna /Faza F/ o numerze 98/4 na obszarze AZP 50-31, wpisanego do rejestru zabytków województwa poznańskiego pod nr 1935/A decyzją z dnia 30 grudnia 1983 r, zgodnie z rysunkiem planu;</p> <p>2) archeologiczne strefy ochrony konserwatorskiej;</p> <p>3) w strefie wymienionej w pkt. 1:</p> <p>a) zakaz prowadzenia wszelkich inwestycji budowlanych,</p> <p>b) zakaz nasadzeń,</p> <p>c) zakaz niwelacji terenu;</p> <p>4) w strefie wymienionej w pkt. 2 nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.</p> <p>§ 14. 1 Na terenie zabudowy usługowej, oznaczonym na rysunku symbolem U ustala się następujące parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu:</p> <p>3) zachowanie zabytkowego parku zgodnie z rysunkiem planu, przy uwzględnieniu § 6 ust. 1 pkt. 7 lit. i;</p> <p>9) wysokość zabudowy:</p> <p>a) dla budynku dawnego dworu (obecnie szkoły) wpisanego do gminnej ewidencji zabytków zgodnie z rysunkiem planu do 3 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe, przy czym nie więcej niż 11 m do najwyższego punktu dachu,</p> <p>b) dla budynku dawnej kuźni wpisanego do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem planu do 2 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe, przy czym nie więcej niż 7 m do najwyższego punktu dachu,</p> <p>§ 15. ust. 1 Na terenach usług kultu religijnego, oznaczonych na rysunku symbolami 1UK i 2UK się następujące parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu:</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>1) lokalizację na terenie 1UK zabytkowego kościoła wpisanego do rejestru zabytków, obiektów małej architektury oraz zieleni towarzyszącej przy uwzględnieniu § 6 ust. 1 pkt. 5;</p> <p>2) lokalizację na terenie 2UK zabytkowej plebanii oraz budynków pomocniczych i zieleni towarzyszącej z uwzględnieniem § 6 ust. 1 pkt. 6-7;</p> <p>10) wysokość zabudowy:</p> <p>a) dla budynku zabytkowego kościoła wpisanego do rejestru zabytków zgodnie z rysunkiem planu nie więcej niż 8 m do najwyższego punktu dachu, przy czym dopuszcza się sytuowanie wieży kościelnej (sygnaturki) powyżej najwyższego punktu dachu,</p> <p>§ 20. Na terenie parku wiejskiego, oznaczonego na rysunku planu symbolem ZP ustala się następujące parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu:</p> <p>3) dopuszczenie lokalizacji dojazdów i dojazdów, parkingów z uwzględnieniem ochrony parku dworskiego wpisanego do rejestru zabytków, zgodnie z rysunkiem planu.</p>
21.	Uchwała nr XXVIII/245/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 17.05.2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych Gminy Pobiedziska	<p>§ 6. 1. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa kulturowego ustala się:</p> <p>1) ochronę budynku mieszkalnego Jankowo nr 22 wpisanego do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem planu;</p> <p>2) ochronę zabytkowego cmentarza wpisanego do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z zapisami 11;</p> <p>3) dla obiektu wymienionego w pkt. 1:</p> <p>a) zachowanie pierwotnej formy i gabarytów,</p> <p>b) przywracanie historycznego charakteru budynku w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię,</p> <p>c) zachowanie historycznego układu kompozycyjnego elewacji,</p> <p>d) zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego,</p> <p>e) zakaz krycia dachów blachodachówką,</p> <p>f) zakaz wykonania ogrodzenia pełnego betonowego,</p> <p>g) zakaz zewnętrznego ocieplania płytami styropianowymi, wełną mineralną itp. budynków ceglanych, elewacji wykonanych z okładziny kamiennej oraz posiadających detal architektoniczny,</p> <p>h) zakaz lokalizacji wolno stojących nośników reklamowych na terenie działek na których zlokalizowane są obiekty zabytkowe,</p> <p>i) nakaz uzyskania pozytywnej opinii Powiatowego Konserwatora Zabytków w Poznaniu dla prac prowadzonych przy obiektach ujętych w ewidencji zabytków.</p> <p>2. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się:</p> <p>1) strefę ścisłej archeologicznej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego nr 23 - obręb Pruszewiec, nr 1/59 na obszarze AZP 50-29 – grodzisko, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 96/A decyzją z dnia 14 grudnia 1967 r.; zgodnie z rysunkiem planu;</p> <p>2) archeologiczne strefy ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem planu;</p> <p>3) w strefie wymienionej w pkt. 1 całkowity zakaz zabudowy;</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		4) w strefach wymienionych w pkt. 2 nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
22.	Uchwała nr XXX/272/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 14.07.2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie drogi krajowej i torów kolejowych na wschód od Pobiedzisk	§ 6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa kulturowego ustala się: 1. na obszarach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem planu, nakaz: a) prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem oraz zagospodarowaniem terenu, b) uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem pozwolenia na budowę; 2. w obszarze ścisłej archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem planu, nakaz zabudowy i zagospodarowania terenu.
23.	Uchwała nr XXXII/284/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centralnej części obrębu Bugaj, gmina Pobiedziska	§ 6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w granicach archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej wyznaczonych na rysunku planu ustala się: 1) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenów; 2) nakaz uzyskania pozwolenia właściwego miejscowo konserwatora zabytków przed wydaniem decyzji pozwolenia na budowę.
24.	Uchwała nr XXXII/285/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wschodniej części obrębu Bugaj, gmina Pobiedziska	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej: 1) ustala się ochronę konserwatorską dla: a) zewidencjonowanego stanowiska archeologicznego w granicach wyznaczonej archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej, 2) dla obszarów położonych w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej ustala się: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
25.	Uchwała nr XXXIV/304/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.10.2016 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną w rejonie ul. Kiszkowskiej	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej: 1) ustala się ochronę konserwatorską dla: a) zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych w granicach wyznaczonych archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej, 2) dla obszarów położonych w granicach archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej ustala się: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
26.	Uchwała nr XXXVI/333/2016 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 15.12.2016 r. w sprawie miejscowego	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej: 1) ustala się ochronę konserwatorską dla:

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
	<p>planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część północną terenów położonych w obrębie Kolata, gmina Pobiedziska</p>	<p>a) zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych w granicach wyznaczonych archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej, b) obiektów wpisanych do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunku planu: - Kolatka- park podworski, dz. nr 75/1, - Kolatka-budynek gospodarczy w d. zespole folwarcznym dz. nr 75/1, - Kolatka 3, budynek mieszkalny, dz. nr 84/1, 88/1, - Kolatka 4, budynek mieszkalny, dz. nr 85/1, 86/2, - Kolata, stajnia, dz. nr 33/3, - Kolata 11, budynek mieszkalny dz. nr 35/4, c) ekspozycji historycznego układu zabudowy i zabytkowych budynków; 2) dla obszarów położonych w granicach archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej ustala się: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, zgodnie z przepisami odrębnymi; 3) dla ochrony obiektów ujętych w ewidencji zabytków ustala się: a) zachowanie pierwotnej formy i gabarytów, b) przywracanie historycznego charakteru budynków w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię, c) zachowanie historycznego układu kompozycji elewacji, d) zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego, zakaz stosowania blachodachówki lub blachy, e) zakaz zewnętrznego ocieplania płytami styropianowymi, wełną mineralną itp. budynków ceglanych, elewacji wykonanych z okładziny kamiennej oraz posiadających detal architektoniczny, f) zakaz umieszczania na budynku kasetonów semaforowych oraz reklam, g) dopuszczenie lokalizacji tablic informacyjnych na elewacji oraz szyldów w obrębie witryn; h) zachowanie elementów starodrzewia oraz odtworzenie dawnego układu kompozycyjnego parku, i) nakaz uzyskania uzgodnienia właściwego konserwatora zabytków dla prac prowadzonych przy obiektach ujętych w ewidencji zabytków, zgodnie z przepisami odrębnymi; 4) obszar objęty planem położony jest w całości w granicach strefy ochrony konserwatorskiej ekspozycji, dla której ustala się: a) zachowanie historycznej struktury przestrzennej wraz z zabytkową zabudową, b) zachowanie proporcji, gabarytów i wysokości zabudowy, nawiązujących charakterem, skalą i rozplanowaniem do historycznej zabudowy wsi, w tym stosowanie parametrów i wskaźników zagospodarowania, zgodnie z § 9, c) ograniczenie wysokości nowej zabudowy do dwóch kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe, d) preferowane rozwiązanie dachów jako strome, dwuspadowe, kryte dachówką ceramiczną lub betonową lub innym pokryciem naturalnym, e) dopuszczenie stosowania dachów płaskich oraz kombinacji dachów płaskich i pochyłych pod warunkiem zapewnienia wysokich walorów architektonicznych projektowanych obiektów,</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		f) ogrodzenia ażurowe o wysokości do 1,5 m, wzbogacone zielenią, g) zakaz lokalizacji: - ogrodzeń pełnych i z betonowych elementów prefabrykowanych, - zabudowy zakłócającej ekspozycję zabytków, w tym obiektów o formach i kubaturze obcych historycznie ukształtowanej przestrzeni (urządzeń przemysłowych, dużych ferm zwierzęcych, wież telefonii komórkowej, wolnostojących nośników reklamowych oraz elektrowni wiatrowych, które wpływają deprecjonująco na panoramę miejscowości i zespołów zabytkowych, stanowiąc konkurencję dla zabytkowej architektury), - zabudowy szeregowej oraz blokowej.
27.	Uchwała nr XXXVIII/344/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26.01.2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część południową terenów położonych w obrębie Kołata, gmina Pobiedziska	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej: 1) ustala się ochronę konserwatorską dla: a) zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych w granicach wyznaczonych archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej, b) ekspozycji historycznego układu zabudowy i zabytkowych budynków; 2) dla obszarów położonych w granicach archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej ustala się: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, zgodnie z przepisami odrębnymi; 3) obszar objęty planem położony jest w całości w granicach strefy ochrony konserwatorskiej ekspozycji, dla której ustala się: a) zachowanie historycznej struktury przestrzennej wraz z zabytkową zabudową, b) zachowanie proporcji, gabarytów i wysokości zabudowy, nawiązujących charakterem, skalą i rozplanowaniem do historycznej zabudowy wsi, w tym stosowanie parametrów i wskaźników zagospodarowania, zgodnie z § 9, c) ograniczenie wysokości nowej zabudowy do dwóch kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe, d) preferowane rozwiązanie dachów jako strome, dwuspadowe, kryte dachówką ceramiczną, betonową lub innym pokryciem naturalnym, e) dopuszczenie stosowania dachów płaskich oraz kombinacji dachów płaskich i pochyłych pod warunkiem zapewnienia wysokich walorów architektonicznych projektowanych obiektów, f) ogrodzenia ażurowe o wysokości do 1,5 m, wzbogacone zielenią, g) zakaz lokalizacji: - ogrodzeń pełnych i z betonowych elementów prefabrykowanych, - zabudowy zakłócającej ekspozycję zabytków, w tym obiektów o formach i kubaturze obcych historycznie ukształtowanej przestrzeni (urządzeń przemysłowych, dużych ferm zwierzęcych, wież telefonii komórkowej, wolnostojących nośników reklamowych oraz elektrowni wiatrowych, które wpływają deprecjonująco na panoramę miejscowości i zespołów zabytkowych, stanowiąc konkurencję

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		dla zabytkowej architektury), - zabudowy szeregowej oraz blokowej.
28.	Uchwała nr XLV/412/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej – działka nr ewid. 94/2 w Kocanowie	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa archeologicznego ustala się: 1) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem, 2) w strefie wymienionej w pkt. 1: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
29.	Uchwała nr XLV/413/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów wsi Góra	§ 9. W zakresie zasad ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego: a) archeologiczne strefy ochrony konserwatorskiej o zasięgu zgodnym z rysunkiem planu, w których przedmiotem ochrony są pozostałości pradziejowego i historycznego osadnictwa, b) w granicach archeologicznych stref ochrony konserwatorskiej nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas inwestycji wymagających prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem i zabudowaniem przedmiotowego terenu, c) w strefach archeologicznej ochrony konserwatorskiej nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem pozwolenia na budowę; 2) dla oznaczonych na rysunku planu budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków: a) przywracanie historycznego charakteru, w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię, b) nakaz zachowania historycznego układu kompozycyjnego elewacji, c) nakaz zachowania tradycyjnego pokrycia dachowego, d) zakaz wykonywania ogrodzeń pełnych betonowych. Zaleca się siatkę metalową lub ogrodzenie ażurowe do 1,5m wysokości, e) zakaz zewnętrznego ocieplania płytami styropianowymi, wełną mineralną budynków ceglanych oraz posiadających detale architektoniczne, f) zakaz lokalizacji wolnostojących nośników reklamowych na terenie działek na których zlokalizowane są obiekty zabytkowe, g) w przypadku obiektów usługowych zakaz umieszczania na budynkach kasetonów semaforowych oraz wielkoformatowych reklam, h) w przypadku obiektów usługowych dopuszcza się tablice informacyjne na elewacji oraz reklamy w obrębie witryn.
30.	Uchwała nr XLV/414/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. sprawie częściowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa archeologicznego ustala się: 1) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
	przestrzennego północnej części miasta Pobiedziska pomiędzy „Skansenem Miniatur” a ulicą Główną w Pobiedziskach oraz części obręb Główna gmina Pobiedziska	2) w strefie wymienionej w pkt. 1: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
31.	Uchwała nr XLV/415/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych Gminy Pobiedziska – część II	§ 6. 1. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa kulturowego ustala się ochronę zabytkowych cmentarzy wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z zapisami § 11; 2. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się: 1) strefę ścisłej archeologicznej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego nr 26 - obręb Główna, nr 1/14 na obszarze AZP 50-31 – osada, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 1927/A decyzją z dnia 30 grudnia 1983 r., zgodnie z rysunkiem planu; 2) archeologiczne strefy ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem planu; 3) w strefie wymienionej w pkt 1 całkowity zakaz zabudowy; 4) w strefach wymienionych w pkt 2 nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
32.	Uchwała nr XLV/416/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu usług w rejonie ulic: Fabryczna, Długa, Rolna, Gajowa w Pobiedziskach	§ 6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa archeologicznego ustala się: 1) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem, 2) w strefie wymienionej w pkt. 1: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
33.	Uchwała nr XLV/417/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.06.2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzłów przesiadkowych Poznańskiej Kolei Metropolitalnej na obszarze gminy Pobiedziska	§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) w zakresie ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego – w granicach strefy konserwatorskiej historycznego układu urbanistycznego miasta Pobiedziska wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 434/Wlkp/A decyzją z 04.12.2006r. w granicach obszaru objętego planem: a) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie prac budowlanych, remontowych, konserwatorskich i rozbiórkowych, b) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji; 2) w zakresie ochrony zabytków – nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na wszelkie prace budowlane, konserwatorskie, rewaloryzacyjne i rozbiórkowe dla obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunkach planu symbolem graficznym; 3) nie określa się zasad ochrony dóbr kultury współczesnej z uwagi na brak takich obiektów na obszarze objętym planem.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
34.	Uchwała nr XLVII/429/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.08.2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dz. 174 ark. 25 w Pobiedziskach	<p>§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nakaz uwzględnienia wytycznych konserwatorskich obowiązujących dla historycznego układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 434/Wlkp/A decyzją z dnia 04.12.2006 r. oraz budynku ujętego w gminnej ewidencji zabytków, 2) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie prac budowlanych, remontowych, konserwatorskich i rozbiórkowych na terenie objętym opracowaniem, 3) nakaz zachowania oryginalnej bryły obiektu, 4) zachowanie historycznego układu kompozycyjnego elewacji, 5) zachowanie oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej oraz przywracanie historycznego charakteru budynku w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię, 6) zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego, zakaz stosowania materiałów ahistorycznych jak blachodachówka, 7) zakaz umieszczania reklam wielkoformatowych na obiekcie, 8) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, 9) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. <p>§ 9. W zakresie zasad kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu dla terenu zabudowy mieszkaniowo-usługowej, oznaczonego na rysunku planu symbolem MN/U:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ustala się: <ol style="list-style-type: none"> i) dachy strome dwu lub wielospadowe o kącie nachylenia głównych płaci dachowych od 300 do 450, przy zachowaniu jednolitej formy w granicach działki budowlanej, z zastrzeżeniem §7 w odniesieniu do budynku ujętego w gminnej ewidencji zabytków, j) pokrycie dachów stromych: dachówka, materiały imitujące dachówkę, płyta warstwowa i blacha w kolorach od brązowego, poprzez ceglany do czerwonego lub grafitowy i czarny, z zastrzeżeniem §7 w odniesieniu do budynku ujętego w gminnej ewidencji zabytków, k) pokrycie elewacji: <ul style="list-style-type: none"> - elewacje wykończone tynkiem, drewnem, cegłą, blachą, z zastrzeżeniem §7 w odniesieniu do budynku ujętego w gminnej ewidencji zabytków, - zakaz stosowania na elewacji paneli z tworzyw sztucznych, z zastrzeżeniem §7 w odniesieniu do budynku ujętego w gminnej ewidencji zabytków, - w przypadku stosowania tynków - kolorystyka wystroju zewnętrznego obiektów z dominacją odcieni bieli oraz kolorów jasnoszarych, piaskowych, jasnobezwowych, z zastrzeżeniem §7 w odniesieniu do budynku ujętego w gminnej ewidencji zabytków, - nakaz stosowania jednolitej kolorystyki nowych obiektów w obrębie działki budowlanej, z zastrzeżeniem §7 w odniesieniu do budynku ujętego w gminnej ewidencji zabytków.
35.	Uchwała nr XLVII/430/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 31.08.2017 r. w sprawie uchwalenia	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzła przesiadkowego Poznańskiej Kolei Metropolitalnej w Pobiedziskach	1) w zakresie ochrony zabytków – uzyskanie opinii na wszelkie prace budowlane, konserwatorskie, rewaloryzacyjne i rozbiórkowe dla obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunkach planu symbolem graficznym; 2) nie określa się zasad ochrony dóbr kultury współczesnej z uwagi na brak takich obiektów na obszarze objętym planem.
36.	Uchwała nr LI/466/2017 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 23.11.2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części arkusza nr 27 w Pobiedziskach	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa archeologicznego ustala się: 1) strefę ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego, zgodnie z rysunkiem, 2) w strefie wymienionej w pkt. 1: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
37.	Uchwała nr LIV/499/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.01.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych Gminy Pobiedziska - część III	6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej kulturowego ustala się: 1) archeologiczne strefy ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem planu; 2) w strefach wymienionych w pkt 1 nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
38.	Uchwała nr LX/548/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie Jeziora Biezdruchowo w Pobiedziskach	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, ustala się: 1) ochronę budynku ujętego w gminnej ewidencji zabytków, budynek mieszkalny, ul. Kiszowska 5, zgodnie z rysunkiem; 2) dla budynku wskazanego w pkt 1: a) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie prac budowlanych, remontowych, konserwatorskich i rozbiórkowych, b) zakaz krycia dachu blachodachówką, c) zakaz sytuowania zabudowy zakłócającej ekspozycje zabytków, o formach i kubaturze obcych historycznie ukształtowanej przestrzeni, d) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
39.	Uchwała nr LX/549/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie węzła przesiadkowego w Kocanowie, gmina Pobiedziska w ramach Poznańskiej Kolei Metropolitalnej	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, ustala się: 1) ochronę obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem, w tym: a) dróżniczówka z końca XIX w., b) budynek pracowników kolei z końca XIX w., c) szkoła, 1910-1920 r.,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>d) budynek gospodarczy, e) magazyn z początku XX w., f) czworak z początku XX w., g) obora, lata dwudzieste XX w., h) budynek mieszkalny z początku XX w.</p> <p>2) strefę ochrony stanowisk archeologicznych, ujętych w ewidencji zabytków, nr AZP 51-31/37, AZP 51-31/47, AZP 51-31/48 będących terenowymi pozostałościami historycznego osadnictwa, zgodnie z rysunkiem; 3) ochronę terenu cmentarza proponowanego do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z zapisami §16; 4) dla obiektów wymienionych w pkt. 1: a) nakaz uzyskania pozytywnej opinii konserwatorskiej na prowadzenie prac remontowych, budowlanych i konserwatorskich, b) zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego, zakaz krycia dachów blachodachówką, c) nakaz zachowania oryginalnej bryły obiektu, d) zachowanie historycznego układu kompozycji elewacji, e) zachowanie oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej oraz przywracanie historycznego charakteru budynków w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię, f) zakaz zewnętrznego ocieplania obiektów nieotynkowanych oraz obiektów posiadających detal architektoniczny, g) zakaz umieszczania reklam na obiekcie i w jego otoczeniu, h) zakaz umieszczania szyldów na obiektach, i) zakaz zabudowy zakłócającej ekspozycję zabytku, lokalizacji obiektów o formie i kubaturze obcej historycznie ukształtowanej przestrzeni.</p> <p>5) dla strefy wymienionej w pkt. 2 nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.</p>
40.	Uchwała nr LX/550/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie Rynku, ul. Ogrodowej, ul. Kostrzyńskiej, ul. Powstańców Wlkp. i ul. Wł. Jagiełły w Pobiedziskach	<p>§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) strefę ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego miasta Pobiedziska, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 434.Wlkp/A z dnia 4 grudnia 2006 r., w granicach całego obszaru objętego planem, w której obowiązuje: a) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego, wydanego przez właściwego miejscowo konserwatora zabytków, na wszelkie prace budowlane, konserwatorskie, renowacyjne i rewitalizacyjne, b) zakaz lokalizacji urządzeń technicznych, obiektów teletechnicznych i wszelkich dominant wysokościowych w przestrzeni architektonicznej w sposób i w formie zakłócającej historyczne relacje przestrzenne oraz deprecjonujące obiekty o wartości zabytkowej, c) nakaz stosowania historycznego pokrycia dachowego oraz zakaz zastosowania blachy</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>dachówkopodobnej lub gontu papowego jako pokrycia dachu,</p> <p>d) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu,</p> <p>e) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę;</p> <p>2) w zakresie ochrony zabytków:</p> <p>a) nakaz zachowania obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół pw. Św. Ducha, nr rej. 2183/A z 26.02.1990 r., - dom, Rynek 12, 1 poł. XIX, nr rej.: 1179/A z 23.07.1970 r., - dom, Rynek 13, poł. XIX, nr rej.: 1198/A z 27.07.1970 r., <p>b) nakaz zachowania obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budynek mieszkalny Rynek nr 14 XIX/XX w., - budynek mieszkalny Rynek nr 15, XIX/XX w., - budynek mieszkalny Rynek nr 16, pocz. XX w., - budynek mieszkalny, ul. Kościuszki nr 3, pocz. XX w., - budynek mieszkalny, ul. Kościuszki nr 7, k. XIX w., - budynek mieszkalny, ul. Kościuszki nr 9, XIX/XX w., - budynek mieszkalny, ul. Kościuszki nr 11, k. XIX w., - biblioteka d. szkoła, ul. Jagiełły 25, pocz. XX w., - budynek mieszkalny, ul. Jagiełły 27, pocz. XX w., - budynek mieszkalny ul. Jagiełły 29, pocz. XX w., - budynek mieszkalny, Powstańców Wlkp. 28, - budynek mieszkalny, Powstańców Wlkp. 26, - budynek mieszkalny, Powstańców Wlkp. 18, - budynek mieszkalny, Powstańców Wlkp. 16, - budynek mieszkalny, Powstańców Wlkp. 8, - budynek mieszkalny, Kostrzyńska 12 k. XIX w., - budynek mieszkalny, Kostrzyńska 8 pocz. XX w., - budynek mieszkalny, Kostrzyńska 6 pocz. XX w., <p>c) dla ochrony obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie wszelkich prac budowlanych, remontowych, konserwatorskich i rozbiórkowych, - nakaz zachowania oryginalnej bryły budynków, - nakaz zachowania historycznego układu kompozycyjnego elewacji, - nakaz zachowania oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej oraz przywracania historycznego charakteru budynku w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię, - nakaz zachowania historycznego pokrycia dachowego oraz zakaz zastosowania blachy dachówkopodobnej lub gontu papowego jako pokrycia dachu, - nakaz dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej, w zakresie usytuowania, skali i bryły oraz nawiązanie formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>- nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu,</p> <p>d) dla ochrony obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków:</p> <p>- nakaz uzgadniania z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków wszelkich prac budowlanych, w tym rozbiórkowych, konserwatorskich i restauratorskich mających szczególnie wpływ na zmianę wyglądu zewnętrznego budynków: wymiana stolarki otworowej, wymiana pokrycia dachu, termoizolacje, malowanie elewacji, wszelkie modernizacje,</p> <p>- nakaz zachowania lub w uzasadnionych przypadkach odtworzenia bryły historycznego budynku i kształtu dachu,</p> <p>- zakaz zastosowania zewnętrznego ocieplenia ścian budynków z elewacjami ceglanymi lub z dekoracją architektoniczną,</p> <p>- nakaz zachowania lub odtworzenia elewacji zewnętrznych, w tym w szczególności elewacji frontowej, na podstawie zachowanych elementów, bądź ikonografii: detalu architektonicznego, a także układu elewacji oraz kształtu okien,</p> <p>- nakaz zachowania historycznego pokrycia dachowego oraz zakaz zastosowania blachy dachówkopodobnej lub gontu papowego jako pokrycia dachu,</p> <p>- nakaz stosowania kolorystyki elewacji nawiązującej do historycznych tendencji kolorystycznych występujących na danym terenie,</p> <p>- nakaz dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie usytuowania, skali i bryły oraz nawiązanie formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej,</p> <p>- nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu;</p> <p>3) nie określa się zasad ochrony dóbr kultury współczesnej z uwagi na brak takich obiektów na obszarze objętym planem.</p>
41.	Uchwała nr X/551/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego między jeziorami w Pobiedziskach	<p>§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, ustala się:</p> <p>1) ochronę obszaru położonego w granicach historycznego układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 434/Wlkp/A decyzją z dnia 4 grudnia 2006 r., zgodnie z rysunkiem;</p> <p>2) ochronę stanowiska archeologicznego nr AZP 51-31/212 wpisanego do rejestru zabytków pod nr 1850/A decyzją z dnia 5 czerwca 1981 r.,</p> <p>3) ochronę obiektów i obszarów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem, w tym:</p> <p>a) budynek mieszkalny, ul. Kostrzyńska 15,</p> <p>b) budynek mieszkalny, ul. Półwiejska 2;</p> <p>4) na obszarze wymienionym w pkt. 1:</p> <p>a) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie prac budowlanych, remontowych, konserwatorskich i rozbiórkowych,</p> <p>b) zakaz krycia dachów blachodachówką,</p> <p>c) zakaz sytuowania zabudowy zakłócającej ekspozycje zabytków, o formach i kubaturze obcych historycznie ukształtowanej przestrzeni,</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>d) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem o zagospodarowaniem terenu,</p> <p>e) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę;</p> <p>5) na obszarze wymienionym w pkt. 2:</p> <p>a) zakaz prowadzenia wszelkich inwestycji budowlanych i ziemnych, nasadzeń, zmiany ukształtowania terenu, z uwzględnieniem lit. b,</p> <p>b) dopuszczenie realizacji ścieżki pieszo-rowerowej,</p> <p>c) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego przed realizacją ścieżki pieszo-rowerowej;</p> <p>6) dla obiektów i obszarów wymienionych w pkt. 3:</p> <p>a) zachowanie pierwotnej formy i gabarytów,</p> <p>b) przywracanie historycznego charakteru budynków w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię,</p> <p>c) zachowanie historycznego układu kompozycyjnego elewacji,</p> <p>d) zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego,</p> <p>e) zakaz krycia dachów blachodachówką,</p> <p>f) zakaz wykonania ogrodzenia pełnego betonowego,</p> <p>g) zakaz zewnętrznego ocieplania płytami styropianowymi, wełną mineralną itp. budynków ceglanych, elewacji wykonanych z okładziny kamiennej oraz posiadających detal architektoniczny.</p>
42.	Uchwała nr LX/552/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zieleni i lasów gminy Pobiedziska – część I	<p>§ 7. 1. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, ustala się:</p> <p>1) ochronę obiektu wpisanego do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem - leśniczówka w Promieniu;</p> <p>2) ochronę parku dworskiego we wsi Kowalskie, wpisanego do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem i zapisami § 11;</p> <p>3) ochronę zabytkowego cmentarza wpisanego do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem i zapisami § 12;</p> <p>3) dla obiektu wymienionego w pkt. 1:</p> <p>a) zachowanie oryginalnej bryły obiektów,</p> <p>b) zachowanie historycznego układu kompozycyjnego elewacji,</p> <p>c) zachowanie oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej oraz przywracanie historycznego charakteru budynków w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię,</p> <p>d) zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego,</p> <p>e) zakaz krycia dachów blachodachówką,</p> <p>f) zakaz wykonania ogrodzenia pełnego betonowego,</p> <p>g) zakaz zabudowy zakłócającej ekspozycję zabytków,</p> <p>h) zakaz lokalizacji wolno stojących nośników reklamowych na terenie działek na których zlokalizowane są obiekty zabytkowe,</p> <p>i) nakaz uzyskania pozytywnej opinii Powiatowego Konserwatora Zabytków w Poznaniu dla prac prowadzonych przy obiektach ujętych w ewidencji zabytków.</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>2. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) strefę ścisłej archeologicznej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego – grodzisko pierścieniowate, obręb Kociałkowa Górka, ujęte w ewidencji zabytków pod nr: obszar AZP 52-31 stan. 1/6, wpisane do rejestru zabytków pod nr 95/A decyzją z dnia 14 grudnia 1967 r., zgodnie z rysunkiem; 2) archeologiczne strefy ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem; 3) w strefie wymienionej w pkt. 1 całkowity zakaz zabudowy i wykonywania prac ziemnych; 4) w strefach wymienionych w pkt. 2 nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. <p>§ 22. W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy ustala się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z lokalizacji zabytkowego cmentarza wraz ze strefą ochronną;
43.	Uchwała nr LX/553/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 22.06.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zieleni i lasów gminy Pobiedziska – część II	<p>§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, ustala się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ochronę obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem, w tym: <ol style="list-style-type: none"> b) leśniczówka w Stęszewku, ul. Wiejska 1, c) szkoła w Stęszewku ul. Wiejska 2; 2) ochronę zabytkowego cmentarza wpisanego do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z rysunkiem i zapisami § 12; 3) dla obiektów wymienionych w pkt. 1: <ol style="list-style-type: none"> a) zachowanie oryginalnej bryły obiektów, b) zachowanie historycznego układu kompozycyjnego elewacji, c) zachowanie oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej oraz przywracanie historycznego charakteru budynków w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię, d) zachowanie tradycyjnego pokrycia dachowego, e) zakaz krycia dachów blachodachówką, f) zakaz wykonania ogrodzenia pełnego betonowego, g) zakaz zabudowy zakłócającej ekspozycję zabytków, h) zakaz lokalizacji wolno stojących nośników reklamowych na terenie działek na których zlokalizowane są obiekty zabytkowe, i) nakaz uzyskania pozytywnej opinii Powiatowego Konserwatora Zabytków w Poznaniu dla prac prowadzonych przy obiektach ujętych w ewidencji zabytków. <p>§ 22. W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy ustala się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z lokalizacji zabytkowego cmentarza wraz ze strefą ochronną.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
44.	Uchwała nr LXI/558/2018 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 10.07.2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dz. nr ewid. 18/29 ark. 30 w Pobiedziskach	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej nie podejmuje się ustaleń.
45.	Uchwała nr VI/68/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 28.02.2019 r.	§ 6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa archeologicznego ustala się: 1) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej, wyznaczoną na rysunku; 2) dla strefy wymienionej w pkt 1 nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
46.	Uchwała nr VI/70/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 28.02.2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych Gminy Pobiedziska dla dz. nr 36/3 w Pruszewcu i dz. nr 27/16, 27/21 w Jankowie, gmina Pobiedziska	§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego: a) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej oznaczoną na rysunku planu, obejmującą stanowisko archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków pod nr AZP 51-30/128, będące terenowymi pozostałościami historycznego osadnictwa, b) dla ochrony stanowisk archeologicznych w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej: - nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem terenu, - nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę; 2) nie określa się zasad ochrony dóbr kultury współczesnej z uwagi na brak takich obiektów na obszarze objętym planem.
47.	Uchwała nr X/108/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.06.2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zachodniej części obrębu Bugaj, gmina Pobiedziska - część I	§ 6. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, dla ochrony dziedzictwa archeologicznego ustala się: 1) archeologiczne strefy ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem, 2) w strefach wymienionych w pkt 1: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.
48.	Uchwała nr XII/126/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.08.2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów strefy zurbanizowanej w Bednarach	§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) w zakresie ochrony zabytków: a) nakaz zachowania obiektu zabytkowego ujętego w gminnej ewidencji zabytków – budynek

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		<p>mieszkalny, Bednary nr 5, b) dla ochrony obiektu zabytkowego ujętego w gminnej ewidencji zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz zachowania oryginalnej bryły budynku, - nakaz zachowania historycznego układu kompozycyjnego elewacji, - nakaz zachowania oryginalnej stolarki okiennej i drzwiowej oraz przywracania historycznego charakteru budynku w oparciu o lokalne wzory budownictwa i dostępną ikonografię, - nakaz zachowania tradycyjnego pokrycia dachowego oraz zakaz zastosowania blachy dachówkopodobnej lub gontu papowego jako pokrycia dachu, - zakaz zewnętrznego ocieplania budynku, - nakaz uzyskania opinii konserwatorskiej na wszelkie prace prowadzone przy budynku; <p>2) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego:</p> <p>a) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej oznaczoną na rysunku planu, obejmującą stanowiska archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków, będące terenowymi pozostałościami historycznego osadnictwa,</p> <p>b) dla ochrony stanowisk archeologicznych w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem terenu, - nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.
49.	Uchwała nr XIII/136/2019 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 26.09.2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Głównej, Fabrycznej i Skrytej w Pobiedziskach	<p>§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:</p> <p>1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego:</p> <p>a) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej oznaczoną na rysunku planu, obejmującą stanowiska archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków, będące terenowymi pozostałościami historycznego osadnictwa,</p> <p>b) dla ochrony stanowisk archeologicznych w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem terenu, - nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę;
50.	Uchwała nr XIX/185/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.02.2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych dla dz. 285/1, 288 i 134 w Latalicach	<p>§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na wszelkie prace związane z zabudową i zagospodarowaniem terenów położonych w granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków „otoczenie wyspy Ostrów Lednicki”, nr rej. 18/Wlkp/C z dnia 20 listopada 2006 r., zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
51.	Uchwała nr XIX/186/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.02.2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Węglewo, gmina Pobiedziska	<p>§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:</p> <p>1) w zakresie ochrony zabytków:</p> <p>a) nakaz zachowania obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkoła, Węglewo nr 37, - budynek mieszkalny, Węglewo nr 38, <p>b) dla ochrony obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz uzgadniania z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków wszelkich prac budowlanych wpływających na zmianę wyglądu zewnętrznego budynków, - nakaz zachowania bryły budynku i kształtu dachu, - zakaz zastosowania zewnętrznego ocieplenia ścian budynków, - nakaz zachowania rozmieszczenia otworów okiennych i drzwiowych oraz detalu architektonicznego elewacji.
52.	Uchwała nr XV/252/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 27.08.2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pomiędzy ul. Poznańską i ul. Kaczyńską w Pobiedziskach	<p>§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:</p> <p>1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego:</p> <p>a) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej oznaczoną na rysunku planu, obejmującą stanowiska archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków, będące terenowymi pozostałościami historycznego osadnictwa,</p> <p>b) dla ochrony stanowisk archeologicznych w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem terenu, - nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.
53.	Uchwała nr XXVIII/274/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.10.2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ul. Polnej i ul. Poznańskiej w Pobiedziskach	<p>§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:</p> <p>1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego:</p> <p>a) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej oznaczoną na rysunku planu, obejmującą stanowiska archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków pod nr AZP 51-31/195 i AZP 51-31/196, będące terenowymi pozostałościami pradziejowego i historycznego osadnictwa,</p> <p>b) dla ochrony stanowisk archeologicznych w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem terenu, - nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
54.	Uchwała nr XXVIII/275/2020 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 29.10.2020 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej w rejonie ulic: Kazimierza Odnowiciela, Władysława Jagiełły, Zielonej, Tysiąclecia	<p>§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:</p> <p>1) strefę ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego miasta Pobiedziska, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 434/Wlkp/A z dnia 4 grudnia 2006 r., zgodnie z rysunkiem planu, w której obowiązuje:</p> <p>a) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego, wydanego przez właściwego miejscowo konserwatora zabytków, na wszelkie prace budowlane, konserwatorskie, renowacyjne i rewitalizacyjne,</p> <p>b) zakaz lokalizacji urządzeń technicznych, obiektów teletechnicznych i wszelkich dominant wysokościowych w przestrzeni architektonicznej w sposób i w formie zakłócającej historyczne relacje przestrzenne oraz deprecjonujące obiekty o wartości zabytkowej,</p> <p>c) nakaz stosowania historycznego pokrycia dachowego oraz zakaz zastosowania blachy dachówkopodobnej lub gontu papowego jako pokrycia dachu,</p> <p>d) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu,</p> <p>e) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę;</p> <p>2) w zakresie ochrony zabytków:</p> <p>a) nakaz zachowania obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ul. K. Odnowiciela – dom nr 7, 11, 13, 15, - ul. Wł. Jagiełły – dom nr 20-42, <p>b) dla ochrony obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakaz uzgadniania z właściwym miejscowo konserwatorem zabytków wszelkich prac budowlanych, w tym rozbiórkowych, konserwatorskich i restauratorskich mających szczególnie wpływ na zmianę wyglądu zewnętrznego budynków: wymiana stolarki otworowej, wymiana pokrycia dachu, termoizolacje, malowanie elewacji, wszelkie modernizacje, - nakaz zachowania lub w uzasadnionych przypadkach odtworzenia bryły historycznego budynku i kształtu dachu, - zakaz zastosowania zewnętrznego ocieplenia ścian budynków z elewacjami ceglany lub z dekoracją architektoniczną, - nakaz zachowania lub odtworzenia elewacji zewnętrznych, w tym w szczególności elewacji frontowej, na podstawie zachowanych elementów, bądź ikonografii: detalu architektonicznego, a także układu elewacji oraz kształtu okien, - zakaz zastosowania blachy dachówkopodobnej lub gontu papowego jako pokrycia dachu, - nakaz stosowania kolorystyki elewacji nawiązującej do historycznych tendencji kolorystycznych występujących na danym terenie; - nakaz dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie usytuowania, skali i bryły oraz nawiązanie formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej.
	Uchwała nr XXXIII/303/2021 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.02.2021 r. w sprawie zmiany	§ 7. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej, ustala się:

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
	miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie drogi krajowej i torów kolejowych na wschód od Pobiedzisk	1) na obszarach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem planu, nakaz: a) prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem oraz zagospodarowaniem terenu, b) uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem pozwolenia na budowę; 2) w obszarze ścisłej archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej, zgodnie z rysunkiem planu, nakaz zabudowy i zagospodarowania terenu.
55.	Uchwała nr LIII/451/2022 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 24.02.2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów lotniska w Bednarach	§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego: a) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej oznaczoną na rysunku planu, obejmującą stanowiska archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków pod nr AZP 50-30/80, AZP 50-30/88, AZP 50-30/89, AZP 50-30/90, AZP 50-30/91, będące terenowymi pozostałościami pradziejowego i historycznego osadnictwa, b) dla ochrony stanowisk archeologicznych w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej: - nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem terenu, - nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.
56.	Uchwała nr LXIII/516/2022 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej pomiędzy ulicą Biedrzyckiego i ulicą Kostrzyńską w Pobiedziskach	§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego: a) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej oznaczoną na rysunku planu, b) dla ochrony stanowisk archeologicznych w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej: - nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem terenu, - nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych przed wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę.
57.	Uchwała nr LXIII/517/2022 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w rejonie ul. Kiszkowski	§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego: a) archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej oznaczoną na rysunku planu, b) dla ochrony stanowisk archeologicznych w granicach archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej: - nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem terenu,

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Lp.	Uchwała	Zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
		- nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi;
58.	Uchwała nr LXIII/518/2022 Rady Miejskiej Gminy Pobiedziska z dnia 25.08.2022 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Biskupice, Gmina Pobiedziska	§ 8. W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się: 1) w zakresie ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, w zasięgu archeologicznej strefy ochrony konserwatorskiej oznaczonej na rysunku planu, obejmującej stanowisko archeologiczne ujęte w gminnej ewidencji zabytków pod nr AZP 51-30/177: a) nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, b) nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Załącznik 2. Wykaz zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz w rejestrze zabytków z terenu gminy

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
1.	Pobiedziska	-	Historyczny układ urbanistyczny	XIV-XIX/XX w.	434/Wlkp/A z 4.12.2006	Historyczny układ urbanistyczny	-
2.	Pobiedziska	-	Pozostałości dworu obronnego, Usytuowany nad jeziorem Małym (dawna wyspa)	XIV – XVIII w.	1850/A z dnia 5.06.1981	Pozostałości dworu obronnego nad jeziorem Małym	Adnotacja w rejestrze zabytków: "nie istnieją"
3.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 1	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
4.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 2	Budynek mieszkalny, murowany	1910 r.	-	-	-
5.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 3	Budynek mieszkalny, obecnie kaplica p.w. Św. Józefa, murowany,	XIX w.	-	-	-
6.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 4	Budynek mieszkalny, murowany ⁴²	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
7.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 4a	Szkoła żydowska, obecnie budynek mieszkalny, murowana ⁴³	pierwsza ćwierć XIX w.	1156/A z 19.06.1970	Dom, ul. Czerniejewska 4 a	-
8.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 5	Budynek mieszkalny, murowany	ok. połowy XIX w.	-	-	Przebudowany
9.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 7	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
10.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 8	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
11.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 9	Budynek mieszkalny, murowany	1. ok. połowy XIX w.	-	-	-

⁴² Własność gminna⁴³ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
12.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 11	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
13.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 14	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
14.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 17	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. – 30. XX w.	-	-	-
15.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 19	Budynek mieszkalny, murowany	ok. połowy XIX w.	-	-	-
16.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 21	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
17.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 25	Zespół zabudowy działki:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	druga połowa XIX w.	-	-	-
			b) Budynek gospodarczy, murowany	XIX/XX w.	-	-	Usytuowany od strony ul. Spadzistej
18.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 27	Budynek mieszkalny, murowany ⁴⁴	początek XX w.	-	-	-
19.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 29	Budynek mieszkalny, murowany ⁴⁵	lata 1910 – 1920.	-	-	-
20.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 47	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1920 r.	-	-	-
21.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 58	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1920 r.	-	-	-
22.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 67	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-

⁴⁴ Częściowo własność gminna⁴⁵ Częściowo własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
23.	Pobiedziska	ul. Czerniejewska 71	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
24.	Pobiedziska	ul. Dworcowa 1	Budynek gospodarczy, obecnie sklep, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
25.	Pobiedziska	ul. Dworcowa 1	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
26.	Pobiedziska	-	Zespół młyna:	-	-	-	-
		ul. Dworcowa 3	a) Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
		ul. Dworcowa 3a	b) ul. Dworcowa 3a – Młyn, murowany	początek XX w.	-	-	-
27.	Pobiedziska	-	Zespół stacji kolejowej:	-	-	-	-
		ul. Dworcowa 4	a) Dworzec kolejowy, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
		ul. Dworcowa	c) Wieża ciśnień, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
		ul. Dworcowa	d) Magazyn I, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
		ul. Dworcowa 2	e) Budynek mieszkalny dla pracowników kolei, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
		ul. Dworcowa	f) Magazyn II, murowany	początek XX w.	-	-	-
		ul. Dworcowa 6	g) Budynek mieszkalny dla pracowników kolei, murowany	początek XX w.	-	-	-
28.	Pobiedziska	ul. Dworcowa 8	Dróżniczówka, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
29.	Pobiedziska	-	Zespół kościoła parafialnego:	-	-	-	-
		ul. Gnieźnieńska 2	a) Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła, murowany	XIV w.	2407/A z 30.05.1933	Kościół par. pw. św. Michała Archanioła	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
		ul. Gnieźnieńska 2	b) Dzwonnica przy kościele parafialnym, drewniana	XIX w	1181/A z 24.07.1970	Dzwonnica, drewn.	-
		ul. Gnieźnieńska 2	c) Plebania przy kościele parafialnym, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
		ul. Podgórna 3	d) Plebania, obecnie wikařówka, szachulcowo-murowana	pierwsza połowa XIX w.	-	-	-
30.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 3	Budynek mieszkalny, murowany	1927 r.	-	-	Dekoracja fasady motywem słonecznika.
31.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 4	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
32.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 7	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
33.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 8	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. – 30. XX w.	-	-	-
34.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 9	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
35.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 10	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20./30. XX w.	-	-	-
36.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 11	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
37.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 13	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
38.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 14	Budynek mieszkalny, murowany	1899 r.	-	-	-
39.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 15	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
40.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 16	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
41.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 18	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. – 30. XX w.	-	-	-
42.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 19	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. – 30. XX w.	-	-	-
43.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 20	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
44.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 21	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
45.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 22	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
46.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 23	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
47.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 24	Budynek mieszkalny, murowany ⁴⁶	lata 20. XX w.	-	-	-
48.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 25	Budynek mieszkalny, murowany ⁴⁷	koniec XIX w.	-	-	-
49.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 27	Budynek mieszkalny, murowany ⁴⁸	lata 20. XX w.	-	-	-
50.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 29	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
51.	Pobiedziska	ul. Gnieźnieńska 43	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-

⁴⁶ Własność gminna⁴⁷ Częściowo własność gminna⁴⁸ Częściowo własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
52.	Pobiedziska	ul. Goślińska 1	Budynek mieszkalny, murowany	1932 r.	-	-	-
53.	Pobiedziska	-	Zespół zabudowy działki:	-	-	-	-
		ul. Goślińska 2	a) Willa z ogrodem, murowana	XIX/XX w.	565/Wlkp/A z 19.12.2007	Willi z ogrodem	Kamienna podmurówka, dekoracja gładziami listwami drewnianymi imitującymi konstrukcję ryglową
		ul. Goślińska 2	b) Budynek gospodarczy, murowany	początek XX w.	-	-	-
54.	Pobiedziska	ul. Goślińska 10	Zespół zabudowy działki:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1900 r.	-	-	-
			b) Budynek gospodarczy I, murowany	początek XX w.	-	-	-
			c) Budynek gospodarczy II, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
55.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 2	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1910 r.	-	-	-
56.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 4	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
57.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 6	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
58.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 8	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
59.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 10	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
60.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 12	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
61.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 12a	Zespół zabudowy działki:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
			b) Budynek gospodarczy, murowany	początek XX w.	-	-	-
62.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 14	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
63.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 15	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
64.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 16	Budynek produkcyjno-magazynowy browaru, obecnie budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
65.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 17	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
66.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 18	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
67.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 20	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
68.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 22	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
69.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 23	Kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki p.w. św. Ducha, murowany	pierwsza połowa XIX w.	2183/A z 26.02.1990	Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. pw. Świętego Ducha	-
70.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 24	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
71.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 25	Szkoła, obecnie biblioteka, murowana ⁴⁹	początek XX w.	-	-	-
72.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 26	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
73.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 27	Budynek mieszkalny, murowany, bogata dekoracja architektoniczna fasady, boniowanie w tynku ⁵⁰	XIX/XX w.,	-	-	-
74.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 28	Budynek mieszkalny, murowany ⁵¹	lata 20. XX w.	-	-	-
75.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 29	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.,	-	-	Dekoracja architektoniczna.
76.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 30	Budynek mieszkalny, murowany ⁵²	koniec XIX w.	-	-	Przebudowany
77.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 32	Pocztka, murowana	XIX/XX w.	-	-	-
78.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 34	Sąd z więzieniem, obecnie schronisko dla nieletnich, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
80.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 36	Budynek mieszkalny, murowany	połowa XIX w.	-	-	Przebudowany
81.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 38	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
82.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 39	Dwór, obecnie szkoła, murowany	1890 r.	-	-	-

⁴⁹ Własność gminna⁵⁰ Częściowo własność gminna⁵¹ Własność gminna⁵² Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestru zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
83.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 40	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
84.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły 42	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
85.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły	Piekarnia, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	Usytuowana na tyłach działki przy Rynku nr 3
86.	Pobiedziska	ul. Władysława Jagiełły	Spichlerz, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	Usytuowana na tyłach działki przy Rynku nr 4
87.	Pobiedziska	ul. Kaczyńska 18	Budynek mieszkalny, murowany	1933 r.	-	-	-
88.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska 1a	Mleczarnia, obecnie budynek mieszkalny, murowana	lata 20. XX w.	-	-	-
89.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska 2	Budynek mieszkalny, murowany ⁵³	początek XX w.	-	-	Dekoracja fasady w tynku.
90.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska 4	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
91.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska 5	Budynek mieszkalny, murowany ⁵⁴	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
92.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska 6	Budynek mieszkalny, murowany	1926 r.	-	-	-
93.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska 8	Dróżnicówka, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
94.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska 12	Gazownia miejska, obecnie rozdzielnia gazu i budynek mieszkalny, murowana	początek XX w.	-	-	-
95.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska	Zakład elektromechaniczny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	Usytuowany na tyłach działki przy ul.

⁵³ Własność gminna⁵⁴ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
							Kazimierza Odnowiciela 18
96.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	ok. połowy XIX w.	-	-	-
97.	Pobiedziska	ul. Kiszkowska	Cmentarz ewangelicki ⁵⁵	koniec XVIII w.	-	-	Zamknięty
98.	Pobiedziska	-	Zespół Zgromadzenia Sióstr Najświętszego Serca Jezusa:	-	-	-	-
		ul. Klasztorna 12	a) Gimnazjum, obecnie liceum i gimnazjum, murowane	lata 20. XX w.	-	-	arch. Julian Puterman-Sadłowski
		ul. Klasztorna 12	b) Klasztor, murowany (kamień, cegła)	koniec XIX w.	-	-	-
		ul. Klasztorna 12	c) Park dworski, obecnie klasztorny	koniec XIX w.	-	-	-
		ul. Półwiejska 3	d) Dom ogrodnika, obecnie budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
99.	Pobiedziska	ul. Klasztorna 17	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
100.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 1	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	Bogata dekoracja fasady
101.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 3	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
102.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 4	Budynek mieszkalny, murowany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
103.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 6	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-

⁵⁵ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
104.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 7	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
105.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 8	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
106.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 11	Budynek mieszkalny, murowany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
107.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 12	Budynek mieszkalny, murowany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
108.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 13	Budynek mieszkalny, murowano-szachulcowy	druga połowa XIX w.	-	-	-
109.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 14	Budynek mieszkalny, murowany ⁵⁶	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
110.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 15	Budynek mieszkalny, murowany ⁵⁷	koniec XIX w.	-	-	-
111.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 16	Budynek mieszkalny, murowany ⁵⁸	początek XX w.	-	-	-
112.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 21	Budynek mieszkalny, murowany ⁵⁹	1899 r.,	-	-	Przebudowany
113.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 24	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
114.	Pobiedziska	-	Zespół szkolny: ⁶⁰	-	-	-	-
		ul. Kostrzyńska 25	a) Szkoła, murowana	ok. 1910 r.	-	-	-
		ul. Kostrzyńska 27	b) Szkoła, murowana	lata 1900 – 1910	-	-	-

⁵⁶ Własność gminna⁵⁷ Własność gminna⁵⁸ Własność gminna⁵⁹ Własność gminna⁶⁰ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
		-	Zespół folwarczny:	-	-	-	-
115.	Pobiedziska	ul. Kostrzyńska 31	a) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		ul. Kostrzyńska 33	b) Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
116.	Pobiedziska	ul. Kościuszki 1	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
117.	Pobiedziska	ul. Kościuszki 3	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
118.	Pobiedziska	ul. Kościuszki 5	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
119.	Pobiedziska	ul. Kościuszki 7	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
120.	Pobiedziska	ul. Kościuszki 9	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
121.	Pobiedziska	ul. Kościuszki 11	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
122.	Pobiedziska	ul. Krótka 6	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza połowa XX w.	-	-	-
123.	Pobiedziska	ul. Łąkowa 2	Budynek mieszkalny, murowany	1929 r.	-	-	-
124.	Pobiedziska	ul. Łąkowa 3	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
125.	Pobiedziska	ul. Łąkowa 4	Budynek mieszkalny, murowany	druga połowa XIX w.	-	-	-
126.	Pobiedziska	ul. Łąkowa 6	Budynek mieszkalny, murowany	1907 r.	-	-	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
127.	Pobiedziska	ul. Łąkowa 7	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
128.	Pobiedziska	ul. Łąkowa 10	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
129.	Pobiedziska	ul. Łąkowa 11	Budynek mieszkalny, murowany	lata 30. XX w.	-	-	-
130.	Pobiedziska	ul. Łąkowa	Sklepiak, murowany	druga połowa XIX w.	-	-	Usytuowany na tyłach działki przy ul. Gnieźnieńskiej 12.
131.	Pobiedziska	ul. Niecała 1	Budynek mieszkalny, murowany	1927 r.	-	-	-
132.	Pobiedziska	ul. Niecała 3	Budynek mieszkalny, murowany	1927 r.	-	-	-
133.	Pobiedziska	ul. Niecała 9	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
134.	Pobiedziska	ul. Niecała	Dróżniczówka, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
135.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 1	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
136.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 2	Budynek mieszkalny, szachulcowy	ok. połowy XIX w.	-	-	-
137.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 3	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.,	-	-	Dekoracja fasady secesyjnym motywem roślinnym, balkon
138.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 4	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
139.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 5	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
140.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 6	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
141.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 7	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	Przebudowany
142.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 8	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.,	-	-	Dekoracja fasady
142.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 10	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	Dekoracja fasady, obramienia okien
143.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 11	Budynek mieszkalny, murowany ⁶¹	początek XX w.	-	-	-
144.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 12	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
145.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 13	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
146.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 14	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
147.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 15	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	Bogata dekoracja fasady
148.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 16	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
149.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 17	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
150.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 18	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
151.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 19	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-

⁶¹ Częściowo własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
152.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 22	Zespół zabudowy działki:	-	-	-	-
			a) Willa, murowana	1905 r.	116/Wlkp/A z 24.01.2002	Willa, ul. Kazimierza Odnowiciela 22	-
			b) Budynek gospodarczy, obecnie mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	Usytuowany od strony ul. Tysiąclecia
153.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 23	Budynek mieszkalny, obecnie biblioteka, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
154.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 24	Budynek mieszkalny, murowano-szachulcowy	ok. 1910 r.	-	-	-
155.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 26	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1910 r.	-	-	-
156.	Pobiedziska	ul. Kazimierza Odnowiciela 28	Dróżniczówka, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
157.	Pobiedziska	ul. Ogrodowa 2	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	Usytuowany na tyłach działki przy ul. Kościuszki 1
158.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 7	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
159.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 8	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1910 r.,	-	-	Profilowane opaski okienne w tynku
160.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 9	Budynek mieszkalny, murowany ⁶²	XIX/XX w.	-	-	-
161.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 11	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
162.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 13	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-

⁶² Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestru zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
163.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 15	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	Profilowane opaski w tynku
164.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 16	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
165.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 18	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920.	-	-	-
166.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 21	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
167.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 26	Budynek mieszkalny, murowany ⁶³	ok. 1910 r.	-	-	-
168.	Pobiedziska	ul. Powstańców Wielkopolskich 28	Budynek mieszkalny, murowany ⁶⁴	ok. 1910 r.	-	-	-
169.	Pobiedziska	ul. Poznańska 4	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
170.	Pobiedziska	ul. Poznańska 6	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
171.	Pobiedziska	ul. Poznańska 8	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
172.	Pobiedziska	ul. Poznańska 10	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
173.	Pobiedziska	ul. Poznańska 12	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
174.	Pobiedziska	ul. Poznańska 14 - 16	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-

⁶³ Własność gminna⁶⁴ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
175.	Pobiedziska	ul. Poznańska 18	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
176.	Pobiedziska	ul. Poznańska 20	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
177.	Pobiedziska	ul. Poznańska 22 - 22a	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
178.	Pobiedziska	ul. Poznańska 24	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
179.	Pobiedziska	ul. Poznańska 26	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
180.	Pobiedziska	ul. Poznańska 28	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
181.	Pobiedziska	ul. Poznańska 30	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
182.	Pobiedziska	ul. Poznańska 32	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
183.	Pobiedziska	ul. Poznańska 34	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
184.	Pobiedziska	ul. Poznańska 38	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
185.	Pobiedziska	ul. Poznańska 40	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
186.	Pobiedziska	ul. Poznańska 42	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
187.	Pobiedziska	ul. Półwiejska 2	Budynek mieszkalny, murowany ⁶⁵	początek XX w.	-	-	-

⁶⁵ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
188.	Pobiedziska	ul. Półwiejska 56	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
189.	Pobiedziska	ul. Półwiejska	Cmentarz żydowski ⁶⁶	koniec XVIII w.	-	-	Obecnie miejsce pamięci
190.	Pobiedziska	Rynek 1	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
191.	Pobiedziska	Rynek 2	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
192.	Pobiedziska	Rynek 4	Budynek mieszkalny, murowano-szachulcowy	ok. połowy XIX w.	1178/A z 23.07.1970	dom, Rynek 4, szach.	-
193.	Pobiedziska	Rynek 5	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
194.	Pobiedziska	Rynek 7	Budynek mieszkalny, szachulcowy	XVIII/XIX w.,	1182/A z 24.07.1970	dom, Rynek 4, szach.	-
195.	Pobiedziska	Rynek 8	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
196.	Pobiedziska	Rynek 9	Budynek mieszkalny, murowany	ok. połowy XIX w.,	-	-	Przebudowany
197.	Pobiedziska	Rynek 12	Budynek mieszkalny, murowany ⁶⁷	XIX/XX w.	1179/A z 23.07.1970	dom, Rynek 12	-
198.	Pobiedziska	Rynek 13	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	1198/A z 27.07.1970	dom, Rynek 13	Architektoniczna dekoracja fasady
199.	Pobiedziska	Rynek 14	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	Boniowanie w tynku i bogata architektoniczna dekoracja fasady

⁶⁶ Własność gminna⁶⁷ Częściowo własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
200.	Pobiedziska	Rynek 15	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
201.	Pobiedziska	Rynek 16	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
202.	Pobiedziska	Rynek 17	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
203.	Pobiedziska	Rynek 18	Budynek mieszkalny, murowany	lata 30. XX w.	-	-	-
204.	Pobiedziska	Rynek 19	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
205.	Pobiedziska	Rynek 20	Budynek mieszkalny, murowany ⁶⁸	początek XX w.	-	-	-
206.	Pobiedziska	Rynek 21	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	Bogata architektoniczna dekoracja fasady, w naczółkach rzeźby – głowy lwów
207.	Pobiedziska	Rynek 22	Budynek mieszkalny, murowany ⁶⁹	XIX/XX w.	-	-	-
208.	Pobiedziska	Rynek 23	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
209.	Pobiedziska	ul. Tysiąclecia 1	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
210.	Pobiedziska	ul. Tysiąclecia 4	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1910 r.	-	-	-
211.	Pobiedziska	ul. Tysiąclecia 5	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	Przebudowany

⁶⁸ Częściowo własność gminna⁶⁹ Częściowo własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestru zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
212.	Pobiedziska	ul. Tysiąclecia 6	Budynek mieszkalny, murowano-szachulcowy	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
213.	Pobiedziska	ul. Tysiąclecia 12	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza połowa XX w.	-	-	W trakcie przebudowy
214.	Pobiedziska	ul. Tysiąclecia 14	Budynek mieszkalny, murowany	lata 30. XX w.	-	-	Przebudowany
215.	Pobiedziska	ul. Tysiąclecia 16	Budynek mieszkalny, murowany	1931 r.	-	-	-
216.	Pobiedziska	ul. Tysiąclecia 18	Zespół remizy straży pożarnej. ⁷⁰	-	-	-	-
			a) Remiza, obecnie budynek mieszkalny, murowana	lata 20./30. XX w.	-	-	-
			b) Budynek gospodarczy, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
217.	Pobiedziska	ul. Zielona 10	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20./30. XX w.	-	-	-
218.	Pobiedziska	ul. Zielona 12	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20./30. XX w.	-	-	-
219.	Bednary	Bednary 5	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
220.	Biskupice	ul. Dąbrówki 1	Dróżnicówka, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
221.	Biskupice	ul. Dąbrówki 2 - 4	Dworzec kolejowy, murowany	początek XX w.	-	-	-
222.	Biskupice	ul. Nowa 2	Budynek mieszkalny dla pracowników kolei, murowany	początek XX w.	-	-	-
223.	Biskupice	ul. Śliwkowa	Dróżnicówka, murowana	koniec XIX w.	-	-	-

⁷⁰ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
224.	Biskupice	ul. Główna 32	Budynek mieszkalny, murowany	druga połowa XIX w.	-	-	-
225.	Biskupice	ul. Główna 72	Budynek mieszkalny, murowany	druga połowa XIX w.	-	-	-
226.	Biskupice	ul. Główna 116 - 118	Park dworski	druga połowa XIX w.	-	-	-
227.	Biskupice	ul. Baśniowa	Cmentarz ewangelicki ⁷¹	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
228.	Bociniec	Bociniec 1	Zagroda:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	lata 1900 – 1910	-	-	-
			b) Obora/chlew, murowana,	początek XX w.	-	-	-
229.	Bociniec	Bociniec 4	Zagroda:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	1904 r.	-	-	-
			b) Obora, murowana	początek XX w	-	-	-
230.	Bociniec	Bociniec 17	Zagroda:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w	-	-	-
			b) Obora, murowana	1928 r.	-	-	-
			c) Chlew, murowany	początek XX w.	-	-	-
231.	Bociniec	Bociniec	Dróżniczówka, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
232.	Bociniec	Bociniec	Cmentarz ewangelicki	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
233.	Borowo	ul. Starych Wierzb 7	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-

⁷¹ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
234.	Borówko	Borówko 14	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1898 r.	-	-	-
235.	Borówko	Borówko	Cmentarz ewangelicki ⁷²	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
236.	Czachurki	Czachurki nr 4/5	Zespół leśniczówki:	-	-	-	-
			a) Leśniczówka	lata 20. XX w.	-	-	-
			b) Budynek gospodarczy/inwentarski, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
237.	Główna	ul. Kanałowa 4	Zagroda: Budynek mieszkalny, murowany	lata 20./30. XX w.	-	-	-
238.	Główna	ul. Kanałowa 6	Zagroda:	-	-	-	-
			Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1910 r.	-	-	-
			Obora, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
			Stodoła, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
239.	Główna	ul. Kanałowa 8	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1910 r.	-	-	-
240.	Główna	ul. Kanałowa 14	Budynek mieszkalny, murowany	1884 r.	-	-	-
241.	Główna	ul. Kanałowa 16	Zagroda: Budynek bramny, murowany	1903 r.	-	-	-
242.	Główna	Główna	Cmentarz	XIX/XX w.	-	-	-
243.	Gołunin	Gołunin 3	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
244.	Gołunin	Gołunin	Cmentarz	XIX/XX w.	-	-	Zamknięty

⁷² Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
245.	Gołuń	-	Zespół dworsko-folwarczny:	-	-	-	-
		Gołuń 1	Dwór, obecnie budynek mieszkalny, murowany	druga połowa XIX w.	2127/A z 9.07.1987	zespół dworski, dwór	-
		Gołuń 1	Park dworski	druga połowa XIX w.	2127/A z 9.07.1987	zespół dworski, park	-
		Gołuń 2	Oficyna dworska, obecnie budynek mieszkalny, murowana	druga połowa XIX w.	-	-	-
		Gołuń	Stodoła, murowano-drewniana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Gołuń	Paszarnia, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Gołuń	Chlewnia, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Gołuń 5	Dwojak, obecnie budynek mieszkalny, murowany ⁷³	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
	Gołuń 7	Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-	
246.	Gorzkie Pole	Gorzkie Pole	Cmentarz ewangelicki ⁷⁴	koniec XIX w.,	-	-	Zamknięty
247.	Góra	Góra 9	Budynek mieszkalny, murowany ⁷⁵	1910 r.	-	-	-
247.	Góra	Góra 13	Zespół folwarczny:	-	-	-	-
			a) Obora, murowana	początek XX w.	-	-	-
			b) Stodoła, murowana	1887 r.	-	-	-
248.	Góra	Góra 19	Zagroda:		-	-	-

⁷³ Własność gminna⁷⁴ Własność gminna⁷⁵ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
			a) Chlew, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
			b) Obora, gliniana	1748 r.	-	-	Ceglane uzupełnienia
249.	Jankowo	Jankowo 1	Chlew, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
			Zagroda:	-	-	-	-
250.	Jankowo	Jankowo 2	a) Budynek mieszkalny, murowany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
			b) Obora, murowana	początek XX w.	-	-	-
251.	Jankowo	Jankowo 7	Obora, murowana	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
			Zagroda:	-	-	-	-
252.	Jankowo	Jankowo 8	a) Obora, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
			b) Stodoła, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
253.	Jankowo	Jankowo 10	Figura	1946 r.	-	-	-
			Zagroda:	-	-	-	-
254.	Jankowo	Jankowo 15	a) Budynek mieszkalny, murowany	1905 r.	-	-	-
			b) Obora, murowana	1899 r.	-	-	-
			c) Figura	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
255.	Jankowo	Jankowo 22	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1900 – 1910	-	-	-
256.	Jankowo	Jankowo	Cmentarz	XIX/XX w.	-	-	Zamknięty
257.	Jerzykowo	-	Zespół kościoła ewangelickiego:	-	-	-	-
		ul. Leśna 1	a) Kościół ewangelicki, obecnie parafialny rzymsko-katolicki	1895 r.	2604/A z 6.09.1996	Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par.	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
			p.w. Niepokalanego Serca NMP, murowany			pw. Niepokalanego Serca NMP	
		ul. Okrężna 34	b) Pastorówka, murowana	lata 1903 – 1904	-	-	-
		ul. Okrężna 34	c) Park podworski	druga połowa XIX w., przekształcony w latach 20./30. XX w.	-	-	-
258.	Jerzykowo	ul. Okrężna 50	Cmentarz ewangelicki ⁷⁶	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
259.	Jerzykowo	ul. Okrężna	Figura	1928 r.	-	-	Usytuowana w rozwidleniu dróg na moście
260.	Jerzykowo	ul. Okrężna 51	Budynek mieszkalny, murowany	1900 r.	-	-	-
261.	Jerzykowo	ul. Okrężna 56a	Budynek mieszkalny, obecnie budynek mieszkalny i muzeum, szachulcowy	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
262.	Jerzykowo	ul. Okrężna 60	Budynek mieszkalno-gospodarczy, murowany	1910 r.	-	-	-
263.	Jerzykowo	ul. Okrężna 64	Budynek mieszkalny, murowany z kamienną podmurówką	lata 1910 – 1920	-	-	-
			Zespół szkoły: ⁷⁷		-	-	-
264.	Jerzykowo	ul. Okrężna 68	a) Szkoła, obecnie budynek mieszkalny i budynek klubu sportowego, murowana	początek XX w.	-	-	-
			b) Stodoła, murowano-drewniana	lata 1910-1920	-	-	-

⁷⁶ Własność gminna⁷⁷ Częściowo własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
265.	Jerzykowo	ul. Wronczyńska 1-3	Zagroda:		-	-	-
			a) Budynek mieszkalno-gospodarczy, murowany	początek XX w.	-	-	-
			b) Stodoła, murowana	początek XX w.	-	-	-
266.	Jerzyn	Jerzyn 15	Zespół dworsko-folwarczny:	-	-	-	-
			a) Dwór, murowany	koniec XIX w.	2126/A z 13.07.1987	Zespół dworski, dwór	-
			b) Park dworski	druga połowa XIX w., przekształcony w latach 20./30. XX w.	2126/A z 13.07.1987	Zespół dworski, park	-
			c) Obora, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
267.	Jerzyn	Jerzyn	Cmentarz ewangelicki ⁷⁸	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
268.	Jezierce	Jezierce 1	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
269.	Jezierce	Jezierce 2	Zespół leśniczówki:		-	-	-
			a) Leśniczówka, murowana	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
			b) Figura	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
270.	Jezierce	Jezierce 3	Zagroda:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
			b) Piwnice, murowane	lata 20. XX w.	-	-	-
271.	Kocanowo	Kocanowo 10-11	Zagroda:	-	-	-	-
		Kocanowo 10-10a	a) Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-

⁷⁸ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
		Kocanowo 10b	b) Obora, murowana	1912 r.	-	-	-
		Kocanowo 11	c) Obora, murowana	lata 1910 – 1920	-	-	-
272.	Kocanowo	Kocanowo 16	Rządcówka, obecnie budynek mieszkalny, murowany	1902 r.	-	-	-
273.	Kocanowo	Kocanowo 22	Zagroda: Obora, murowana	lata 20. XX w.	-	-	-
274.	Kocanowo	Kocanowo 24	Czworak, obecnie budynek mieszkalny, budynek podworski, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
275.	Kocanowo	Kocanowo 25	Magazyn, budynek podworski, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
276.	Kocanowo	Kocanowo 26	Zespół szkoły: ⁷⁹	-	-	-	-
			Szkoła, murowana	lata 1910-1920	-	-	-
			Budynek gospodarczy, drewniany	lata 1900-1910	-	-	-
277.	Kocanowo	Kocanowo 28	Budynek mieszkalny dla pracowników kolei, murowany	początek XX w.	-	-	-
278.	Kocanowo	Kocanowo 29	Dróżnicówka, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
279.	Kocanowo	Kocanowo	Figura	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	Figura współczesna
280.	Kociałkowa Górka	-	Zespół dworsko-folwarczny:		-	-	-
		Kociałkowa Górka 20	a) Dwór, murowany	druga połowa XIX w.	2125/A z 26.06.1987	Zespół dworski, dwór	-
		Kociałkowa Górka 20	b) Park dworski	pierwsza połowa XIX w.	2042/A z 1.1986	Zespół dworski, park	Układ krajobrazowy
		Kociałkowa Górka	c) Magazyn (stajnia), murowany	początek XX w.	-	-	-

⁷⁹ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
		Kociałkowa Górka	d) Obora (chlewnia), murowana	koniec XIX w.	-	-	-
		Kociałkowa Górka	e) Budynek gospodarczy I, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
		Kociałkowa Górka	f) Budynek gospodarczy II, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
		Kociałkowa Górka 7	g) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
		Kociałkowa Górka 8	h) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
		Kociałkowa Górka 9	i) Dwojak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Kociałkowa Górka 10	j) Dwojak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
281.	Kołata	Kołata 10	Stajnia/stodoła, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
282.	Kołata	Kołata 11	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1907 r.	-	-	-
283.	Kołata	Kołata 15	Szkoła, obecnie budynek mieszkalny, murowana ⁸⁰	lata 1900 – 1910	-	-	-
284.	Kołata	Kołata	Cmentarz ewangelicki ⁸¹	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
		-	Zespół dworsko-folwarczny (pozostałości):		-	-	-
285.	Kołatka	Kołatka	Park dworski	koniec XIX w., przekształcony w okresie międzywojennym (dwór	-	-	-

⁸⁰ Własność gminna⁸¹ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
				rozebrano w latach 1980-81).			
		Kołatka 12	Budynek gospodarczy, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
286.	Kołatka	Kołatka 3	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-
287.	Kołatka	Kołatka 4	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-
288.	Kowalskie	Kowalskie	Zespół dworsko-folwarczny:		-	-	-
		Kowalskie 11	a) Dwór, murowany	koniec XIX w.	2314/A z 11.08.1994	Zespół dworski, dwór	-
		Kowalskie 11	b) Park dworski	pierwsza połowa XIX w.	2080/A z 29.04.1986	Zespół dworski, park	Układ krajobrazowy
		Kowalskie 8a	c) Spichlerz, murowany	początek XX w.	-	-	-
		Kowalskie 8a	d) Stajnia, murowana	XIX/XX w.	-	-	-
		Kowalskie 8a	e) Kuźnia, murowana	1918 r.	-	-	-
		Kowalskie 8a	f) Obora, murowana	początek XX w	-	-	-
		Kowalskie 8a	g) Budynek gospodarczy, murowany	początek XX w	-	-	-
		Kowalskie 5	h) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
		Kowalskie 8	i) Dwojak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
Kowalskie 9	j) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-		
289.	Krzeńlice	-	Zespół pałacowo-folwarczny:	-	-	-	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
		Krzeńlice 1	a) Pałac, murowany	lata 60. XIX w., przebudowany w latach 1888, 1898	1734/A z 5.11.1975	Zespół dworski, pałac	
		Krzeńlice 1	b) Park pałacowy	pierwsza połowa XIX w.	1734/A z 5.11.1975	Zespół dworski, park	Układ krajobrazowy
		Krzeńlice 15	c) Oficyna, murowana	ok. połowy XIX w.	1734/A z 5.11.1975	Zespół dworski, oficyna	-
		Krzeńlice 15	d) Fragmenty ogrodzenia z bramami, murowany	druga połowa XIX w.	-	-	-
		Krzeńlice 15	e) Kuźnia i piwnica, murowane	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Krzeńlice 15	f) Spichlerz, murowany	druga połowa XIX w., przebudowany	-	-	-
		Krzeńlice 15	g) Stodoła, murowano-kamienna	trzecia ćwierć XIX w.	-	-	-
		Krzeńlice 15	h) Budynek inwentarski I, murowany	początek XX w.	-	-	-
		Krzeńlice 15	i) Budynek inwentarski II, murowany	początek XX w.	-	-	-
		Krzeńlice 15	j) Budynek inwentarski III, murowany	początek XX w.	-	-	-
		Krzeńlice 5	k) Dwojak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	lata 1900 – 1910	-	-	-
		Krzeńlice 7	l) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
		Krzeńlice 8	m) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
		Krzeńlice 9	n) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
		Krzeńlice 10	o) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowano-kamienny ⁸²	XIX/XX w. i lata 30. XX w.	-	-	-
		Krzeńlice 13	p) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-
		Krzeńlice 14	r) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	1913 r.	-	-	-
		Krzeńlice	s) Krzyż, murowany	1869 r.	-	-	Część górna współczesna
290.	Latalice	Latalice 5	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
			Zagroda:	-	-	-	-
291.	Latalice	Latalice 15	a) Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.,	-	-	Opuszczony
			b) Kuźnia, murowano-kamienna	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
292.	Latalice	Latalice 18	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-
293.	Latalice	Latalice 26	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1921	-	-	Przebudowany
294.	Latalice	Latalice 32	Budynek mieszkalny, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
			Zespół szkoły: ⁸³	-	-	-	-
295.	Latalice	Latalice 33	a) Szkoła, obecnie budynek mieszkalny, murowana	lata 1910 – 1920	-	-	-
			b) Stodoła, murowana	lata 1900 – 1910	-	-	-

⁸² Własność gminna⁸³ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
296.	Latalice	Latalice 36	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-
297.	Latalice	Latalice 37	Budynek mieszkalny, murowany	ok. 1920 r.	-	-	-
298.	Latalice	Latalice 38b	Zagroda:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-
			b) Obora, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
299.	Latalice	Latalice	Wiatrak wieżowy, drewniany	1894 r.	-	-	-
300.	Latalice	Latalice	Figura	1946 r.	-	-	-
301.	Latalice	Latalice	Cmentarz ewangelicki ⁸⁴	ok. 1860 r	-	-	Zamknięty
302.	Łagiewniki	Łagiewniki 2	Budynek mieszkalny, murowany	lata 30. XX w.	-	-	-
303.	Łagiewniki	Łagiewniki 5	Budynek mieszkalny, murowany ⁸⁵	koniec XIX w.	-	-	-
304.	Łagiewniki	Łagiewniki 6	Budynek mieszkalny, murowany ⁸⁶	koniec XIX w.	-	-	-
305.	Łagiewniki	Łagiewniki 9 - 10	Zagroda:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-
		Łagiewniki 9	b) Chlew/obora, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Łagiewniki 10	b) Chlew/obora, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-

⁸⁴ Własność gminna⁸⁵ Własność gminna⁸⁶ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
306.	Łagiewniki	Łagiewniki 12a	Budynek mieszkalny, mуровано-gliniany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
307.	Łagiewniki	Łagiewniki 13	Szkoła, obecnie budynek mieszkalny, mурowana	lata 1900-1910	-	-	-
308.	Łagiewniki	Łagiewniki 14	Budynek mieszkalny, mурowany	początek XX w.	-	-	-
309.	Łagiewniki	Łagiewniki 21	Budynek mieszkalny, mурowany	lata 20. XX w.	-	-	-
310.	Łagiewniki	Łagiewniki	Cmentarz	XIX/XX w.	-	-	Zamknięty
311.	Nowa Górka	Nowa Górka	Cmentarz	XIX/XX w.	-	-	Zamknięty
312.	Podarzewice	Podarzewice	Cmentarz ewangelicki ⁸⁷	ok. 1870 r.,	-	-	Zamknięty
313.	Podarzewo	-	Zespół folwarczny:	-	-	-	-
		Podarzewo 1	a) Stodoła, mурowana	lata 1900 – 1910	-	-	-
		Podarzewo 1	b) Obora, mурowana	lata 1900 – 1910	-	-	-
		Podarzewo 1	c) Chlewnia, mурowana	ok. 1905 r.	-	-	-
		Podarzewo 20	d) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, mурowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
314.	Podarzewo	Podarzewo 15	Budynek mieszkalny, mурowany	początek XX w.	-	-	-
315.	Podarzewo	Podarzewo	Figura	pierwsza połowa XX w.	-	-	Usytuowany przy skrzyżowaniu z drogą do folwarku
316.	Pomaranowice	-	Zespół pałacowo-folwarczny:		-	-	-
		Pomaranowice 1	a) Pałac, mурowany	1891 r.	1532/A z 2.07.1974	Zespół pałacowy, pałac	Wg proj. Kazimierza Skórzewskiego

⁸⁷ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
		Pomaranowice 1	b) Park pałacowy	druga połowa XIX w.	2024/A z 12.09.1985	Zespół pałacowy, park	Układ krajobrazowy
		Pomaranowice 3	c) Obora, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Pomaranowice 3	d) Spichlerz, murowano-kamienny	XIX/XX w.	-	-	-
		Pomaranowice 3	e) Stodoła, murowana	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Pomaranowice 5	f) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Pomaranowice 7	g) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		Pomaranowice 8	h) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	lata 20./30. XX w.	-	-	-
317.	Promienko	Promienko 1	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
318.	Promienko	Promienko 2	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
319.	Promienko	Promienko 3	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
320.	Promienko	Promienko 5	Budynek gospodarczy, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
321.	Promienko	Promienko	Cmentarz ewangelicki ⁸⁸	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
322.	Promno	Promno 4	Szkoła, obecnie budynek mieszkalny, murowana	lata 1900 – 1910	-	-	-
323.	Promno	Promno 5	Zagroda:	-	-	-	-

⁸⁸ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
			a) Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
			b) Budynek gospodarczy, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
			Zagroda:	-	-	-	-
324.	Promno	Promno 7	a) Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
			b) Budynek gospodarczy, murowany	początek XX w.	-	-	-
325.	Promno	Promno 12	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	Nadbudowany
326.	Promno	Promno 13	Budynek mieszkalny, obecnie biurowy, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
327.	Promno	Promno 18	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
328.	Promno	Promno 19	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
329.	Promno	Promno 21	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
330.	Promno	Promno 23	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910-1920	-	-	-
331.	Promno	Promno	Leśniczówka, murowana	XIX/XX w.	-	-	-
332.	Promno Stacja	Promno Stacja 5	Budynek letniskowy, obecnie mieszkalny, murowany	pierwsza połowa XX w.	-	-	-
333.	Pruszewiec	ul. Samia 2	Szkoła, obecnie budynek mieszkalny, murowana	początek XX w.	-	-	-
334.	Pruszewiec	Pruszewiec	Cmentarz ewangelicki	ok. połowy XIX w.	-	-	Zamknięty

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
335.	Skorzęcin	Skorzęcin	Cmentarz	XIX/XX w.	-	-	-
336.	Stara Górka	Stara Górka 1	Budynek mieszkalny, glinianodrewniany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
337.	Stara Górka	Stara Górka 2	Budynek mieszkalny, glinianodrewniany	ok. połowy XIX w.	-	-	-
338.	Stara Górka	Stara Górka	Cmentarz ewangelicki	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
339.	Stęszewko	ul. Jeździecka 3	Park dworski	druga połowa XIX w.	-	-	-
340.	Stęszewko	ul. Wiejska 1	Leśniczówka, murowana	XIX/XX w.	-	-	-
341.	Stęszewko	ul. Wiejska 2	Szkoła, obecnie nieużytkowana, murowana ⁸⁹	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
342.	Stęszewko	ul. Wiejska 18	Zagroda: ⁹⁰	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
			b) Chlew, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
			c) Obora/stodoła, murowanodrewniana	XIX/XX w.	-	-	-
343.	Stęszewko	ul. Wiejska 24	Budynek mieszkalny, murowany	1936 r.	-	-	-
344.	Stęszewko	ul. Wiejska 42 - 44	Budynek mieszkalny, murowany	lata 1900 – 1910.	-	-	-
345.	Stęszewko	Stęszewko	Cmentarz ewangelicki ⁹¹	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
346.	Uzarszewo-Huby	Uzarszewo-Huby 5	Budynek mieszkalny, ryglowy, tynkowany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-

⁸⁹ Własność gminna⁹⁰ Własność gminna⁹¹ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
347.	Uzarszewo-Huby	Uzarszewo-Huby 7	Budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	-	-	-
348.	Uzarszewo-Huby	Uzarszewo-Huby	Cmentarz ewangelicki	ok. 1870 r.	-	-	Zamknięty
349.	Wagowo	Wagowo 2	Budynek mieszkalny, murowano-gliniany	koniec XIX w.	-	-	-
350.	Wagowo	Wagowo 6	Budynek mieszkalny, gliniano-drewniany	koniec XIX w.	-	-	-
351.	Wagowo	Wagowo 8	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
352.	Wagowo	Wagowo 16	Budynek mieszkalny, murowany	pierwsza ćwierć XX w,	-	-	Przed II Wojną Światową sklep
353.	Wagowo	Wagowo 20	Szkoła, obecnie budynek mieszkalny, murowana	ok. 1910 r.	-	-	-
354.	Wagowo	Wagowo 25	Budynek mieszkalny, murowany	1913 r.	-	-	-
355.	Wagowo	Wagowo	Krzyż, drewniany	1933 r.,	-	-	Usytuowany przy skrzyżowaniu dróg w południowej części wsi
356.	Wagowo	Wagowo	Cmentarz	XIX/XX w.	-	-	Zamknięty
357.	Węglewko	Węglewko	Figura	ok. połowy XIX w.	-	-	Usytuowana przy drodze do Węglewa
358.	Węglewko	Węglewko	Cmentarz	XIX/XX w.	-	-	Zamknięty
359.	Węglewo	-	Zespół kościoła parafialnego:	-	-	-	-
		Węglewo 22	a) Kościół parafialny rzymsko-katolicki p.w. Św. Katarzyny, drewniany	1818 r., restaurowany w 1854 r., sygnaturka z 1901 r.	2413/A z 10.03.1933	Kościół par. pw. św. Katarzyny	-
		Węglewo 23	b) Plebania, murowana	lata 1900-1910	-	-	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
360.	Węglewo	-	Zespół dworsko-folwarczny ⁹² :	-	-	-	-
		Węglewo 16	a) Dwór, obecnie szkoła, murowany	trzecia ćwierć XIX w.	-	-	-
		Węglewo 16	b) Park dworski, obecnie park szkolny	trzecia ćwierć XIX w.	-	-	Układ krajobrazowy
		Węglewo	c) Kuźnia, obecnie remiza OSP, kamienno-murowana	1925 r.	-	-	-
		Węglewo 17	d) Budynek gospodarczy, obecnie budynek mieszkalny, kamienno-murowany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
		Węglewo 14	e) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	Przebudowany
361.	Węglewo	Węglewo 37	Szkoła, obecnie budynek mieszkalny, murowana	lata 1900 – 1910	-	-	-
362.	Węglewo	Węglewo 38	Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	Profilowane opaski w tynku
363.	Węglewo	Węglewo	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	druga połowa XIX w.	-	-	-
364.	Wójtostwo	Wójtostwo 1	Zagroda:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
			b) Obora, murowana	koniec XIX w.	-	-	-
365.	Wójtostwo	Wójtostwo 3	Zagroda:	-	-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	1895 r.	-	-	-

⁹² Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
			b) Obora, murowana	1912 r.	-	-	-
366.	Wójtostwo	Wójtostwo 4	Budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX w.	-	-	-
367.	Wójtostwo	Wójtostwo 5	Stodoła, gliniana	druga połowa XVIII w.	-	-	-
368.	Wójtostwo	Wójtostwo	Cmentarz	XIX/XX w.	-	-	Zamknięty
369.	Wronczyn	Wronczyn 12	Zespół kościoła parafialnego:	-	-	-	-
			a) Dzwonnica przykościelna, drewniana, podmurówka z kamienia polnego	1762 r.	687/Wlkp/A z 3.07.2008	Dzwonnica przy kościele, drewn.	-
			b) Cmentarz przykościelny	XVIII – XX w.	771/Wlkp/A z 2.12.2009	Cmentarz przy nieistniejącym kościele	-
370.	Wronczyn	-	Zespół dworsko-folwarczny:	-	-	-	-
		Wronczyn	a) Dwór, murowany	XIX/XX w.	199/Wlkp/A, dec. z 17.04.1990 r.	Zespół dworski, dwór	-
		Wronczyn	b) Park przy dworze	XIX w.	199/Wlkp/A, dec. z 29.06.1992	Zespół dworski, park przy dworze	-
		Wronczyn	c) Park krajobrazowy	XIX w.	199/Wlkp/A, dec. z 12.08.1993 i z 21.03.2005	Zespół dworski, park krajobrazowy	-
		Wronczyn	d) Ogrodzenie i 3 bramy wjazdowe, żelazno-murowane	XIX w.	199/Wlkp/A, dec. z 29.06.1992	Zespół dworski, ogrodzenie i 3 bramy wjazdowe	-
		Wronczyn	e) Fragment mostu przy parku, murowany	XIX w.	-	-	-

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
		Wronczyn 13 - 14	f) Gorzelnia, murowana	XIX/XX w.	-	-	Przebudowany
		Wronczyn 13 - 14	g) Obora I, murowana	XIX/XX w.	-	-	-
		Wronczyn 13 - 14	h) Obora II, murowana	XIX/XX w.	-	-	-
		Wronczyn 13 - 14	i) Spichlerz, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
371.	Wronczyn	Wronczyn 2	Szkoła, obecnie budynek mieszkalny, murowana ⁹³	lata 1910 – 1920	-	-	-
372.	Wronczyn	Wronczyn	Cmentarz parafialny	XIX/XX w.	-	-	-
			Zagroda: ⁹⁴	-	-	-	-
373.	Zbierkowo	Zbierkowo 2	a) Budynek mieszkalny, murowany	XIX/XX w.	-	-	-
			b) Chlew/obora, murowany	lata 20. XX w.	-	-	-
			Zagroda:	-	-	-	-
374.	Zbierkowo	Zbierkowo 5	a) Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-
			b) Budynek gospodarczy, murowany	pierwsza ćwierć XX w.	-	-	-
		-	Zespół dworsko-folwarczny (pozostałości):	-	-	-	-
375.	Złotniczki	Złotniczki 25	a) Dwór, murowany	koniec XIX w.	2176/A z 15.05.1989	Dwór	-
		Złotniczki 22	b) Spichlerz, murowany	trzecia ćwierć XIX w.	-	-	-
		Złotniczki 7 - 8	c) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-

⁹³ Własność gminna⁹⁴ Własność gminna

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt*	Czas powstania	Nr rejestr zabytków wraz z datą wpisu do rejestru	Nazwa zabytku w rejestrze zabytków	Uwagi
		Złotniczki 9	d) Czworak, obecnie budynek mieszkalny, murowany	czwarta ćwierć XIX w.	-	-	-
376.	Złotniczki	Złotniczki 5	Zagroda:		-	-	-
			a) Budynek mieszkalny, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-
			b) Budynek gospodarczy, murowany	lata 1910 – 1920	-	-	-

* Nazwy zabytków zgodne z nazwami w GEZ.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z gminnej ewidencji zabytków Gminy Pobiedziska

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Pobiedziska na lata 2023-2026

Spis tabel, rysunków, załączników

Tabela 1. Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Pobiedziska wpisanych do rejestru zabytków.....	39
Tabela 2. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których zawarte zostały ustalenia dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej na obszarze gminy Pobiedziska	40
Tabela 3. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego Gminy Pobiedziska	76
Tabela 4. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Pobiedziska – priorytet I	79
Tabela 5. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Pobiedziska – priorytet II	80
Tabela 6. Kierunki działań oraz zadania przyjęte przez Gminę Pobiedziska – priorytet III	80
Tabela 7. Kryteria prowadzenia oceny realizacji Programu	82
Rysunek 1. Położenie gminy Pobiedziska na tle powiatu poznańskiego i województwa wielkopolskiego	18
Rysunek 2. Herb Miasta i Gminy Pobiedziska	21
Rysunek 3. Logo Miasta i Gminy Pobiedziska	22
Rysunek 4. Formy ochrony przyrody w granicach gminy Pobiedziska	25
Rysunek 5. Skansen Miniatur w Pobiedziskach	30
Rysunek 6. Gród Pobiedziska	31
Rysunek 7. Czepek znaleziony w Pobiedziskach z 1910 r.	33
Rysunek 8. Kościół p.w. Św. Michała Archanioła (Kościół Farny)	48
Rysunek 9. Rynek miasta Pobiedziska	50
Rysunek 10. Kościół p.w. Św. Katarzyny w Węglewie	52
Rysunek 11. Pałac w Krześlicach	53
Rysunek 12. Pałac w Pomarzanowicach	54
Rysunek 13. Dworek we Wronczynie	56
Rysunek 14. Dzwonnica przy nieistniejącym kościele we Wronczynie	57
Rysunek 15. Cmentarz przy kościele pod wezw. św. Stanisława Biskupa Męczennika	58
Rysunek 16. Zespół dworski w Gołuniu	59
Rysunek 17. Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Niepokalanego Serca NMP w Jerzykowie	60
Rysunek 18. Zespół dworski w Jerzynie	61
Rysunek 19. Zespół dworski w miejscowości Kociałkowa Górka	62
Rysunek 20. Zespół dworski w miejscowości Kowalskie	64
Rysunek 21. Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. pw. Świętego Ducha w Pobiedziskach	65
Rysunek 22. Dom, ul. Czerniejewska 4 a w Pobiedziskach	67
Rysunek 23. Willa z ogrodem, ul. Goślińska 2 w Pobiedziskach	68
Rysunek 24. Willa z ogrodem, Kazimierza Odnowiciela 22 w Pobiedziskach	69
Rysunek 25. Dom, Rynek 4 w Pobiedziskach	70
Rysunek 26. Dom, Rynek 7 w Pobiedziskach	71
Rysunek 27. Dom, Rynek 12 w Pobiedziskach	72
Rysunek 28. Dom, Rynek 13 w Pobiedziskach	73
Rysunek 29. Dwór w miejscowości Złotniczki	74
Rysunek 30. Zespół Zgromadzenia Sióstr Najświętszego Serca Jezusa	75
Załącznik 1. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Pobiedziska, w których zawarto zapisy odnoszące się do ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	86
Załącznik 2. Wykaz zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz w rejestrze zabytków z terenu gminy	86